

Free party for free people

"My subculture will kick your subculture's ass anytime"

Inhoudsopgave

VOORWOORD	5
INLEIDING	6
HOOFDSTUK 1 MUZIEK, SUBCULTUREN EN VRIJPLAATSEN	7
1.1 De historie van de popmuziek	7
1.2 Subculturen onder jongeren	8
1.3 Vrijplaatsen	10
1.3.1 Wat is een vrijplaats?	10
1.3.2 Het ontstaan van vrijplaatsen	11
1.3.3 Het doel van vrijplaatsen	12
1.3.4 Het maatschappelijk nut	13
1.3.5 De toekomst	14
HOOFDSTUK 2 DE TEKNO CULTUUR	16
2.1 Freeparties	16
2.1.1 Het ontstaan	16
2.1.2 De organisaties	17
2.1.3 Tekno wereldwijd	18
2.2 Het doel	20
2.2.1 De doelgroep	20
2.2.2 De soundsystems	21
2.3 Het gedachtegoed	22
2.3.1 Morele motieven	22
2.3.2 Levensstijl	23
2.3.3 Drugs	23
2.4 De toekomst	24
HOOFDSTUK 3 DE OVERHEID	26
3.1 De visie	26
3.2 Het gerechtelijk apparaat	28
Engeland: Criminal Justice and Public Order Act 1994	28
Nederland: einde gedoogcultuur?	29
3.3 De gemeenten	30
Casus teknival gemeente Bergen	30

3.4 Cultuurpolitiek	34
HOOFDSTUK 4 DE CMV INTERVENTIE	35
4.1 De CMV'er in dienst van de overheid	36
4.1.1 Cultuur	36
4.1.2 Politiek	37
4.1.3 Orde en veiligheid	38
4.1.4 Ruimtelijk beleid	39
4.2 De CMV'er in dienst van de soundsystems	39
4.2.1 Cultuur	39
4.2.2 Politiek	41
4.2.3 Orde en veiligheid	41
4.2.4 Ruimtelijk beleid	42
4.3 De CMV'er als intermediair	43
4.3.1 Cultuur	43
4.3.2 Politiek	44
4.3.3 Orde en veiligheid	44
4.3.4 Ruimtelijk beleid	45
NAWOORD	47
BEGRIPPENLIJST	49
BRONVERMELDING	50
BIJLAGEN	52
Bijlage 1 Criminal Justice and Public Order Act 1994	53
Bijlage 2 Tweedekamervragen n.a.v. Dutchtek 2002	57
Bijlage 3 Flyers	61
Bijlage 5 Sample CD	70

Voorwoord

Toen ik op zoek ging naar een maatschappelijk relevant onderwerp voor mijn scriptie, viel mijn oog op een bijzondere subcultuur die zorgt voor een apart fenomeen in het aanbod van evenementen voor jongeren. Deze subcultuur, de zogenaamde teknoscene, is erg gesloten en zoekt de aandacht van de media en de overheidsinstanties niet op. Maar wegens de vorm waarin zij hun evenementen organiseren, komt het maar al te vaak tot een confrontatie met politie en justitie. Men is echter erg inventief en steeds worden er nieuwe manieren gevonden om de wet te omzeilen, zodat men door kan gaan met de activiteiten. Dit kat en muis spel vindt al een decennium lang plaats en ik wil me middels deze scriptie meer verdiepen in de motieven van waaruit beide partijen handelen.

Dankzij de medewerking van een aantal mensen is deze scriptie tot stand gekomen en zonder andere mensen te kort te doen wil ik graag enkele van hen bij naam noemen:

Gert Keunen, o.a. docent aan de Rockacademie en schrijver van 'Pop! Een halve eeuw beweging', dhr. Cornelissen van de gemeente Bergen, en Tijmen Willemsen wil ik bedanken voor het delen van hun expertise.

Vanuit de opleiding heb ik zeer veel gehad aan de hulp van Frans Geraedts bij het opstarten van deze scriptie, en de begeleiding van Gert-Jan van Dijk tijdens het schrijven ervan.

Luuc & Yvonne: bedankt dat jullie altijd klaarstaan met steun en advies!

Charlie bedankt voor het delen van je expertise als afgestudeerde CMV'er.

Tim: merci voor het ontwerpen van het voor- en achterblad en de hulp bij de keuze van de muziek.

En tot slot wil ik ook degenen bedanken die een bijdrage hebben geleverd aan deze scriptie door hun kennis en mening met mij te delen.

Elze Mergler

Juni 2004

Inleiding

In deze scriptie ga ik een bepaalde stroming van muziekcultuur belichten en een kijk geven op de verschijnselen die het met zich meebrengt. Het gaat hier om de zo genaamde 'teknoscene'. Deze scene brengt veel gebruiken met zich mee en zorgt soms voor opschudding bij de lokale autoriteiten wanneer men er is neergestreken om een feest te organiseren. Deze feesten zijn gratis en voor iedereen toegankelijk, vandaar de benaming 'freeparty'. Ik ben geïntrigeerd door de drijfveer die achter deze activiteiten zit en vraag me af hoe dit fenomeen het best samen kan gaan met de Nederlandse wetgeving. Vandaar de hoofdvraagstelling die ik in deze scriptie zal beantwoorden:

Welke rol kan een CMV'er spelen om freeparties een geaccepteerde plek in de samenleving te geven?

Deelvragen die hierbij aan bod zullen komen zijn:

- Wat is de meerwaarde van freeparties?
- Wat is de houding van de overheid t.o.v. deze feesten?
- Welke positie en kan de CMV'er innemen t.o.v. beide partijen?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden zal ik in het eerste hoofdstuk in gaan op de onderwerpen pop- en undergroundmuziek, jeugdsubculturen en vrijplaatsen. Hiermee introduceer ik de onderwerpen die de basis vormen van mijn scriptie. In hoofdstuk 2 schets ik een beeld van de freeparties en de scene daar omheen: de technocultuur. Vaak zijn freeparties in strijd met het eigendomsrecht, brandveiligheid en drugsbeleid. Waarom moeten deze freeparties dan gedoogd worden, wat is de meerwaarde ervan? Na het bespreken van de technocultuur zal ik in hoofdstuk 3 de visie en handelswijze van de overheid t.o.v. de freeparties toelichten. Waarom kan en wil men ze niet gedogen? Ik sluit af met een hoofdstuk over de verschillende rollen die de CMV'er in dit geheel kan spelen, is het tijd voor een CMV interventie?

De hoofdstukken zijn gebaseerd op een uitgebreide literatuurstudie, research op het internet, interviews met experts van beide partijen en een enquête onder de bezoekers en de organisatoren van de freeparties.

Ik hoop met deze scriptie overheidsinstellingen een beeld te kunnen geven van deze opmerkelijke subcultuur en hoe zij hier het beste mee om kan gaan. En voor de technoscene wil ik voor verheldering zorgen van het juridisch apparaat waar het vaak mee te maken heeft, en enkele suggesties geven voor alternatieven wat het behoud van haar activiteiten kan waarborgen.

Hoofdstuk 1 Muziek, subculturen en vrijplaatsen

In dit hoofdstuk zal ik een inleiding geven op mijn scriptie. Omdat de subcultuur die ik bespreek voortkomt uit een muziekstroming, zal ik eerst kijken naar de ontwikkeling van popmuziek, omdat deze vorm van populaire muziek jongeren al decennia aanspreekt. Maar het woord populair zegt het al, wanneer iets populair is bij een grote massa roept het een tegenreactie op. Vandaar de ontwikkeling van een underground muziekstroming die zich tegen de populaire popmuziek afzet. Vervolgens neem ik de subculturen onder de jongeren onder de loep. Groepen jongeren die een bepaalde muziekstroming aanhangen ontwikkelen vaak een geheel eigen levensvisie en stijl, die soms leidt tot een tegencultuur. Een resultaat hiervan zijn de zogenaamde vrijplaatsen, zij komen voort uit een tegenbeweging die wil laten zien dat het ook anders kan, daarom zal ik daar tot slot dieper op in gaan.

1.1 De historie van de popmuziek

Er loopt een opvallende rode draad door de historie van de popmuziek (1950 tot heden). Er is namelijk vaak onbegrip voor experimentele muziekstijlen, dit is een constante in de geschiedenis. Want als men de muziek niet begrijpt gaat men zich bijvoorbeeld focussen op de dingen die men wel kent zoals drugsgebruik. Dan is de kans groot dat men de hele muziekstroming met iets negatiefs gaat associëren. Maar deze constante wordt gevolgd door een andere constante: onbegrip schakelt om in begrip. Gert Keunen: “Dat heeft alles te maken met de perceptie die de buitenwereld heeft op de eigen cultuur die leeft binnen een bepaald muziekcircuit. Wanneer men dat niet begrijpt, als er dingen gebeuren die voor buitenstanders totaal onaanvaardbaar overkomen, gaat men per definitie de muziek volledig verwerpen. Pas op het moment dat men dingen gaat herkennen waar men begrip voor kan opbrengen, dan wordt ook de muziek geapprecieerd. En dat is iets wat je in heel de geschiedenis altijd opnieuw tegenkomt.” Een voorbeeld hiervan is de introductie van de microfoon. In de jaren 30 werden zangers die met een microfoon zongen niet geaccepteerd omdat zij niet op een eerlijke manier hun emoties overbrachten, want er stond een microfoon tussen hen en het publiek. Ook toen Bob Dylan zijn nummers met een elektrische gitaar speelde werd dit niet geapprecieerd door zijn fans. Ze waren gewend dat de folk met een akoestische gitaar werd gespeeld. Wat house en techno betreft waren veel mensen in het begin erg kritisch. Er werden immers geen echte instrumenten bespeeld, er was niemand van vlees en bloed maar alleen apparaten of een dj die plaatjes draaide. Hier kwam verandering in toen de artiesten, die die platen maakten, zich profileerden als autonome artiesten. In de jaren 90 werd de elektronische muziek steeds populairder, hier zal ik verder op ingaan in hoofdstuk 2.

un·der·ground (de ~ (m.))

1 alternatieve opvatting van cultuur en maatschappij of uitingen daarvan, die niet door de gevestigde orde worden getolereerd

2 psychedelische muziek

Underground is een aspect binnen elk muziekgenre. Er is een verschil tussen een stijl en een genre. Stijl is alleen de muziek: welke akkoorden/instrumenten/teksten. Een genre gaat verder dan de uiterlijke stijlkenmerken en heeft een sociaal aspect. Een voorbeeld van muziekgenres die hebben geleid tot subculturen zijn punk, goa trance, gabber, hiphop en tekno. Elk nieuw muziek genre heeft een sociale context waarbinnen iets ontstaat en iets een betekenis heeft. Men wil door middel van die muziek betekenis geven aan zijn leven. Dan kom je automatisch

terecht in het uitgaansmilieu: hier kan men zich terugtrekken uit de alledaagse wereld om in een nieuwe wereld te stappen die even alle zorgen doet vergeten en waar men kan opgaan in de muziek. Er zijn bij elk genre eigen wetten en regels over hoe de muziek moet klinken, het publiek reageert op de muziek en heeft er een bepaalde verwachting van. Het genre kan evolueren en er kan een opsplitsing in komen. Het is actie en reactie: er zijn wetten die tot stand komen door intermenselijke afspraken. Onderling in het wereldje zelf wordt gediscussieerd over de ultieme invulling, wat wel en niet mag. Op die manier heeft het eigen wetten en regels die een genre verder duwen in een bepaalde richting. Dan zie je dat er verschillende platenlabels, clubs en doelgroepen zijn die zich daar mee bezig houden. Dat is het sociale aspect van die genres, daarbinnen zijn eigen wetmatigheden. Het kan gebeuren dat de gevestigde platenmaatschappij in een zoektocht naar iets nieuws om de massa te bespelen, inspiratie vindt in underground milieus. Want daar gebeuren altijd andere en nieuwe dingen en daar pikt men dan iets uit. Bijvoorbeeld een groep met een heel concept, denk maar aan Nirvana. Dat is hoe de mainstream werkt en daar gaat de underground dan vervolgens weer tegen reageren. Dit brengt ons wederom een constante: zodra iets commercieel wordt ontstaat er een tegenbeweging. Die wil niet dat de desbetreffende muziekstroming opgepikt wordt door de massa en zal zich hier van afsplitsen.

De underground houdt zich zelf in stand. Hoe meer iets verdrongen en verworpen wordt des te meer argumenten er zijn voor de echte liefhebber om een stap verder te gaan. En underground is de broeikas van verschillende genres. Zonder dat heb je geen mainstream maar alleen het gefabriceerde. En dat zal ook altijd blijven bestaan, omdat mensen altijd zullen blijven experimenteren. Maar het is praktisch onoverkoombaar dat een undergroundstroming aan de oppervlakte komt. Het zal soms iets langer duren en soms blijft het wel in de underground steken voor een beperkt publiek, of het sterft uit. Maar in principe kan elk undergroundgeluid aanleiding zijn om opgepikt te worden door de buitenwereld. Een voorbeeld hiervan is gothic/new wave. Dat is nu underground terwijl het ooit mainstream was. Maar mainstream is heel vluchtig, dat wil altijd nieuwe dingen hebben en dus laat het snel weer iets vallen.

Er is een sterke binding tussen jeugdcultuur en muziek. Als een muziekgenre ontstaat in een sociale context is dat omdat er behoefte is aan bepaalde klanken om hun eigenheid naar buiten te kunnen brengen. En als je individueel naar personen gaat kijken kan het zijn dat zij muziek gebruiken naar gelang hun geluksgesteltnis of de functie die muziek kan vervullen. En zeker met elektronische dansmuziek is dat het geval: men gebruikt de muziek om hun dag vorming te geven. En dat is het bestaansrecht van de hele uitgaanscultuur: even weg uit de realiteit en je terugtrekken in het paradijs voor één avond.

1.2 Subculturen onder jongeren

Jeugdcultuur wordt sterkt gelinkt aan subcultuur en tegencultuur. De term ‘underground’ verwijst weer naar het ondergrondse en heimelijke karakter ervan. Ook de term ‘avant-garde’ kunnen we toevoegen, omdat jeugdculturen vaak voorlopers zijn van wat later als mainstream wordt bestempeld. In deze scriptie zal ik een jongerensubcultuur belichten. Wat is een jongerensubcultuur precies? Om dit te beschrijven allereerst de definitie: “De wijze waarop jongeren (in de leeftijd van ongeveer 12 en 23) gemeenschappelijk vormgeven aan hun specifieke gedrag en hun ideeën, met name in de vrije tijd.” (Traas 2002) Een subcultuur bestaat uit een groep met zijn eigen waarden, normen, opvattingen, overtuigingen, rituelen, gedragsvoorschriften, symbolen, tekens en taal(slang). Hierdoor onderscheiden ze zich van anderen. Onder jongeren bestaan er veel verschillende subculturen omdat zij zich op deze

manier kunnen profileren, bij veel jongeren maakt de subcultuur deel uit van hun identiteit. Pas sinds de jaren 50 kan men echt spreken van subculturen. Toen kregen jongeren tijd en geld om te investeren in hun imago, hoewel dit niet meteen werd geaccepteerd door hun omgeving (ouders, school, kerk). In de jaren 60 werd het bestaansrecht van hun subculturen eindelijk erkend.

Er is een groot verschil tussen mainstream subculturen en extremere subculturen. De mainstream subculturen zijn van de massa; grote groepen jongeren sluiten zich hier bij aan waardoor ze zichzelf niet zo heel erg onderscheiden, omdat men met zo veel van dezelfde muziek houdt en er vaak dezelfde kledingsmaak op nahoudt die ook niet erg opvallend is. De extremere subculturen worden uitgedragen door veel kleinere groepen jongeren, richten zich op niet commerciële muziekstromingen en hebben specifieke uiterlijke kenmerken die niet in de modebladen voorkomen. Er is een grotere verbondenheid binnen deze kleine subculturen, omdat men elkaar vaak op straat kan herkennen terwijl hun stijl het straatbeeld niet domineert. De consumptiemaatschappij richt zich op de mainstream jongeren. Er zijn veel commerciële bedrijven die zich op de markt van deze doelgroep richten omdat er simpelweg veel geld valt te verdienen. Als iets 'in' is wil immers iedereen het hebben om er bij te horen. De heersende mainstream subculturen zijn dominant, ze worden vercommercialiseerd en zijn consumptiegericht. De extremere underground subculturen zijn tegenculturen als reactie hierop. Zij zetten zich juist af tegen de commercialiteit van de mainstream en de consumptiemaatschappij. Vaak zetten ze zich ook af tegen de politiek.

Jongerensubculturen zijn vergankelijk. Vaak zijn ze namelijk erg tijd gebonden en daarom kan een subcultuur uitsterven. Wat ook wel gebeurt, is dat een undergroundsubcultuur zo'n grote aanhang krijgt doordat het door de media is opgepikt en gepromoot, dat het mainstream wordt en dus niet meer exclusief is. Daarmee gaat wel het grootste gedeelte van het gedachtegoed van die subcultuur verloren want het gaat er vooral om wat voor de grote massa acceptabel is. Hier schuilt dan ook een commercieel belang achter.

Een jongerensubcultuur bestaat uit een harde kern met daar omheen sympathisanten en volgers/meelopers. De harde kern is toonaangevend binnen de subcultuur en dit zijn vaak de artiesten, dj's, muzikanten, organisatoren van evenementen, etc. Zij kijken een beetje neer op de meelopers die meer cultuurconsumenten zijn. Maar beiden bezitten zij de inside kennis van de subcultuur en weten ze hoe ze zich horen te gedragen volgens de codes. De harde kern verzet zich vaak tegen de vercommercialisering van hun subcultuur en mocht dit dan toch plaatsvinden dan distantiëren ze zich hier vaak van door zich terug te trekken of een nieuwe richting op te gaan.

De stijl van een subcultuur ligt ten grondslag aan de identiteit van de leden. De stijl bestaat uit het imago (het uiterlijk), de houding (de pose) en de taal (slang). Aan de stijl wordt veel aandacht besteed en men kan hieraan de positie in de hiërarchie aflezen. Ook is het een belangrijk signaal naar de buitenwereld, men gebruikt het om zich er mee te profileren. De activiteiten in de vrije tijd en politieke opvattingen zijn gelinkt aan de levensstijl. Bij sommige subculturen speelt dit een belangrijke rol.

Subculturen zijn voor veel jongeren belangrijk, omdat zij hiermee kunnen laten zien wat zij met hun creativiteit, organisatievermogen en sociale vaardigheden kunnen doen. Zo kunnen ze een plek verwerven tussen hun leeftijdgenoten om nog even te genieten van het leven zonder al te veel verantwoordelijkheden, en vanuit die positie aan de volwassenheid wennen. Ook onze huidige individualistische maatschappij draagt hier in bij. Je moet er achter komen

wie je bent en waar je voor staat. Opgaan in de massa is niet cultureel bepaald, je mag je afzetten en moet keuzes maken. Een jongerensubcultuur kan hier aan bijdragen.

Er heerst rivaliteit tussen de verschillende jongerensubculturen. Je kiest bewust voor een bepaalde subcultuur en keurt daarbij andere subculturen af. Er is veel kritiek op elkaar wat soms leidt tot vijandigheden: "my subculture will kick your subculture's ass anytime"

1.3 Vrijplaatsen

Vrijplaatsen

Dit is de vrije gemeente.

Veel mensen zijn vergeten, wat dat betekent, vrij te zijn.

Vrij zijn is de natuurlijke staat van de mens.

Vrij zijn betekent dat je autonoom bent, je door niemand laat leiden.

Je bent een tijdelijke, ruimtelijke, autonome zone.

- fragment uit het gedicht "Here m'n tijd" van Simon Vinkenoog

In deze paragraaf zal ik toelichten wat een vrijplaats is en vooral wat de meerwaarde en het maatschappelijk nut zijn.

1.3.1 Wat is een vrijplaats?

Een vrijplaats is een gekraakt pand met verschillende functies. Naast eventuele woonruimte wordt het pand bijvoorbeeld gebruikt als atelier, restaurant, bar, bioscoop, theater of er is een zaal voor lezingen/concerten/dansavonden. Vrijplaatsen worden opgericht uit een non-commercieel oogpunt en men wil er kunst en cultuur de ruimte geven om zich te kunnen ontwikkelen. Het aanbieden van non-profit activiteiten en voorzieningen zorgt er voor dat kunstenaars de kans krijgen om zich te profileren, artiesten kunnen experimenteren en geïnteresseerden kunnen ontdekken. Het anarchistische karakter van de vrijplaatsen speelt een belangrijke rol. Ze zijn onmisbaar voor het culturele en creatieve leven van de stad in het algemeen, en de beginnende kunstenaar in het bijzonder. Ook worden ze gezien als de laatste bastions van een tegencultuur. Plaatsen waar mensen op een alternatieve manier invulling geven aan maatschappelijke verantwoordelijkheid en gemeenschappelijkheid.

Voor het dieper in gaan op het fenomeen vrijplaats heb ik veel gehad aan de informatieve internetsite van De Vrije Ruimte: www.devrijeruimte.nl Hier zijn veel actuele artikelen over vrijplaatsen te vinden en het geeft veel achtergrond informatie. Ook hebben zij een onderzoek gedaan naar de maatschappelijke betekenis van vrijplaatsen en geprobeerd hun kennis en ervaring te bundelen. Dit is gedaan d.m.v. het rapport 'Laat 1000 vrijplaatsen bloeien' waar ik deze paragraaf op gebaseerd heb.

Volgens de Vrij Ruimte kenmerken vrijplaatsen zich door:

- mengvormen van wonen, werken en cultuur
- eigen beheer
- zelfwerkzaamheid en collectiviteit
- maatschappelijke betrokkenheid

1.3.2 Het ontstaan van vrijplaatsen

De hele geschiedenis door hebben er vrijplaatsen bestaan, dat wil zeggen, plaatsen waar mensen die kritiek hadden op de bestaande samenleving, konden samenwonen en/of actievoeren. Na de Tweede Wereldoorlog was er sprake van een 'cultuuromslag'. Het streven naar verbetering van leefomstandigheden was vooral gericht op materiële welvaart en het vergroten van de consumptie. Hierdoor ontstond in de jaren '60 een stroming die zich steeds meer afvroeg hoe je het best kon leven. De avant-garde van deze stroming werd gevormd door de Provo's¹ die zich afzette tegen de vervuiling en de overlast van auto's en industrie. Zij hadden vernieuwende ideeën over het wonen en leven in de stad. Het bleek dat je je leven het best zelf in kon richten en op zoek moest gaan naar je eigen identiteit.

In de jaren '70 was er een structureel tekort aan woonruimte. Tevens was er een grote leegstand. $1 + 1 = 2$ De cultuuromslag en de woningnood leidden tot het kraken van panden. Vanwege de woningnood werd dit gelegitimeerd. Door de verbeterde toegang tot het hoger onderwijs trokken grote groepen jongeren naar de stad. Men was op zoek naar betaalbare woonruimte en nieuwe leefvormen, kraken was een actievorm. Sinds 1971 is kraken gelegaliseerd en als je je houdt aan een aantal regels heb je als kraker rechten.

Gekraakt wonen is niet illegaal, je kunt er geen strafblad door krijgen. Je kunt een pand kraken wanneer het langer dan een jaar leegstaat, dit kun je opvragen bij het gemeentelijke kadaster. Wanneer je een pand kraakt moet je wel meteen een bed, een tafel en een stoel neerzetten. Vervolgens meld je dat je het pand gekraakt hebt. Met een slot op de deur heb je gewoon een bewonersstatus en huisrecht. Ook gas, water en licht kun je aanvragen. Als een pand langdurig heeft leeggestaan, moet de eigenaar aantonen dat hij daadwerkelijk plannen heeft met het pand. Tot die tijd is het een onbesliste zaak wie er meer in zijn/haar recht staat, de kraker of de eigenaar. Zodoende kan het pand niet zomaar ontruimd worden. Als kraker zit je er dan dus relatief zeker. Pas als een rechter de eigenaar in zijn gelijk stelt, woon je er onrechtmatig. Het gaat hier om een geschil, niet om strafrecht. Je wordt niet vervolgd, maar verzocht te vertrekken en als je hier geen gehoor aan geeft, volgt een ontruiming.

Sinds de jaren zeventig ontstonden er vrijplaatsen omdat er grote panden gekraakt konden worden waar van alles in mogelijk was. Sinds begin jaren tachtig werd het echter makkelijker voor eigenaren om een ontruimingsproces aan te spannen en gingen veel panden weer verloren. Dit lieten de krakers niet zonder slag of stoot gebeuren en door het zwaar barricaderen van de panden en de dreiging van rellen, werd het ontruimen voor de politie een moeizame operatie. Dit zorgde voor een hechte kraakbeweging die de politieke druk opbouwde. Er was een machtspeel aan de gang tussen de gemeentelijke overheden en de krakers. Soms werd er hard opgetreden tegen de krakers en soms gaf men toe aan hun eisen. Dit leidde tot het legaliseren van een aantal kraakpanden. Soms kwamen ze in het beheer van een woningbouwvereniging en betaalden de krakers huur en soms werd een pand aan hen

¹ Zie begrippenlijst

verkocht. Sommige krakers wilden echter geen pand in hun bezit hebben, omdat het verantwoordelijkheden met zich meebrengt en indruist tegen hun principes. Maar het hebben van een eigendomsrecht over een pand brengt ook veel voordelen met zich mee, dan kan het bijvoorbeeld niet jaren later door de gemeente verkocht worden aan een projectontwikkelaar. Het geeft zekerheid en dat is naar hun idee meer waard dan het idee dat een woonvoorziening geen privé eigendom mag worden of dat betaalbare woonruimte een verantwoordelijkheid is van de overheid.

De woonstroming en de politieke stroming domineren de kraakgeschiedenis, die zijn oorsprong in de jaren zestig heeft en een hoogtepunt bereikte midden jaren zeventig, omdat zij het meest het gezag uitdaagden. Het is echter ook een stroming waarvan het belang is om dingen mogelijk te maken die ergens anders niet kunnen. Het gaat hier om kunstenaars, organisatoren van activiteiten en beginnende ondernemers die een eigen bedrijf willen starten. In Amsterdam herinneren Paradiso(1968) en de Melkweg(1971) aan deze stroming. Dit zorgde voor een tweedeling in de kraakbeweging, enerzijds was het een beweging die een politieke strijd voerde en anderzijds werden gekraakte ruimtes gebruikt om bedrijfjes op te richten en hier geld aan te verdienen.

Sinds de jaren zeventig hebben veel kraakpanden zich weten te ontplooiën tot bijzondere plekken. De geschiedenis van vrijplaatsen laat zich echter vooral vertellen aan de hand van ontruimingsdata. Maar de vrijplaatsen weten zich steeds beter te organiseren en door politieke druk vanuit de vrijplaatsen is in 1998 in Amsterdam het 'broedplaatsenbeleid' ontstaan. Het was ook de gemeente niet ontgaan dat er sprake was van een toenemende verschraving van de stad en dat het de richting op ging naar een stad waar slechts economische factoren een rol spelen. En dit komt de leefbaarheid niet ten goede, een stad hoort te bruisen en Amsterdam als hoofdstad al helemaal. Het beleid is gebaseerd op het volgende: men concentreert zich op voorzieningen voor ateliers en startende bedrijven. Aangezien er een groot gebrek is aan ateliers en omdat Amsterdam meer aanstormend talent aan wil trekken, ligt dit politiek goed op het vlak van het cultuurbeleid. De bewoners en gebruikers van de ontruimde panden werden door de overheid vanaf dat moment gezien als 'kunstenaars'.

Voor de komende vijf jaar had de gemeente Amsterdam 65 miljoen gulden vrijgemaakt. Hierdoor konden er her en der in de stad broedplaatsen gecreëerd worden vol met kunstenaars, ateliers en bedrijfjes. Dit leidde ertoe dat elke startende ondernemer, cultuur instelling of groep van kunstenaars zich 'broedplaats' of 'vrijplaats' begon te noemen. Maar vrijplaatsen zijn geen tijdelijke plekken voor beginnende culturele ondernemers op weg naar succes. Vrijplaatsen zijn ontstaan uit het nastreven van een doel en zijn duurzaam vanwege hun maatschappelijk nut.

1.3.3 Het doel van vrijplaatsen

In de eerste plaats gaat het bij vrijplaatsen niet om een gebouw en de aanwezige functies, maar om een project met een bepaalde uitstraling, sfeer en maatschappelijke relevantie voor de stad. Een vrijplaats is een plek waar mensen samenkomen die gemeenschappelijke idealen hebben en een concreet alternatief willen opbouwen. De motieven van dit doel zijn:

- Een politiek van zelfbestuur: men wil zelf bepalen hoe men leeft en niet worden meegesleurd door de commerciële massacultuur. Men richt zijn leefomgeving zelf in, die is autonoom. Binnen de vrijplaatsen wordt geëxperimenteerd met nieuwe vormen van samenleven, samenwerken en produceren.

- Het vrije gevoel dat leven in een vrijplaats met zich meebrengt. Je draagt geen volle verantwoordelijkheid en kunt goedkoop leven zonder zware vaste lasten, de vrijplaats is een plaats van avontuur. Je kunt leven in je eigen wereld zonder bemoeienis van wie dan ook, het draait om die individuele beleving en het nemen van eigen initiatief.
- Gezamenlijkheid: men zoekt het gezelschap van geestverwanten op, er heerst een grote mate van onderlinge solidariteit.
- Maatschappelijke betrokkenheid, engagement: vrijplaatsen zijn ontstaan vanuit een sterk politiek geïnspireerde beweging maar er hangt geen bepaalde ideologie aan vast. Men wil ruimtes creëren waar men het leven op eigen wijze en volgens eigen normen en waarden in kan richten. Hier zijn bepaalde politieke opvattingen aan verbonden. Men wil zich onttrekken aan de consumptiemaatschappij. Een vrijplaats biedt ook publieke ruimtes en voorzieningen, het is niet enkel voor haar bewoners en gebruikers bestemd. En er wordt plaats geboden aan initiatieven die niet persé voor hoge financiële opbrengsten moeten zorgen.

Het ligt in de filosofie van de vrijplaatsen om haar ruimtes in principe alleen aan niet-commerciële activiteiten ter beschikking te stellen. Veel van deze plaatsen zijn immers ooit opgericht met het idee dat juist minder draagkrachtige en maatschappelijk betrokken mensen een plaats in de panden moeten kunnen vinden. Veel personen en initiatieven kunnen dan ook in de panden terecht omdat de mogelijkheden hiervoor in het verleden zijn vastgelegd.

1.3.4 Het maatschappelijk nut

In deze subparagraaf zal ik een antwoord geven op de volgende vragen: wat is de meerwaarde van vrijplaatsen en wat motiveert de mensen die er achter zitten?

Vrijplaatsen bieden bijzondere functies aan een stad. Zij zorgen voor voorzieningen voor met name mensen met lage inkomens, zelforganisaties, vernieuwende experimenten en maatschappelijk verzet. Met het oog op hoe de grote steden zich ontwikkelen zal daar meer en meer behoefte aan komen. De sociale voorzieningen laten steeds meer te wensen over en met de komst van de euro is uitgaan voor sommige mensen niet meer zo vanzelfsprekend. In een vrijplaats is vaak ook op enige dagen per week een eetcafé te vinden waar je voor een euro of 5 een drie gangen menu krijgt. In een restaurant betaal je al snel minstens vier keer zo veel voor een maaltijd.

Een belangrijke cluster in de vrijplaatsen bestaat uit de maatschappelijke organisaties en instellingen. Deze hebben vaak hun oorsprong in de jaren '80. De kraakbeweging veranderde in deze periode van een beweging gericht op (jongeren)huisvesting in een beweging die een veel breder scala van onderwerpen aansneet, zoals autoriteit in het algemeen, onderdrukking, discriminatie, milieuvervuiling, etc. Het kraakpand vormt niet alleen een veilig onderkomen waar naar hartelust met woonvormen kan worden geëxperimenteerd, maar fungeert tevens als uitvalsbasis van waaruit onrecht in de samenleving kan worden bestreden.

Naast woonruimte vindt men in vrijplaatsen dus ambachtelijke werkplaatsen, culturele werkplaatsen (ateliers) en publieke ruimtes. In de publieke ruimtes is er sprake van bezoekers, klanten of vrijwilligers die op hun manier gebruik maken van de vrijplaatsen. Dit zorgt voor een wisselwerking: enerzijds bestaat voor performers de mogelijkheid om te experimenteren met film, muziek, dans etc. Anderzijds kan in vrijplaatsen door iedereen kennis gemaakt worden met deze experimenten en is het ook voor mensen met een beperkt budget mogelijk om de horizon te verbreden. Zo zijn buiten de vrijplaatsen bijna geen zalen meer die niet op de één of andere wijze in hun programmering beïnvloed worden door sponsors (bijvoorbeeld

Heineken, Pepsi-Cola) of de entertainmentindustrie (Mojo Concerts is verantwoordelijk voor 95% van alle concerten die Nederland plaatsvinden). Een onafhankelijke programmering waarbij de activiteiten niet altijd quitte hoeven te draaien is buiten de vrijplaatsen vrijwel niet mogelijk. Alleen het Nederlandse Popmuziek Plan verstrekt subsidies aan activiteiten en evenementen die niet altijd quitte hoeven te draaien.

De goedkope huur van de zalen van de vrijplaatsen biedt bovendien aan tal van actiegroepen en vrijwilligersorganisaties de mogelijkheid om door middel van benefietevenementen de nodige fondsen te verwerven.

Vrijplaatsen bieden ruimte aan mensen die hun meest directe omgeving naar eigen inzicht willen inrichten met de middelen die hen ter beschikking staan. Kleinschalige, startende, experimentele en marginale initiatieven moeten zich kunnen ontwikkelen door de bijdrage van mensen die zo kennis op kunnen doen. Van belang is bovendien dat mensen zich er vrij kunnen voelen, verrast kunnen worden en het gevoel hebben dat ze in een stad wonen die hen veel mogelijkheden biedt. Als laatste zijn vrijplaatsen ook een uitdrukking van maatschappelijk verzet en bieden ze ruimte aan de ontwikkeling van alternatieven. Dat is wat vrijplaatsen boden en te bieden hebben. Met andere woorden plaatsen waar nu juist niet 'de vrije markt' een hoofdrol speelt. Vrijplaatsen maken de stad tot stad, dragen bij aan haar verscheidenheid, laten zien dat er iets meer in het leven bestaat als economisch gewin, maken dat de betrokkenen zich thuis voelen en nieuwe vrije geesten worden aangetrokken.

1.3.5 De toekomst

Hoe ziet de toekomst van de vrijplaatsen er uit? De vrijplaatsen hebben het op het moment niet gemakkelijk. Velen worden met ontruiming bedreigd. Om dit te voorkomen moeten ze een drie sporen strategie hanteren: actievoeren, juridisch procederen en onderhandelen met de gemeente over een alternatief. Je moet duidelijk maken dat een vrijplaats een onvervangbare functie heeft. De Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening (2000) gaat onder andere over het (her)bestemmen van het woon-werkmilieu en sociale cohesie in de buurt. Omdat een vrijplaats een goede uitwerking heeft op de buurt, zul je hier op kunnen beroepen.

Waar twee decennia geleden nog volop mogelijkheden voor het ontstaan van nieuwe vrijplaatsen waren zijn deze tegenwoordig steeds zeldzamer. Verschillende ontwikkelingen, zoals verscherping van de wetgeving voor kraken en stijgende onroerend goedprijzen lijken hier van grote invloed op te zijn. De gemeente heeft dan wel het verlies van deze plekken voor de stad erkend en een beleid geformuleerd om hier wat aan te doen, maar moet dan wel meer politieke durf en inventiviteit tonen. Enkel financiële middelen zijn onvoldoende om het verlies aan vrijplaatsen de afgelopen decennia te compenseren. Dat een actieve politieke opstelling noodzakelijk is, wordt niet alleen duidelijk aan de hand van het verloren gaan van vrijplaatsen. In de gehele stad lijken belangrijke buurtfuncties of maatschappelijke initiatieven weggedrukt te worden. Het in de afgelopen decennium gehanteerde beleidsprincipe van marktwerking lijkt steden te creëren voor enkelen en niet voor velen.

“Principeel zou alle medewerking aan het aanstaande broedplaatsenbeleid kunnen worden afgewezen. Echte broedplaatsen kunnen immers slechts ontstaan niet alleen zonder enige overheidsbemoeienis, maar juist ook gericht tegen dezelfde autoriteiten. Niets houdt natuurlijk de ware vrijgevochtenen tegen om wars van welke regeling dan ook hun eigen weg te gaan. Aan de andere kant moet vastgesteld worden dat ondanks dat er her en der in de stad voortdurend nieuwe initiatieven ontstaan, er bijna geen enkele vrijplaats nog langer dan hooguit een of twee jaar het ontruimingsspook van zich af kan schudden. Vrijplaatsen die op langere termijn willen overleven, zullen vroeger of later meer structurele oplossingen moeten vinden, waarbij op een of andere wijze het vizier op de autoriteiten gericht wordt. Dat hierbij

soms ook vruchtbaar kan worden samengewerkt met de overheid bewijzen de panden die de afgelopen jaren succesvol overleefd hebben. In veel gevallen zijn hier taaie onderhandelingen aan vooraf gegaan met een overheid die in principe bereid was om tot een oplossing te komen.”

- Uit: ‘Gemeentelijke broedplaats of anarchistische vrijplaats’

Een ontwikkeling die het voortbestaan van vrijplaatsen ook erg bedreigt is de motie Van As, die onlangs door een meerderheid van de Tweede Kamer is aangenomen. In deze motie wil men het kraken van bedrijfspanden verbieden omdat het ‘criminele buitenlandse organisaties’ en lucratieve houseparties zou aantrekken. Maar wanneer valt een pand aan te merken als een bedrijfspand? Een vrijplaats met al zijn functies zal daar al snel voor aangemerkt worden. Er is verzekerd dat het kraken van woningen niet verboden gaat worden maar wat is de volgende stap dan wel als de motie Van As wordt aangenomen?

Hoofdstuk 2 De tekno cultuur

Hoofdstuk 2 zal gaan over de teknoscene en al haar facetten. Om een beeld te kunnen geven van de inhoud en het gedachtegoed van deze feesten heb ik een aantal bezoekers van freeparties en een aantal leden van soundsystems een paar vragen voorgelegd. Die hadden betrekking op de motivatie waarom zij naar deze freeparties gaan, of de motivatie waarom zij deze feesten organiseren. Ook werd er gevraagd naar hoe zij de toekomst van de freeparties inzagen en wat zij vonden van de invloed van drugs op de teknoscene. Aan de hand van quotes uit deze interviews zal ik in dit hoofdstuk een blik in deze over het algemeen gesloten scene geven. Omdat er soms woorden worden gebruikt die in de eigen scene ingeburgerd zijn, maar voor mensen van buitenaf onbekend zijn, verwijs ik naar de begrippenlijst achterin deze scriptie.

2.1 Freeparties

2.1.1 Het ontstaan

Een freeparty is een evenement in de vorm van een feest dat gratis wordt aangeboden. Freeparties heb je op het gebied van verschillende muziekstijlen, er zijn bijvoorbeeld veel ‘goa trance’² feesten die de vorm van een freeparty hebben. Omdat deze term in de teknoscene wordt gebruikt om de eigen feesten aan te duiden, is hij het meest toepasbaar voor m’n scriptie. In de media en in beleidsstukken wordt er vaak gesproken over ‘illegale houseparties’ wanneer men het over een freeparty heeft.

De freeparties zijn ontstaan in Engeland waar al sinds de zeventiger jaren hippieconvoyen door het land trokken van gratis festival naar festival. Begin jaren negentig trokken deze hippie feesten steeds meer mensen uit de stad aan omdat zij de commerciële feesten zat waren. Ook Spiral Tribe, een vriendengroep van origineel 4 man maar uitgegroeid tot een grote groep mensen, begon met de hippies feesten te geven. Spiral Tribe gaf gratis feesten met het idee dat geld een discriminator is, het discrimineert tussen diegenen die het wel of niet hebben. In de zomer van 1991 begonnen zij met het geven van freeparties en festivals. Ze hadden het grootste soundsystem en de hardste muziek. Ze zijn begonnen met ‘oldschool rave’ en ‘acid’ en hebben door de jaren heen gezorgd voor de ontwikkeling van een eigen stijl die nu beter bekend staat als ‘tekno’. Ze waren tegen de gevestigde orde en vonden dat de mensen uit de controle van de autoriteiten moesten stappen. Mark Harrison van Spiral Tribe: “We don’t care about money or property... it’s our birthright to walk this earth, to drink clean water, to eat good food and to have some kind of shelter. It’s not about squatting or sound systems, it’s about society’s way of life and how unacceptable it is.” Bron: Tekno met een O van O. Verschuur. In 1992 werd het festival in Avon bij Castle Morton door de autoriteiten beëindigd. Dit was het begin van de Criminal Justice and Public Order Act³. Deze wetgeving zorgde ervoor dat het onmogelijk werd om met een groep mensen zonder vergunning ergens te feesten. De politie trad aan de hand van deze wet ook hardhandig op om elke activiteit die ook maar op een ‘rave’ leek meteen de kop in te drukken. Hierdoor is Spiral Tribe naar Frankrijk gevlucht, in 1993 organiseerde ze bij Parijs het eerste Teknival. In 1994 is Spiral Tribe naar Den Haag gekomen, daar is het in Nederland mee begonnen. Een van de eerste Nederlandse soundsystems was Mononom, zij zijn verantwoordelijk voor een reeks

² Zie begrippenlijst

³ Zie bijlage 1

legendarische feesten maar zijn tegenwoordig inactief. In het begin werd er voornamelijk acid gedraaid op de feesten en deed de sfeer denken aan de tijd van de hippies. Vrijheid en solidariteit stonden voorop. Naarmate de muziek harder werd in '96/'97 en de huidige tekno sound zich ontwikkelde, werd de sfeer ook iets harder. Maar dat zullen alleen degenen die sinds het begin op deze feesten komen merken; ze zijn nog steeds een uitzondering op alles wat er in het uitgaanscircuit gebeurt.

2.1.2 De organisaties

De freeparties worden georganiseerd door soundsystems. Een soundsystem is een collectief van dj's, technici, liefhebbers en organisatoren die met elkaar muziek en kunst maken, en feesten of festivals organiseren. Samen bezitten ze een geluidssysteem. Vaak bestaat zo'n groep uit 10 tot 15 man en is het een hechte vriendengroep met een platte organisatiestructuur. Tegenwoordig bestaan er zo'n vijftien van deze onafhankelijke organisaties in Nederland. Ze verzorgen alles zelf van het decor en de bar tot de locatie en de stroom (die vaak opgewekt wordt door middel van een aggregaat). In Nederland zijn er momenteel zo'n vijftien soundsystems actief. De laatste tijd ontstaan er steeds meer nieuwe kleine systems die opgezet zijn door een nieuwe generatie. Hieronder zie je de geluidsmuur van het soundsystem ZMK⁴.



Foto: 070.freetekno.nl

C. Trouwborst zegt in haar marktanalyse: “De doelstelling van de soundsystems is het (kunnen) geven van gratis feesten of festivals. Om dit mogelijk te maken moeten de kosten zo laag mogelijk blijven, zodat geen terrein gehuurd kan worden en geen officiële milieu- en hulpdiensten ingeschakeld worden. Omdat deze doelstelling niet overeenkomt met datgene wat de gemeente verwacht van organisaties die feesten of festivals geven, komen deze organisaties niet in aanmerking voor subsidie en voor een vergunning. Over het algemeen willen de organisaties geen gebruik maken van de subsidievoorziening. Deze is namelijk in strijd met de (linkse) filosofie van waaruit gehandeld wordt: zo min mogelijk

⁴ Zie bijlage 4

staatsbemoeienis met het individu. De aard van de festivals of feesten is ook in strijd met de eisen die gesteld worden door de gemeente voor het verstrekken van een vergunning. Zo kenmerkt het feest of festival zich door een niet vaststaande sluitingstijd en het non-stop draaien van muziek in plaats van de beperking van drie dagen en na twaalf uur 's avonds stil. Het niet kunnen (of willen) verkrijgen van een vergunning voor het feest of het festival is echter geen reden voor de organisatie het feest niet door te laten gaan. De feesten of festivals zijn dan illegaal met het gevolg dat er een noodverordening kan worden afgekondigd en de politie het feest of festival komt beëindigen. Deze culturele non-profit organisaties worden dus in hun autonomie beperkt, en daarmee de doelgroep waar zij zich op richten.” (Tegencultuur tégen cultuur, p. 1)

Zo'n soundsystem draait op een DIY mentaliteit, dit staat voor Do It Yourself. Er is geen hulp van buitenaf nodig. Alle geluidsapparatuur komt uit eigen beheer, er zijn een aantal busjes onder de leden van het soundsystem aanwezig om deze te vervoeren naar de locatie van het feest en men beschikt zelf over de technische en organisatorische kennis om het feest op te zetten. Publiciteit vindt vooral plaats via simpele gekopieerde flyers⁵ en door mond tot mond reclame. Ook internet speelt hedendaags een belangrijke rol in het tekno netwerk.

2.1.3 Tekno wereldwijd

Tegenwoordig zijn de freeparties op verschillende continenten te vinden. In Europa is de teknoscene in de meeste landen vertegenwoordigd. Voorop lopen de landen Tsjechië, Frankrijk, Duitsland en Nederland. Een aantal nieuwe landen die zich hebben aangesloten bij het teknival seizoen zijn Letland, Polen en Bulgarije. Men kan op dit vlak wel spreken van een verenigd Europa. In deze landen vinden elke zomer grote teknivals plaats, in Frankrijk en Duitsland is er zo ongeveer in elk gewest een teknival en in Tsjechië vindt 1 van de grootste edities van dit festival plaats: Czechtek. Daar komen al snel 200.000 mensen op af uit heel Europa. Het bijzondere van deze teknivals is dat er geen specifieke organisatie achter zit. Maanden van tevoren wordt er een 'open invitation to all soundsystems' verstuurd. Wat er voor zorgt dat er vanuit alle windstreken soundsystems aan komen waaien om samen het festival te vormen. Ook is er geen structuur qua camping, wasgelegenheden, indeling van het terrein en beveiliging. Je kunt overal je tent opzetten en de kans is groot dat de er de volgende ochtend een soundsystem naast je tent is opgebouwd. Het feest gaat 24 uur per dag door en het hele festival kan uitlopen tot een week. Het opmerkelijke is het lage aantal incidenten terwijl er geen centrale beveiliging is. Er heerst namelijk een mentaliteit van 'pas op jezelf en een ander'. Na een week ruimt ieder de rotzooi die hij heeft gemaakt op en vertrekt de hele karavaan weer. In Tsjechië, Frankrijk en Duitsland wordt er vaak een deal gesloten om een stuk land van bijvoorbeeld een boer te mogen gebruiken. Door middel van donaties wordt dit geld bij elkaar gekregen. In deze landen is er natuurlijk veel meer ruimte om zo'n festival te organiseren zonder dat je iemand in de weg zit. In Nederland hebben er elk jaar teknivals plaatsgevonden van 1995 tot 2002. De traditie was om deze altijd in het laatste weekend van augustus plaats te laten vinden. Dit gebeurde altijd op illegale basis. Maar aangezien er in Nederland weinig plaats is voor festivals van dit kaliber en er steeds harder tegen op getreden werd is besloten om geen teknivals meer te organiseren om zo ook geen (negatieve) publiciteit op de scene te richten.

Het boek *No System* van Vinca Petersen geeft een hele mooie weergave van het leven van een groep jonge mensen die rondreist en overal freeparties geeft. Vinca: *"Peoples' lives are based around different things, ours are based around music. We want freedom from static society. Freedom to create our own societies with our own rules. We are not rebelling against so*

⁵ Zie bijlage 3

much as living outside the system. Free music to anyone who wants it is what we give and we need nothing back but the space to roam. Tribal beats have surrounded our planet since the beginning of time. Technology is our addition to this continual rhythm. We exist now and in the future."

Het laatste weekend van april vindt er altijd een teknival in Noord Frankrijk plaats. Hiernaast zie je een flyer die werd verspreid door heel Europa zodat er behalve uit Frankrijk ook soundsystems uit andere landen zouden komen. Vanuit Nederland vertrok er een collectief van 5 soundsystems die samen een geluidsmuur bouwden op het festivalterrein, dat zich bevond op de oude vliegbasis van Chambley, vlak bij Metz. Het totaal aantal bezoekers wordt geschat op zo'n 100.000 personen. De entree tot het festival was geheel gratis en het terrein was in overleg met de autoriteiten verkregen. Na afloop werd het opgeruimd door een reinigingsbedrijf. Aan de arrivinge bezoekers werden pamfletten uitgedeeld met een aantal regels (o.a. verboden voor drugs) en de vraag respect te hebben voor de omgeving. Er waren 2 EHBO posten aanwezig en ook werd er onopvallend gepatrouilleerd door agenten. In Frankrijk vinden feesten meestal op kleine schaal plaats in kraakpanden en clubs, er is al een hele strijd geweest met de autoriteiten



waardoor het niet mogelijk is om zomaar grootschalige feesten te organiseren. Een paar maal per jaar mag er een teknival gehouden worden, dat gebeurt sinds kort legaal. De bezoekers van zo'n teknival worden bij de ingang wel altijd verzocht om een donatie te geven, hier gaat men gul op in. Hieronder zie je een foto van een Frans soundsystem dat is omgebouwd tot een piratenschip.



Foto: Suuz (070.freetekno.nl)

2.2 Het doel

Een freeparty heeft meerdere doelen, ik zal af en toe de doelgroep en de organisatoren zelf aan het woord laten om deze duidelijk te maken. Zij kunnen immers zelf het beste zeggen wat de essentie van hun cultuur is. In bijlage 4 zijn alle antwoorden die ik op mijn vragen kreeg na te lezen.

2.2.1 De doelgroep

De doelgroep waarvoor de freeparties georganiseerd worden is heel breed. Eigenlijk is iedereen, behalve de politie, welkom op een feest. De bezoekers zijn mensen die duidelijk uit de teknoscene komen maar ook punkers, clubbers, kakkers, locals en de bijna uitgestorven gabbers kun je er tegenkomen. Er is geen minimum of maximum leeftijd maar het trekt vooral jongeren aan. Een enkeling zal erg jong zijn en het op z'n veertiende al ontdekt hebben, maar de meeste mensen zijn tussen de 18 en 30 jaar oud. Wat ook erg typerend is, is dat veel mensen hun hond meenemen naar een feest en deze gewoon rond laten lopen.

De belangrijkste motivatie om naar de feesten te komen is voor de meeste bezoekers: de vrijheid die er heerst.

De belangrijkste reden is de vrijheid, hoewel vrijheid natuurlijk geen grijpbaar gevoel is. Laat ik het dan in eerste instantie maar houden op de vrijheid die je wordt ontnomen in het reguliere muziekcircuit, zoals (vaak vage) dresscodes, sluitingstijd, (te) hoge toegangs- en drankprijzen en de vaak individualistische en opgefokte sfeer (mensen aanspreken of per ongeluk aanstoten kan je een blauw oog opleveren).

Daarnaast heb je nog de vrijheid om te doen en laten wat je wilt: binnen zitten/liggen/dansen/rennen/klimmen/dwalen of buiten in je busje voor de deur zitten en (openlijk) drugs gebruiken.

Anoniem

Deze persoon merkt op dat je in reguliere clubs gebonden bent aan veel regels. Dit komt de sfeer vaak niet ten goede. Je wordt met de nek aangekeken wanneer je 'anders' bent dan de rest en er wordt ontzettend geshowd met dure trendy kleding, etc. Op een freeparty loopt er van alles door elkaar en kun je wel dragen wat je zelf wilt zonder je daar ongemakkelijk bij te voelen. De mensen zijn veel opener en vriendelijker en qua prijzen merk je ook een groot verschil. Er wordt geen toegangsprijs geheven, er wordt alleen om een vrijwillige donatie gevraagd. Voor een biertje betaal je 50 eurocent of hooguit een euro. Dat is wel een groot verschil met de 2 euro die je in een club of op een groot commercieel feest moet neerleggen wanneer je een drankje bestelt. Ook hoeft je geen geld voor een garderobe of het toilet te betalen, overigens zijn deze niet altijd aanwezig. En er is geen sluitingstijd, meestal gaat een feest door totdat het ontruimd wordt, of er worden afspraken met de politie gemaakt over een sluitingstijd. Als dit niet gebeurt kan het gemakkelijk tot zondagmiddag doorgaan en dit vind men ook een groot voordeel: je wordt om 5 uur 's ochtends niet door de 'sfeerbeheer' de zaal uit gewerkt maar kunt net zo lang dansen totdat je het zat bent. Het ontbreken van portiers zorgt er ook voor dat je mee kunt nemen wat je wilt en niet gefouilleerd wordt. Dit draagt veel bij aan het vrije gevoel. Maar deze grote mate van vrijheid kan echter alleen wanneer mensen er ook mee om kunnen gaan:

Gelukkig is dat meestal zo op freeparties. Dat is volgens mij deels toe te schrijven aan de 'grondbeginselen' van de 'subcultuur' (anti-kapitalisme), maar grotendeels aan de instelling van mensen zelf (die dus sterk overeenkomt). "1. Pas goed op jezelf en 2. pas goed op een ander". Dit wordt ook voortdurend uitgedragen door mensen die al langer met freeparties bezig zijn, waardoor nieuwe mensen geconfronteerd worden met (wellicht) een nieuwe ideologie. Met andere woorden: als freeparties niet in hun zodanige

vorm blijven bestaan zullen er altijd mensen zijn die wel blijven doorleven met de idealen ervan.

Anoniem

Daarnaast speelt het sociale aspect natuurlijk ook een grote rol.

Er is een moeilijk te definiëren tekno-gevoel: een verbondenheid met de medefeestgangers doordat je met z'n allen van heinde en verre bent gekomen om in the middle of nowhere buiten de wetenschap van alle autoriteit om samen te komen om er een leuke nacht van te maken.

Zeetek

De locaties en het speurwerk voordat je een feest hebt gevonden dragen bij aan de ervaring. Er wordt met de auto en het openbaar vervoer stad en land afgereisd om op een party te komen. Daardoor kom je mensen uit heel Nederland tegen en maak je al snel vrienden die ver bij je uit de buurt wonen. Doordeweeks is er vaak contact via internet en in het weekend komt men elkaar tegen op een feestje. Ook op de teknivals in het buitenland is er een hele Nederlandse delegatie te vinden en loop je elkaar weer tegen het lijf. Sinds het mobiele tijdperk is het een stuk gemakkelijk geworden een feestje te vinden omdat er door middel van flyers met fonummers op de avond zelf gebeld kan worden voor informatie over de locatie of het meetingpoint voor het feest. Omdat het in de randstad nauwelijks mogelijk is om grote feesten te organiseren zonder dat deze afgeblazen worden door de politie, wordt er vaak een aantal uur gereisd naar Brabant, Gelderland of Limburg. Men begint aan de terugreis op zondag wanneer het openbaar vervoer weer start of wanneer er een lift is gevonden.

Ook wordt het als protest gebruikt, op een freeparty wordt er geen geld aan je verdiend en stap je even uit de consumptiemaatschappij.

En tot slot gaat men naar de feesten voor de muziek. Deze muziek hoor je namelijk niet in de lokale discotheek. Daarom heb ik een cd met wat samples van de muziek die je op freeparties hoort bij deze scriptie gevoegd in bijlage 5.

2.2.2 De soundsystems

Wat is eigenlijk de motivatie van de soundsystems om deze feesten te geven?

Iemand van het AA soundsystem kan daar het volgende over zeggen:

De motivatie is je eigen ding neerzetten. Iets terug doen voor de free party scene. Een alternatief bieden voor gewoon uitgaan en het geijkte gebeuren. Zo van fuck you, hier heb je ook nog jeugd en wij doen ons eigen ding, wij zijn een movement. Het doel is energie terug krijgen van mensen. Iets neerzetten waar mensen het veel later nog over hebben. Een echt vrij feest geven dat lang doorgaat met een vette en goede sfeer.

Soundsystems geven feesten waarbij iedereen welkom is en het naar z'n zin kan hebben, dat is het hoofddoel. Maar het is ook een statement, voor Tijmen draaiden de feesten die hij met zijn soundsystem heeft gegeven om het willen nemen van verantwoordelijkheid. Ze werden gedreven door ontevredenheid over andere feesten en natuurlijk gaat het ook om de pure lol die je er aan beleeft. Persoonlijk wil hij mensen op andere ideeën brengen, op muzikaal gebied dingen bijbrengen en hokjes doorschoppen.

Winst maken en een commercieel evenement neerzetten is niet aan de orde:

Allereerst zijn de feestjes er voor de mensen, voor het system en voor de bezoekers. Het eerste doel is dan ook om een goed feest neer te zetten. Goed hoeft dan niet persé groot, commercieel of iets te zijn, maar als het maar een gezellige, geslaagde avond is

die zonder moeilijkheden (inval van de politie) door kan gaan. We hopen natuurlijk dat iedereen zich net zo vermaakt en dat iedereen een vette avond heeft gehad. Commerciële doeleinden hebben we nooit gehad met het geven van feestjes, bijvoorbeeld geld maken, vet veel winst maken enzo. Dat is niet voor ons weggelegd en dat zou ook een beetje de bedoeling van een 'freeparty' weg laten vagen. Het is altijd kut als je verlies draait, daar draaien we namelijk als system helemaal voor op en grote kans dat er de volgende keer wel wat geld moet worden verdiend.

Eefje

2.3 Het gedachtegoed

2.3.1 Morele motieven

Het merendeel van de bezoekers van deze feesten heeft een linkse inslag. Ze zijn sociaal bewust en de soundsystems die de feesten organiseren doen dat niet alleen maar om een feest neer te zetten. Het zijn non-profit organisaties die strijden tegen het steeds commerciëler en individualistischer worden van deze samenleving. Er is sprake van een tegencultuur. "De kernfunctie die het soundsystem in de samenleving wil vervullen is duidelijk maken dat zij niet in overeenstemming met die samenleving kan en wil functioneren. De kernfunctie is het leveren van kritiek op de samenleving waar zij deel vanuit maken. Geen verbale, maar non-verbale kritiek. Door een leven te leiden naar eigen overtuiging en zichzelf te uiten in en door kunst en cultuur die daarmee in overeenstemming is. Het streven naar autonomie is de levensstijl die door de grenzen van de samenleving te overschrijden, kritiek levert op de grenzen die aan het individu gesteld worden. Deze maatschappijkritiek is niet altijd bewust. Over het algemeen willen de mensen die hun leven op deze manier inrichten, gewoon hun leven leiden. Door dit te doen leveren zij echter impliciet kritiek op de norm." (Tegencultuur tegen cultuur, p. 2)

Ik zal nu een lid van een soundsystem en een bezoeker aan het woord laten over de achterliggende morele motieven:

Voor een aanzienlijk deel is het feesten op zich geen doel meer, alleen een stap in de goede richting, naar een andere manier van denken, meer gebaseerd op zelfreflectie. Dit 'bewustzijn' wordt vertaald naar actie, en sommige acties leiden hopelijk naar een betere toekomst. Inhoud die gevormd wordt door actie en hoe groter het feest of teknival is, hoe moeilijker het wordt om op meerdere levels actief te blijven: denk aan omgeving, economische en sociale gevolgen. Wat betekent dat dan? Denk aan de omgeving als in respect voor het ecosysteem waar je gebruik van maakt, economie als in geld dat je uitgeeft aan de bar voor een biertje of een t-shirt, en sociale aspecten als in de hoeveelheid aan interessante en minder interessante mensen die je ontmoet tijdens zo'n festival of feest. Want juist dit is een 'breeding ground for some revolutionairy action' i.p.v. dat het alleen bij woorden blijft. Dit geldt misschien niet voor iedereen maar al is het maar 1% en dáár doel ik op: die 1% die het wel interessant vindt, die 1% die er wat creatiefs van maakt, die 1% die wat toevoegt, zij het door een boek te maken, een documentaire of muziek uit te brengen. Ik doel op die 1% die door het ontmoeten van andere mensen op deze feesten eens wat anders doet, ik doel op die 1% die exposities opzet, ik doel op die 1% die zich is gaan interesseren voor kunst zoals straattheater. Hadden deze mensen elkaar kunnen ontmoeten op andere plekken dan 'freeparties' of 'teknivals'?

Het is het bieden van een alternatief, een alternatief voor (vaak dure) evenementen zoals Lowlands, North Sea Jazz, IDFA of theatervoorstellingen. En niet alleen deze 'freeparties' of 'teknivals' bieden een alternatief, ook Robodock is een broedplaats, of een straattheater festival zoals Chalon dans la Reu, of Oerol.

*Owen van Dijk
Zombies met Kapuchons*

Op freeparties kom je (zo ergaar ik het in ieder geval) mensen tegen die een hele andere kijk hebben t.a.v. bepaalde onderwerpen. Door met mensen hier over te praten kun je tot hele verrassende conclusies en/of inzichten komen. Door te proberen om dit gedachtegoed naar buiten te brengen en te laten zien dat freeparties meer zijn dan illegale houseparties, drugs en dagenlang feesten kan misschien een beter beeld ontstaan. Maar omdat de freeparties nog steeds gestopt worden, omdat er aan een hoop gestelde eisen (van de overheid) niet wordt voldaan zal dit heel moeilijk worden.

HiTek

2.3.2 Levensstijl

Het is kenmerkend dat de mensen die naar freeparties gaan allemaal een vrije levensstijl aanhangen. Je zult op een freeparty ook veel mensen tegenkomen die in een kraakpand wonen. Het is voor de meeste mensen belangrijker om gelukkig te zijn dan om een groot huis/carrière/etc. te hebben. Er zijn ook veel studenten onder de bezoekers van de freeparties. Ik heb een paar mensen gevraagd om hun levensfilosofie:

Ik wil zelfstandig zijn, zelf bepalen wat ik doe en daar ook de volle verantwoordelijkheid voor nemen. Ik ben zelf verantwoordelijk voor alles wat me overkomt en mijn omgeving, zelfs als dat op het eerste gezicht niet zo lijkt. Ik wil leren van alles wat ik op mijn pad tegenkom en ook de tegenslagen als een interessante ervaring kunnen beschouwen.

Pyromancer

Je eigen vrijheid houdt op waar je die van een ander beperkt.

Leef voor momenten zonder de grotere dingen uit het oog te verliezen.

Anoniem

Leef iedere dag alsof het de laatste is, voordat je 't weet is 't voorbij...

2tb

Eerlijkheid, wijsheid en ambities nastreven. Ook op politiek vlak een bijdrage leveren en op die manier een positieve bijdrage leveren aan de samenleving en de mensen hun levenshouding en visie.

Tijmen

2.3.3 Drugs

Dat er ook in deze scene drugs gebruikt wordt is geen uitzondering. Omdat er zo'n vrije sfeer hangt op een feest en er geen portiers zijn, is het makkelijk om drugs mee te nemen en deze te gebruiken. Het is geaccepteerd. Maar hoe groot is de invloed van drugs op de scene?

Vooropgesteld dat ik denk dat als drugs verstandig gebruikt worden (waar dan ook) ze een belangrijke, positieve bijdrage leveren aan het gedrag en de ervaring van een persoon en aan een omgeving (die liefst ook gebruikt).

Drugs zijn daarom van essentieel belang op teknofeesten, omdat ze naar mijn mening heel vaak verstandig gebruikt worden en iedereen er zijn/haar voordeel mee doet door zelf iets positiefs te voelen/doen en anderen ook een positief signaal af te geven. Ik denk dat feestjes een stuk 'koudere' zouden zijn zonder drugs. Te koud wellicht. Hoewel (meth)amphetamine en cocaine nou niet bepaald de 'warmste' of sociale drugs zijn.

Kortom: ik denk niet dat drugs an sich een motor zijn, maar de manier waarop ze gebruikt worden wel. Dat maakt een groot verschil. (Het is ergens een uitvergroting van thuis met een aantal vrienden drugs gebruiken in plaats van in je eentje op een groot feest uit je bol zijn. Het menselijke, emotionele aspect is toch het bindmiddel).

Nog korter om: drugs zijn essentieel vanwege de manier waarop ze gebruikt worden. Zo.

Anoniem

De invloed van drugs is groter dan veel mensen willen toegeven. Ik heb genoeg feesten nuchter beleefd en dan heb ik het prima naar mijn zin, maar een teknofeest waar helemaal geen drugs wordt gebruikt kan ik me moeilijk voorstellen. Niet voor niets is 'freaken' een vaak gebruikte term binnen de scene en is iemand voor 'freak' uitmaken vaak meer een compliment dan een belediging. Veel karakteristieke danspasjes en rare armbeweging kun je nuchter prima nadoen, maar zijn ontstaan onder invloed van drugs. In tegenstelling tot wat veel mensen beweren, omdat het nu eenmaal prettiger is om te denken dat je geen drugs nodig hebt om het naar je zin te hebben en je dat spul alleen maar neemt omdat je daar zelf zin in hebt, hoort drugs er gewoon bij, waarmee ik niet wil zeggen dat iemand die geen drugs gebruikt er niet bij kan horen.

Pyromancer

Iedereen is het er dus over eens dat drugs een rol spelen in de freeparty scene. Er lopen veel gelegenheidsgebruikers rond op feestjes. Deze mensen gebruiken alleen iets wanneer ze naar een freeparty gaan. De drugs heeft invloed op de sfeer want er is een verschil tussen de feesten een paar jaar geleden waar voornamelijk XTC en MDMA werd gebruikt, en de feesten nu met een toename in het gebruik van speed en ketamine. XTC en MDMA zorgen ervoor dat de gebruiker in een roes raakt en zich heel lekker voelt. Het roept een verliefd gevoel op en je gaat je blij voelen. Speed daarentegen heeft dezelfde stimulerende werking op de gebruiker als adrenaline, hierdoor raak je soms een beetje opgefokt. Dit kan leiden tot agressiviteit. Naast dat het de sfeer negatief kan beïnvloeden zit er natuurlijk ook een behoorlijk risico aan het gebruik van deze drugs. Bijvoorbeeld: als je uren achter elkaar en een warme ruimte danst kun je oververhit raken, en dit is natuurlijk vaak het geval. Ook combinaties van verschillende soorten drugs en alcohol zijn levensgevaarlijk. Er wordt echter vrij luchtig over drugs gedacht. Er wordt veel geëxperimenteerd, maar het aantal incidenten van gevallen dat het fout gaat ligt opmerkelijk laag. Tijdens grote commerciële feesten wordt er ook veel drugs gebruikt. Het enige verschil lijkt te zijn dat het op een commercieel feest in het geniep gebeurt en op een freeparty openlijk. Drugs worden eigenlijk overal wel gebruikt, behalve in de straight-edge⁶ scene. Het is echter niet vanzelfsprekend dat er drugs wordt gebruikt wanneer men naar een freeparty gaat, zonder drugs weten vele bezoekers zich ook prima te vermaken. Maar vrij drugsgebruik en freeparties zullen altijd met elkaar verbonden zijn.

2.4 De toekomst

Over de toekomst van de freeparties zijn de meningen verdeeld. Aan de ene kant is er een groep die vreest voor het voortbestaan van de feesten. Het wordt steeds moeilijker om feesten te geven i.v.m. nieuwe wetten en het vinden van geschikte locaties. Ook is er in Nederland te weinig ruimte omdat het zo volgebouwd is. Hierdoor zal de manier van aanpak moeten veranderen. Dit kan leiden tot minder feesten en op een legale manier in een afgehuurd pand met bijbehorende heffing van entree. Of niet meer zo groot en massaal door het besloten te houden en onder het mom van een verjaardagsfeest nog iets gezelligs te organiseren voor je vrienden. Dit is jammer omdat hiermee het idee van freeparty toch wel een beetje ontkracht wordt, de feestjes zijn dan niet meer vrij toegankelijk, niet vrij als in gratis maar vrij als in voor iedereen die wil komen. Als de politie meer wettelijke bevoegdheden krijgt om feesten hard aan te pakken zal het waarschijnlijk deze kant opgaan met als gevolg dat een aantal mensen en soundsystems naar het buitenland zullen trekken net zoals Spiral Tribe in der tijd uit Engeland verbannen is.

⁶ Zie begrippenlijst

Ik denk dat het in Nederland steeds moeilijker word om feestjes te geven. Je ziet wel dat de soundsystems met meer ervaring nu harder hun best doen om de zaken zo goed te organiseren, dat de politie eigenlijk weinig te klagen kan hebben en vroeger werden waarschuwingen om te stoppen vaker genegeerd, nu beëindigen soundsystems vaak zelf het feest, in plaats van de gok te nemen en een ontruiming door de politie te riskeren. Ook zie je dat tekno langzaam maar zeker het clubcircuit in gaat en dat veel stijlelementen steeds modieuzer worden. Toen ik net naar feestjes ging, zeiden veel mensen zo iets nooit te zullen doen. Door de grotere repressie door de politie en ook gewoon doordat tekno als stroming steeds "ouder" wordt, zetten veel mensen de aanvankelijke bezwaren opzij. Toch is dat voor mij niet het zelfde, ik associeer tekno teveel met de vrijheid om te kunnen doen wat ik wil doen, om er in een club écht van te kunnen genieten.

Maar er zullen altijd mensen blijven die feestjes willen organiseren zonder commerciële bedoelingen, met allerlei muziekstijlen. Grote feesten worden alleen steeds moeilijker en zullen meer vindingrijkheid en organisatie vergen. De tijd dat je in Nederland een loods kon kraken en een weekend lang zorgeloos je gang kon gaan lijkt voorbij.

Pyromancer

Zoals al gezegd denk ik dat het belangrijkste van freeparties (voor mij dan) de ideologie is en die zal ook zonder freeparties doorleven.

Als je puur naar freeparties als subcultuur kijkt, denk ik dat het een fenomeen is dat op springen staat. Ten eerste doordat de politie steeds harder en eerder optreedt bij feestjes en er een bedrijfspannen-kraakverbod-motie is aangenomen door de tweede kamer (dus wettelijke beperking). Ten tweede doordat locaties steeds meer afgelegen (moeten) liggen -> een bereikbaarheidsprobleem. Ten derde doordat freeparties steeds vaker (negatief) in de media komen -> imagoprobleem. Ten vierde juist doordat het een subcultuur geworden is (klinkt gek, maar ik bedoel dat het steeds meer eenheidsworst wordt in plaats van diverser, waardoor je er een categorie van maakt en dat is nou juist net waar het niet voor stond/staat!) Hmm, laat ik zo zeggen: de eerste generatie is grotendeels verdwenen en met hen een hoop idealen. Zij zijn vervangen door een nieuwe (en jongere) generatie die een andere draai geeft aan freeparties die meer gericht is op consumptie.

Anoniem

Er ligt nog een gevaar op de loer: de mentaliteit van de bezoekers van de feesten. Sommigen zijn bang dat de jonge generatie de ideologie niet heeft meegekregen. Tijden veranderen en daar kun je soms niets tegen doen. Wanneer je vanaf het begin ergens bij bent geweest sta je er heel anders tegenover; iemand die in een later stadium kennis maakt ziet hele andere dingen die hem of haar aantrekken en zal zich dus ook anders gedragen. De nieuwe generatie is iets om je zorgen over te maken, want zij zullen bepalen of de freeparties en de normen en waarden die daarbij horen zullen blijven voortbestaan en weer worden doorgegeven aan de volgende generatie. Maar er zijn veel mensen die het nog positief inzien.

De toekomst van freeparties in Nederland zie ik redelijk positief in, mits het de 'scene' lukt buiten de aandacht van de maatschappij, de media en de autoriteiten te blijven. Ik vind het dan ook een slimme zet dat men tegenwoordig niet meer probeert teknivals te organiseren in Nederland.

Zeetek

Alles heeft zijn bloeiperiode waar uiteindelijk een einde aan komt. Redenen om door te gaan met het geven van freeparties zullen er in de toekomst nog genoeg zijn. Zolang er gemotiveerde mensen zijn die graag hun energie steken in het organiseren van feesten voor anderen zal het nog niet zo snel afgelopen zijn. Wel zal men in de toekomst een stuk creatiever moeten worden en zich meer moeten gaan verdiepen in een geschikte vorm voor het geven van freeparties. In hoofdstuk 4 zal ik daar een paar suggesties voor doen.

Hoofdstuk 3 De overheid

In dit hoofdstuk wil ik een beeld vormen over hoe de overheid denkt over freeparties, en hoe haar reactie erop hier uit voortkomt. Dit zal ik doen door eerst de visie van verschillende gemeenten te belichten. Vervolgens laat ik aan de hand van de Criminal Justice and Public Order Act zien hoe men in Engeland een wet heeft geschreven voor de aanpak van freeparties. Ik zal hiermee een vergelijking maken met Nederland, waar men geen specifieke wet hanteert. Aan de hand van een casus over een teknival dat in Nederland heeft plaatsgevonden zal ik laten zien hoe het voor een gemeente is om met zo'n situatie geconfronteerd te worden, en hoe men hier als overheidsinstantie mee om is gegaan. Tot slot heb ik een paragraaf over de cultuurpolitiek geschreven omdat het cultuurbeleid gebruikt kan worden om meer erkenning voor de freeparties te krijgen.

3.1 De visie

Er is nog geen algemene wet gespecificeerd op (zoals de overheid en de media het noemen) 'illegale houseparties'. In Engeland is die er wel: de Criminal Justice And Public Order Act. Sinds 1994 is deze van kracht en het heeft er voor gezorgd dat een van de grondleggers van de soundsystems die we nu kennen, Spiral Tribe, min of meer verbannen werd uit Engeland. Hierdoor zijn ze door Europa gaan reizen om freeparties te organiseren en hebben zo in veel landen voor navolging gezorgd. Maar wat is nu de visie vanuit de Nederlandse overheid? De overheid is niet van plan om speciale wetten te schrijven om freeparties harder aan te pakken. De raad van de gemeente Bergen heeft, nadat zij geconfronteerd was met een grootschalig illegaal evenement in de vorm een meerdaags festival, in haar rapport hierover aan de overheid gevraagd om een beleid ten opzichte van de 'illegale houseparties'. Per motie is de regering verzocht om op korte termijn te komen met een wet- en regelgeving om gemeenten in staat te stellen in voorkomende gevallen adequaat op te kunnen treden. Ook zijn er aan de hand van Teknival 2002 kamervragen gesteld⁷.

Vraag aan de minister van Binnenlandse Zaken:

Welke maatregelen wilt u nemen om herhaling van dergelijke illegale houseparties in de toekomst te voorkomen?

Antwoord:

Het geheel voorkomen van illegale houseparties zou indien dit al mogelijk zou zijn een onevenredig zware belasting van het politieel en justitieel apparaat vergen. Het optreden van de lokale autoriteiten naar aanleiding van dreigende of concrete strafbare feiten, met inachtneming van de lokale situatie, heeft bewezen een efficiëntere aanpak te zijn. Uit de wijze waarop tot heden door de overheid is opgetreden tegen illegale houseparties, moge blijken dat dergelijke "evenementen" niet worden getolereerd.

Het is dus duidelijk dat elke gemeente zelf de verantwoordelijkheid heeft om op te treden tegen illegale houseparties / freeparties. Daarom reageert elke gemeente weer anders.

De bezwaren tegen de freeparties zijn:

- Het ontbreken van een evenementvergunning
- Het ontbreken van een horecaverunning waardoor er illegale drankverkoop plaatsvindt

⁷ Zie bijlage 2

- Soms wordt er gebruik gemaakt van een locatie zonder de toestemming van de eigenaar
- Soms is er sprake van verstoring van de openbare orde
- Eventueel geluidsoverlast
- Soms wordt de situatie niet (brand)veilig genoeg bevonden (b.v. te weinig nooduitgangen)
- Soms zijn er geen sanitaire voorzieningen aanwezig waardoor er wildgeplaat wordt in de omgeving van het feest
- De autoriteiten hebben geen zicht op het gebruik van verdovende middelen onder de bezoekers

Sommige gemeenten laten het van de omvang van het feest afhangen en maken een inschatting van de risico's. Ook kijkt men naar de locatie en of er voldaan wordt aan de algemene voorschriften van veiligheid en orde. Als dit niets zorgwekkends oplevert besluit men soms om zich er niet mee te bemoeien. Maar in gemeenten zoals Den Haag en Rotterdam wordt er niets meer getolereerd. In 1994 viel in Rotterdamse beleidsstukken te lezen dat illegale feesten niet als een groot probleem werden gezien en daarom werden gedoogd. Tien jaar later, anno 2004, staat Rotterdam er om bekend dat de politie hard optreedt tegen illegale feesten. Als men niet vrijwillig het feest wil beëindigen wordt de ME opgeroepen en die zijn niet terughoudend in het gebruiken van hun wapenstok of de honden. Wat is er in de tussentijd gebeurd waardoor de mening op dit gebied is veranderd? Door de jaren heen zijn er steeds frequenter feesten plaats gaan vinden. Ook de overlast is hierdoor toegenomen. Alhoewel Rotterdam geen speciaal beleid heeft geschreven voor de aanpak van deze illegale feesten, zijn er genoeg wetten en regels die de mogelijkheid geven om in te grijpen. Burgemeester Deetman van Den Haag lijkt helemaal geen dance evenementen in welke vorm dan ook in zijn gemeente toe te staan. Ten eerste is het onmogelijk om een freeparty te organiseren maar daarnaast is het opmerkelijk dat er geen evenementvergunning werd afgegeven aan Soundvision (een groot dance event op het Malieveld), en zelfs Parkpop zal dit jaar geen dance podium meer hebben. Het argument hiervoor is dat het moeilijk is om dance evenementen te reguleren, men is bang voor pillenslikkende jongeren. Het zou aan de aard van de houseparty's liggen: veel drugs en veel geweld. En er is niet genoeg politiemacht beschikbaar om verzekerd te zijn van ordehandhaving dus het dance event kan niet doorgaan. Maar het onderzoeksbureau KPMG heeft in opdracht van ID&T een onderzoek uitgevoerd naar de dancescene. In dit rapport staat dat er relatief minder aanhoudingen zijn en er minder mensen op de EHBO belanden dan bij andere evenementen die zich niet op dance richten. Dat ligt waarschijnlijk aan de intensieve begeleiding die er op de dance evenementen plaatsvindt. Door de vooroordelen wordt er veel aan drugspreventie gedaan en goed gefouilleerd. Conclusie: het is veiliger, ofwel: de extra begeleiding helpt. De argumenten die de gemeente gebruikt om zich het recht te geven een dance event te verbieden kloppen dus niet. Het bewuste KPMG rapport kent men niet en wijst op gebrekkige kennis en kunde bij het lokale bestuur. Ook worden er vaak onterecht vergunningen uitgegeven wat twijfels oproept of een evenement met een vergunning wel daadwerkelijk veiliger is. Een voorbeeld hiervan is Dance Valley 2001 wat wegens logistieke problemen uitliep op een chaos. Hierdoor konden duizenden mensen niet naar huis, en honderden mensen raakten onderkoelt toen zij in de regen aan een voettocht naar Amsterdam begonnen. Uit het evaluatierapport blijkt dat de gemeente geen extra controles heeft gedaan naar de omstandigheden waaronder het evenement, dat was uitgebreid van 62.000 bezoekers naar 90.000 bezoekers, plaats vond. Het beleid dat er gevoerd wordt ten opzichte van legale en commerciële evenementen laat ook te wensen.

3.2 Het gerechtelijk apparaat

Ik heb eerder in deze scriptie al verteld dat Spiral Tribe uit Engeland is verbannen vanwege de Criminal Justice and Public Order Act. Ik heb de hoofdlijnen van deze wetgeving vertaald om te laten zien hoe men de freeparties in Engeland onmogelijk heeft kunnen maken. Ik zal dit eerst weergeven waarna ik een vergelijking zal maken met de situatie in Nederland.

Engeland: Criminal Justice and Public Order Act 1994

In Engeland bestrijdt men de illegale houseparties (oftewel 'raves' zoals men ze daar noemt) al sinds 1994. Er zijn een aantal wetten aangenomen die de politie de kans geeft om alles wat ook maar enigszins de richting van een rave gaat af te kappen, voornamelijk door het in beslag nemen van geluidsapparatuur en het verwijderen van mensen van de locatie waarvan men vermoedt dat er een rave gehouden gaat worden. Ik zal eerst beknopt weergeven wat er in deze wet staat.

Een deel van deze act geeft de politie speciale bevoegdheden met betrekking tot raves, en door middel van deze bevoegdheden kan men personen die een rave bijwonen of voorbereiden verwijderen. Sectie 63 van de act is hier van toepassing op: het gaat om een bijeenkomst in de open lucht van 100 of meer personen (wel of geen trespassers⁸) waar versterkte muziek wordt gedraaid tijdens de nacht, waar door het volume, de duur en de tijd waarop het gespeeld wordt, onrust kan worden veroorzaakt onder de lokale bewoners.

Onder muziek wordt verstaan: geluiden geheel of gedeeltelijk gekarakteriseerd door het vrijkomen van een opeenvolging van herhalende beats.

Ook als een politie agent vermoedt dat twee of meer personen voorbereidingen maken voor het houden van een bijeenkomst zoals hierboven vermeld, kan hij ingrijpen. Dit geldt ook voor een situatie waarin tien of meer personen wachten op het beginnen van zo'n bijeenkomst of wanneer hij al van start is gegaan. Dan mag de agent de opdracht geven dat deze personen zich van de locatie moeten verwijderen en al hun voertuigen en bezittingen moeten meenemen.

Wanneer een persoon een order heeft gekregen die van toepassing is op hem of haar maar weigert de locatie te verlaten, of zich na vertrek binnen 7 dagen weer op deze locatie bevindt, dan heeft hij een overtreding begaan en kan hij/zij een veroordeling tot gevangenisstraf voor niet langer dan drie maanden of een boete verwachten, of beide. Een agent die gegronde verdenkingen heeft dat een persoon een overtreding begaat op dit gebied mag deze persoon zonder arrestatiebevel arresteren.

Sectie 64: Aanvullende bevoegdheden van toegang en overname.

Wanneer een politieofficier vermoedt dat er omstandigheden bestaan waar sectie 63 van toepassing op is, heeft hij de bevoegdheid om elke agent de locatie te laten betreden. Met als reden: het uitzoeken dat deze omstandigheden daadwerkelijk aan de orde zijn en om te handelen naar sectie 63. Hier heeft de agent dus geen schriftelijke toestemming voor nodig.

Wanneer sectie 63 van toepassing is en hier geen gehoor aan wordt gegeven, mag de agent het voertuig of de geluidsapparatuur in beslag nemen en verwijderen.

⁸ Zie begrippenlijst

Onder geluidsapparatuur wordt verstaan apparatuur ontworpen of aangepast om muziek te versterken, en voor apparatuur bruikbaar voor gebruik in connectie met zulk soort apparatuur.

Sectie 65: Raves: bevoegdheid om personen tegen te houden om dichterbij te komen. Wanneer een agent in uniform het vermoeden heeft dat een persoon onderweg is naar een bijeenkomst zoals in sectie 63 beschreven dan mag hij deze persoon aanhouden en hem opdragen zich niet meer in de richting van de bijeenkomst te begeven. Dit mag alleen in een straal van 5 mijl van de bijeenkomst. Wanneer hier geen gehoor aan gegeven wordt kan deze persoon een boete opgelegd worden. Ook mag deze persoon ter plaatse gearresteerd worden.

Sectie 66: Bevoegdheid van justitie tot inbeslagname van geluidsapparatuur. Wanneer een persoon veroordeeld is voor een overtreding van sectie 63, en de geluidsapparatuur die van hem in beslag is genomen onder sectie 64 gebruikt is bij de bijeenkomst, kan justitie een bevel tot inbeslagname van deze apparatuur maken middels deze sectie. In overweging om deze order uit te voeren zal justitie letten op de waarde van het eigendom en de financiële- en andere effecten die het op de overtreder kan hebben. Deze order zorgt ervoor dat de overtreder geen recht meer heeft op zijn spullen en deze zullen in het bezit komen van de politie. Dit is niet van toepassing wanneer de eigenaar van de apparatuur kan aantonen dat hij geen weet had van en niets te maken had met de bijeenkomst beschreven in sectie 63.

Door deze wetten heeft men een waterdicht systeem om elke activiteit die ook maar op een rave lijkt te kunnen stoppen. Ook wordt zonder pardon geluidsapparatuur in beslag genomen en kunnen mensen worden gearresteerd.

Nederland: einde gedoogcultuur?

In Nederland bestaan er niet van deze wetten en is men nog veel vrijer om te doen en laten wat hij wil. Er bestaan echter geen twijfels over of freeparties wel of niet worden toegestaan, dat worden ze niet. In sommige gevallen worden ze gedoogd maar de politiek wil van de gedoogcultuur af. Het is echter af te raden om ook zulke strenge wetten als in Engeland aan te nemen omdat binnen de Nederlandse cultuur een grotere neiging bestaat om wetten waar men het niet mee eens is te ontduiken. Binnen de nationale cultuur van Engeland heeft men een lage onzekerheidsvermijding, dit betekent dat de Engelse bevolking veel minder behoefte heeft aan wetten en regels, en de regels die er zijn worden strikt gehandhaafd. Desnoods wordt dit afgedwongen door middel van geweld, van gedogen is geen sprake. In Nederland heeft men meer regels maar is de handhaving veel minder strikt en is gedogen en onderhandelen veel gebruikelijker. In Nederland is namelijk sprake van een 'feminiene' cultuur en in Engeland van een 'masculiene cultuur' (Hofstede 1998)

Ook zal de overlast in Engeland groter zijn geweest, waardoor de noodzaak voor een wet er eerder was. In Nederland moet men de overheid die noodzaak niet geven, er heerst hier een incident politiek, incidenten geven meestal de aanleiding tot het ontwikkelen van beleid. Maar omdat er nu al de middelen zijn om illegale feesten aan te pakken (het ontbreken van een evenementvergunning) zal er waarschijnlijk niet snel zo'n wetgeving komen.

Freeparties worden dus afgelast omdat men bezig is met activiteiten die in strijd zijn met de wet. Wanneer de politie in een vroeg stadium doorkrijgt wat men van plan is en het betreft een 'hit&run' actie, dan zullen ze meteen ingrijpen. Wanneer een feest al aan de gang is en er zijn een paar honderd bezoekers binnen, wordt het moeilijker om het feest af te lassen en gaat men onderhandelen over een vroege eindtijd, of er wordt geëist dat het soundsystem de

stekker er meteen uit trekt. Hoe is het voor de organisatie van het soundsystem om met de politie geconfronteerd te worden? Een lid van een soundsystem vertelde me dat wanneer ze een feest in een pand gaven dat al langer gekraakt was, het contact daarover met de autoriteiten al was geweest en ze dat dan niet meer hoefden te hebben. Alleen in het geval van overlast kwam de politie langs en anders zagen ze hen niet eens. En panden die speciaal voor een feest gekraakt werden stonden niet voor niets zo lang leeg, je moet geen nieuw bedrijfspand nemen waar met grote letters 'TE HUUR' op staat, want dat levert geheid problemen op.

Het komt wel eens voor dat de politie voordat het feest begonnen is al langskomt. Dan krijgen ze een rondleiding en is er niets aan de hand. De organisatie zorgt altijd dat er mensen bij de deur staan die kunnen optreden als woordvoerder. Het is maar net wat de insteek van de politie is die avond. Wanneer het fout gaat en de politie er op staat dat het feest beëindigd wordt, wordt er iemand bijgehaald die tactischer is zodat die de schade kan beperken en kan gaan praten over hoe het ontruimd kan worden. Soms kiezen ze er voor om de politie buiten te houden, bijvoorbeeld als het heel druk is. Dit is een goede tactiek want: 'eigenlijk hoeven we jullie niet binnen te laten, maar we hebben niets te verbergen dus loop maar even mee.' Dan gaan er twee agenten naar binnen, meer is te provoverend en 1 is voor hen niet prettig. Iemand is vooraf al naar binnen gerend om de muziek iets zachter te zetten en de prijslijst bij de bar weg te halen. Vervolgens worden de agenten rondgeleid en laat men ze zien dat er nooduitgang borden zijn, borden naar de brandblussers, en een bord voor de EHBO waar de EHBO kist ligt. Soms is de politie tevreden en wordt er niet moeilijk gedaan over dat de brandblussers elk half jaar gecheckt moeten worden. Dan mag het doorgaan en blijven de agenten gezellig een pannekoek eten. Soms willen ze het toch stoppen en dan wordt er gepraat over hoe dat het best op kunnen lossen is. En soms is de politie onredelijk en zien ze de problemen van het beëindigen van het feest het voor het soundsystem niet in, maar met onderhandelen komen ze er meestal wel uit.

3.3 De gemeenten

Voor deze paragraaf wil ik een casus gebruiken: het teknival dat in de gemeente Bergen heeft plaatsgevonden. Ik ben vorige zomer naar Bergen (provincie Limburg) afgereisd en heb daar met het hoofd van bestuur gesproken. Hij heeft me verteld hoe het voor de gemeente was om met zo'n situatie geconfronteerd te worden, welke stappen ze hadden ondernomen en waarom, hoe het afliep en hoe de media en de rest van Nederland er op reageerden. Ik heb de documentatiemap meegekregen waarin alles is vastgelegd. Ik wil met deze casus laten zien hoe het voor een gemeente is om met zo'n situatie geconfronteerd te worden en hoe ze die het beste op kunnen lossen.

Casus teknival gemeente Bergen

In de nacht van vrijdag op zaterdag, 30/31 augustus 2002, vond de start plaats van de jaarlijkse Nederlandse editie van teknival: Dutchtek. Men was neergestreken in de Bergerheide, een natuurgebied in de gemeente Bergen in Limburg. Gekozen was voor de zogenaamde overvalstactiek. Een groot aantal bussen en vrachtwagens met geluidsapparatuur plaatste zich in het gebied waarna de bezoekers toe begonnen te stromen. De gemeente Bergen was niet op de hoogte van dit festival en om 01.15 AM werd de burgemeester door de politie ingelicht dat er zo'n 1.500 jongeren zich hadden verzameld op de Bergerheide met het plan er een houseparty, een 'teknival', te gaan houden. De politie was in de loop van vrijdagavond al op de hoogte dat hiervoor plannen waren via het internet, maar de precieze locatie wisten zij toen nog niet. Toen het de Bergerheide bleek te betreffen werd er snel een

bijeenkomst met het beleidsteam belegd en omdat er geen toestemming was verleend voor dit evenement werd besloten om het te zo snel mogelijk te beëindigen. Om 03.00 uur, na overleg tussen de driehoek burgemeester, Officier van Justitie en districtiechef van de politie, besluit men niet diezelfde nacht nog tot ontruiming over te gaan, omdat er o.a. nog geen exact beeld is van de omvang, samenstelling en aard van de groep. Ook is het terrein onverlicht en tevens onbekend bij de ME en er is maar 1 peloton van de ME beschikbaar. Wel wordt er een vrachtwagen met geluidsapparatuur die is vastgelopen preventief in beslag genomen op artikel 2 van de Politiewet (dreigende verstoring van de openbare orde). Hierdoor is een element voor het organiseren van het evenement onschadelijk gemaakt. Ook geeft het een signaal naar de bezoekers dat men al bezig is met het beëindigen van het evenement.

Zodra het zaterdagochtend licht wordt begint men met het verzamelen van informatie, men bezoekt het terrein en er worden met een politiehelikopter opnamen gemaakt van het terrein. Men schat het aantal bezoekers nu op 2.000.

Men constateert dat er de volgende overtredingen plaatsvinden:

- Er is geen evenementvergunning aangevraagd
- Schending van de Wet op de Ruimtelijke Ordening: locatie is ongeschikt voor dit soort evenement omdat het een natuurgebied is. Wet op de Openlucht recreatie: het gebruik van het terrein als kampeerterrein is niet toegestaan
- Schending van het milieu: geen toilet en sanitaire voorzieningen waardoor de omgeving vervuild wordt. En er zijn geen voorzieningen om geluidsoverlast voor de omgeving te voorkomen. Het gebied is tevens aangewezen als een milieubeschermingsgebied
- Illegale drankverkoop omdat er geen horecavergunning is afgegeven
- Kleinschalige vernielingen, zoals aan de slagbomen rond het gebied
- Gebruik van verdovende middelen

Omdat het evenement zich buiten de bebouwde kom bevindt en de gemeente meteen de bewoners op de hoogte heeft gebracht over wat er gebeurt en haar handelwijze t.o.v. de situatie, komen er geen klachten binnen van de lokale bevolking. Ook hebben de omwonenden geen geluidsoverlast, hetgeen overigens voor de dierlijke bevolking van het gebied niet zal zijn opgegaan. Men wil deze situatie adequaat aanpakken en geen overhaaste beslissingen nemen waardoor er een escalatie kan ontstaan. Ook kan vroeg ingrijpen bij een teknival een uitwaaiersrisico met zich meebrengen. Men verhuist dan van locatie a naar locatie b waar het hele verhaal weer van voor af aan begint.

Vandaar dat men kiest voor de volgende aanpak: er wordt een noodverordening afgekondigd waarmee het juridisch kader wordt geschapen om het teknival zo snel mogelijk te kunnen beëindigen. Burgemeester C. Klaverdijk besluit een noodverordening af te kondigen over het gebied waar het teknival plaatsvindt. Er worden pamfletten uitgedeeld aan de bezoekers met de mededeling dat zij zich op een illegale houseparty bevinden, dit niet toegestaan wordt, en het verzoek of men het terrein wil verlaten. Voor de bezoekers maakt dit weinig uit en zij zijn niet van plan om vrijwillig het terrein te verlaten, men hoopt namelijk tot dinsdag door te kunnen feesten. Hier had het beleidsteam al rekening mee gehouden en daarom word de ME ingeschakeld om voor de ontruiming van het gebied te zorgen. Men wil dit echter goed voorbereiden omdat de kans op escalatie te groot is. Bij een agressieve aanpak zou het middel erger kunnen zijn dan de kwaal. Daarom wordt besloten om het over de nacht heen te tillen en in alle vroegte op zondagochtend aan de ontruiming van het terrein beginnen. Tot die tijd worden alle toegangswegen afgesloten en bewaakt, zodat er niet meer bezoekers of

geluidsapparatuur het terrein kunnen bereiken en de illegale drankverkoop wordt stil gelegd. Ook worden alle kentekenen van de voertuigen op het terrein geregistreerd, dit is een prikkelactie.

Er is veel druk van buitenaf op de gemeente, zowel van de pers als van de politiek. Gedogen is tegenwoordig namelijk een vies woord. Dus zodra de pers op de hoogte was van wat er zich afspeelde in Bergen, begint het bericht te geven dat de 'illegale houseparty' wordt gedoogd omdat men heeft besloten om niet op zaterdag in te grijpen. Hier waren echter een aantal doorslaggevende redenen voor:

Zaterdagochtend bleek het niet haalbaar om 4 pelotons ME operationeel te krijgen, de actie voor te bereiden en voor het donker (21.00 uur) af gerond te hebben. Een ontruiming in het donker is onverantwoord wegens de omvang van het aantal bezoekers, de uitgestrektheid van het terrein en de onbekendheid van het terrein bij de ME.

Zondagochtend begint men om 10.00 uur met de ontruiming van het terrein. Deze verloopt soepel en geweldloos. De bestuurders van wagens krijgen bij vertrek een alcoholcontrole en elk voertuig wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van geluidsapparatuur. Wegens een extra toevoeging aan de noodverordening heeft de gemeente zich het recht toegeëigend om deze in beslag te nemen. Men heeft besloten om niet voorafgaande aan de ontruiming geluidsapparatuur op het terrein in beslag te nemen, omdat dit een grote kans zou geven op een escalatie op het terrein. Ook het arresteren van personen die bij deze geluidsapparatuur horen zou een onverantwoorde actie zijn omdat deze zou zorgen voor groot protest en ongeregeldeheden.

Om 13.30 uur is het terrein ontruimd en er zijn 6 aanhoudingen verricht. Het betrof hier 3 Fransen die niet bereid waren hun voertuig en apparatuur in te leveren en 3 mensen die met stenen naar de politie gooiden. Er zijn grote hoeveelheden geluidsapparatuur in beslag genomen, maar deze konden niet gelinkt worden aan strafbare feiten omdat ze pas na het evenement in beslag zijn genomen. En om iemand te kunnen vervolgen moet deze persoon op heterdaad gelinkt kunnen worden aan het middel waar het strafbare feit mee wordt gepleegd en had er ter plekke proces verbaal opgemaakt moeten worden. Er is bewust voor gekozen om dit niet te doen, de kans op escalatie was te groot. Daarom werd iedereen bij uitgang gecontroleerd en werd daar geluidsapparatuur in beslag genomen. Juridisch gezien kon dit niet, maar operationeel was het heel effectief. Maar de apparatuur moest een paar dagen later worden teruggegeven en niemand kon verantwoordelijk gehouden worden. Zo zullen ook de kosten op niemand verhaald kunnen worden. De kosten bestaan voor 5 % uit het reinigen van het terrein en voor 85% uit personeelskosten omdat veel werknemers van de gemeente in het weekend hebben moeten werken. Aan de vegetatie van het natuurgebied is geen onomkeerbare schade toegebracht.

Conclusie

Dutchtek 2002 heeft twee nachten en 1 dag geduurd. De gemeente had deze tijd nodig om te komen met een adequate aanpak voor de ontruiming. Door middel van een noodverordening heeft men tot deze ontruiming over kunnen gaan. Een noodverordening is echter een heel zwaar middel. Het pakt je burgerrecht af en de lokale overheid overruled landelijke wetten. Maar in deze situatie achtte de burgemeester het noodzakelijk. De ontruiming is flexibel en zonder incidenten verlopen, men kan dus constateren dat de gemeente juist gehandeld heeft. Ook hebben de bezoekers van teknival zich lang genoeg kunnen vermaken, daarom verlieten zij het terrein zonder dat er naar een nieuwe feestlocatie werd gezocht. In dat opzicht waren beide partijen tevreden. Maar veel mensen die achter de organisaties van de verschillende

soundsystems zaten hebben veel moeite en werk gestoken in een evenement van korte duur. Daarbij kwam dat hun apparatuur uiteindelijk in beslag werd genomen om na een paar dagen weer te worden vrijgegeven. De gemeente Bergen kwam er ook niet zo goed vanaf. Omdat men niet alle kosten mag verhalen op één overtreder moeten alle overtredders gelijkelijk voor hun deel in de kosten worden aangesproken. Omdat er zo veel geluidsapparatuur van verschillende mensen, waaronder ook buitenlanders, in beslag was genomen en er veel bezoekers op het evenement aanwezig waren die niet achterhaald kunnen worden, is het niet reëel haalbaar om de kosten te verhalen. Dat is de macht van de massaliteit: in één keer een lokale overheid confronteren met iets grootschaligs. De gemeente zal dus zelf voor de kosten moeten opdraaien. Maar ze is heel tevreden over de beslissing die ze heeft en gemaakt en de manier van aanpak waar voor gekozen is. Want wat zou er gebeurd zijn wanneer er niet ingegrepen was? Dan was het vanzelf opgehouden maar de gevolgen waren niet te overzien geweest. Schade voor het terrein, overlast, etc. Maar ook politiek gezien, het zou het moeilijk gemaakt hebben voor andere gemeenten in de toekomst. Nu zijn er na de eerste nacht geen nieuwe mensen aangetrokken en was er geen extra overlast. Ook heeft de gemeente Bergen een signaal gegeven dat de organisatoren er niet meer terug hoeven te komen.

Er is nog geprobeerd om de regering attent te maken op het feit dat er geen regelgeving is op het gebied van grootschalige illegale evenementen en dat dit het aflassingsproces aanzienlijk heeft vertraagd. Er zijn zelfs vragen over gesteld aan de Minister van Binnenlandse Zaken in de Tweede Kamer. Maar hieruit kwam naar voren dat elke gemeente zelf efficiënt moet optreden in deze situaties omdat dit het meest effectief is.

Het is nu na acht teknivals die stuk voor stuk de laatste jaren werden afgelast door tussenkomst van de lokale autoriteiten wel duidelijk dat Nederland ongeschikt is voor het houden van een illegaal festival van dit kaliber. De documentatiemap die de gemeente Bergen heeft gemaakt over haar aanpak van het festival is door ruim 40 andere gemeenten in Nederland opgevraagd. Mogen zij ooit geconfronteerd worden met een teknival dan zullen ze goed voorbereid zijn. Het geeft dus een goed beeld van hoe de meeste gemeenten in de toekomst met zulk soort illegale evenementen zal kunnen omgaan. Ondertussen heeft de teknoscene zelf ook een besluit genomen. De meerderheid is tegen het organiseren van teknivals in Nederland. Het richt te veel negatieve publiciteit op de scene en daarom wijkt men uit naar bijvoorbeeld Oost-Duitsland, Tsjechië, Frankrijk en zelfs Letland om daar te zorgen voor een Nederlandse vertegenwoordiging op de teknivals.



3.4 Cultuurpolitiek

De overheid wil wel degelijk projecten en evenementen ondersteunen en stimuleren. In welk opzicht zou dat ook voor de freeparties kunnen gelden? Hoe kan men het cultuurbeleid gebruiken om als culturele stroming erkend te worden? In deze paragraaf wil ik kort iets zeggen over het overheidsbeleid t.o.v. culturele muziekstromingen.

In het boek “Dit gebonk dient tot het laatste toe te worden bestreden” Popmuziek en overheidsbeleid 1975-2001 van André Nuchelmans, heb ik informatie kunnen vinden over de ontwikkeling van het overheidsbeleid t.o.v. poppodia en jongeren. De houding van de overheid m.b.t. popmuziek is de laatste decennia erg veranderd en de manier waarop de overheid vroeger tegen popmuziek aankeek doet me denken aan de houding die ze nu heeft t.o.v. undergroundculturen. In de beginperiode van de popmuziek (halverwege de jaren vijftig tot begin jaren zestig) ziet de overheid het namelijk vooral als haar taak om de overlast die deze muziek met zich meebrengt te beteugelen. Popmuziek zet in haar ogen de jeugd slechts aan tot opstandig gedrag. Er is grote vrees voor rellen bij optredens en de politie staat dan ook om de hoek om eventuele incidenten de kop in te drukken. De jongencentra waar popbands spelen en oefenen worden in de jaren zeventig gesubsidieerd uit het budget voor welzijn, de overheden zien het onderdak bieden aan en bezighouden van jongeren als preventief middel tegen overlast. Hier is sprake van een eerste verandering in het beeld van de overheid op popmuziek. Zag de overheid in de jaren vijftig en zestig popmuziek als een bron van overlast, in de jaren zeventig is het in de ogen van gemeentelijke en landelijke overheid juist een middel om mogelijke overlast van jongeren tegen te gaan. Er wordt zelfs een weg vrij gemaakt om het in het kunstbeleid in te passen. Deze weg was echter decennia lang, maar hedendaags kan men gelukkig zeggen dat popmuziek geaccepteerd is als kunstvorm die vele deuren opent. Maar deze houding kan nog verder verbreed worden, zodat hij ook de extremere jeugdsbiculturen en muziekstromingen beslaat.

Het komt er op neer dat men altijd moet wennen wanneer iets nieuw of afwijkend is. Het is jammer dat de overheid vroeger iets tegenwerkte wat nu als een kunstvorm erkend wordt. Daarom zou de overheid een meer open houding aan moeten nemen t.o.v. de experimentele muziekstromingen. Natuurlijk probeert de overheid de mainstream te vertegenwoordigen en niet de tegencultuur. Maar in het huidige culturele klimaat moet er ook plek zijn om te experimenteren.

Hoofdstuk 4 De CMV interventie

Hoofdstuk 4 zal gaan over de rol van de CMV'er in het spanningsveld tussen de overheid en de freeparties. Wat kun je als CMV'er betekenen in deze situatie? Waarom is er behoefte aan een CMV'er? Een CMV'er bezit veel competenties en vaardigheden op het gebied van organiseren, contacten leggen en bemiddelen. Ook is hij gespecialiseerd in methodisch handelen en kan zo zorgen voor orde in chaotische omstandigheden. In dit laatste hoofdstuk zal ik de bijdragen die ik als professional zou kunnen leveren toelichten.

In mijn ogen moet je als CMV'er strategisch kunnen denken en interventies plegen waar dit nodig is. Nadat ik me middels deze scriptie verdiept heb in de relatie tussen de overheid en de freeparty organisaties ben ik tot de conclusie gekomen dat er in deze situatie duidelijk een interventie nodig is, de CMV interventie:

Hoe kan een CMV'er een bijdrage leveren aan de kwaliteit en de continuïteit van de freeparties in goede harmonie met de gemeenten?

“Wanneer een professional ingrijpt in een bepaalde situatie spreken we van een ‘interventie’. Het initiatief tot ingrijpen kan bij de professional zelf liggen, maar deze kan daar ook toe worden aangezet door een (externe) opdrachtgever. De CMV'er kan hierin zowel een signalerende als een initiërende rol vervullen. Hij probeert zoveel mogelijk betrokkenen te mobiliseren om gezamenlijk de vragen, problemen en uitdagingen aan te pakken.” (Beroep in ontwikkeling, p. 245) Daarnaast kan de CMV'er ook zorgen voor dienstverlening in de vorm van ondersteuning. Dit komt meestal voort uit een vraag van klanten of vrijwilligers, na een analyse en interpretatie van de vraag zal de CMV'er een aanbod doen. In sommige gevallen voldoet alleen het bieden van faciliteiten. Al deze vormen van dienstverlening kunnen benut worden door de overheid, de gemeenten, alswel de organisaties van evenementen en activiteiten, zoals de freeparties.

De soundsystems die de freeparties organiseren worden gedreven door idealen, ze proberen de gevestigde orde te doorbreken door een eigen autonomie te creëren. Het is een protest tegen de consumptiemaatschappij, er ligt een ideologie aan ten grondslag.

De gemeenten handelen echter uit heel andere principes. Zij moeten de orde en veiligheid bewaken en willen niet dat hun gezag ondermijnd wordt. De gemeenten waar freeparties plaatsvinden worden geconfronteerd met verstoring van de rust (veel en hard geluid), samenscholing en oncontroleerbaarheid. Daarom is er voor gekozen om niet langer een gedoogbeleid te voeren en een signaal af te geven door steeds harder op te treden. Omdat de kloof tussen de gemeenten en de freeparties steeds groter wordt, ontstaat er de behoefte aan een intermediair. Deze kan anticiperen op het spanningsveld dat er heerst tussen beide partijen en vanuit dit spanningsveld de interventie plegen.

Een CMV'er kan vanuit een aantal kerntaken interveniëren:

- Beleid en ontwikkeling
- Programmeren en organiseren
- Oriënteren en contactleggen
- Organisatie en beheer
- Begeleiden en leidinggeven

Deze kerntaken worden uitgevoerd binnen de drie CMV segmenten, die elk een taakgebied voorstellen:

- Segment 1: agogische dienstverlening
- Segment 2: bedrijfsvoering
- Segment 3: beroepsontwikkeling

Vanuit de segmenten bedrijfsvoering en dienstverlening kan ik als CMV'er een bijdrage leveren aan de huidige manier van werken t.a.v. de freeparties. In de volgende subparagrafen wil ik de rol van de CMV'er toespitsen op 4 items. De paragraaf 'cultuur' heeft betrekking op cultuurgerelateerde zaken zoals de normen en waarden binnen de scene. In 'Politiek' wil ik het met name hebben over de burgerinitiatieven. 'Orde en veiligheid' spreekt voor zich, voor beide partijen is dit een punt waar veel kritiek uit voorkomt. En 'ruimtelijk beleid' geeft een blik op de interventie die er gemaakt kan worden middels het claimen van openbare of publieke ruimte als locatie voor de activiteiten.

Om de overheid en de soundsystems beter op elkaar af te stemmen zijn er drie rollen weggelegd voor de CMV'er:

- De CMV'er in dienst van de overheid
- De CMV'er in dienst van de soundsystems
- De CMV'er als intermediair

Wanneer een CMV'er in dienst van de overheid is, kunnen doelstellingen nagestreefd worden door middel van het strategisch beïnvloeden van het beleidsapparaat. Dit geldt ook voor de CMV'er in dienst van de soundsystems, door middel van strategisch advies kan een bijdrage geleverd worden aan de soms omslachtige manier van werken. Wanneer de CMV'er de rol van intermediair inneemt, kan vanuit een neutrale positie een dialoog opgestart worden tussen beide partijen van waaruit onderhandeld kan gaan worden. In de volgende paragrafen zal ik proberen om de rollen inhoud te geven.

4.1 De CMV'er in dienst van de overheid

Wat kan een CMV'er betekenen voor overheidsinstanties, met name de gemeenten? Aan de hand van vier subparagrafen zal ik de verschillende interventies weergeven.

4.1.1 Cultuur

In hoofdstuk 3.4 heb ik het gehad over cultuurpolitiek. Ruimte creëren voor nieuwe kunstuitingen en culturele evenementen is een essentieel element in de strategie om meer erkenning te krijgen voor de teknocultuur. Ik denk dat dit als competentie erg belangrijk is, vooral nieuwe kunstuitingen en experimentele culturele evenementen worden door de overheid vaak over het hoofd gezien. Daar heb je iemand uit het veld zelf voor nodig die dicht bij de bron staat. Signaleren is niet voor niets ook een CMV competentie. Daarom is het goed om een CMV'er in je organisatie te hebben, omdat die neus heeft voor het oppikken van kunstuitingen en culturele evenementen. En zo kunnen nieuwe experimentele vormen een kans krijgen om zich te openbaren. In hoofdstuk 1.1 en 1.2 heb ik het gehad over de commercialisering van sommige aspecten uit de underground die vervolgens mainstream worden. Hier schuilt een commercieel belang achter vanuit het bedrijfsleven. De politiek heeft over het algemeen meer oog voor de belangen van het bedrijfsleven wat tot gevolg heeft dat culturele en kunstzinnige initiatieven soms niet de aandacht krijgen die ze verdienen. Daarom moet je binnen de gemeenteraad de politieke partijen die meer geïnteresseerd zijn in de underground en het bevorderen van experimentele kunst en muziek op je hand krijgen. Zij

kunnen invloed uitoefenen op het beleid en zijn dus een belangrijke schakel in het spanningsveld.

Het beleid dat de gemeente voert ten aanzien van culturele feesten of festivals is vastgelegd in de evenementennotitie die per gemeente verschilt. Er is geen universele landelijke notitie en er is geen landelijk beleid geformuleerd ten aanzien van illegale feesten of festivals. De cultuurnota is de enige landelijke notitie die door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen na advisering door de onafhankelijke Raad van Cultuur is opgesteld. Iedere gemeente interpreteert deze op eigen wijze en hanteert een ander beleid. Het gemeentelijke beleid wordt gemaakt door de politieke partijen die in de gemeenteraad zitten. Omdat er momenteel alleen nog maar een landelijke cultuurnota is, is er nog veel braakliggend terrein. Wanneer men op dit gebied meer wil doen voor de doelgroep jongeren kan hiervoor een CMV'er in dienst genomen worden. Deze heeft inzicht in-, en contact met jongeren. Of er kan een platform opgezet worden waarvoor een CMV'er bijvoorbeeld op freelance basis wordt ingezet. De overheid heeft momenteel ook geen eenduidig beleid m.b.t. de aanpak van freeparties. Per gemeente wordt zelf beslist hoe men handelt wanneer er een paar honderd mensen zijn neergestreken om er een freeparty bij te wonen. Sommige gemeenten gedogen niets en ontruimen een feest zodra men er van op de hoogte is. Andere gemeenten laten een feest doorgaan wanneer ze constateren dat er geen (geluids)overlast wordt veroorzaakt en men vertrouwen heeft in de organisatie. Vaak wordt er wel een afspraak gemaakt over de eindtijd van het feest en wanneer deze valt op het moment dat het openbaar vervoer weer gaat rijden kunnen de feestgangers zonder problemen weer naar huis terugkeren.

4.1.2 Politiek

Elke gemeente heeft zelf de verantwoordelijkheid om op te treden tegen illegale houseparties / freeparties. De gemeenten realiseren zich echter niet hoeveel initiatieven er genomen worden door de freeparty organisaties. Ze laat deze zo te noemen burger initiatieven schieten. Ook de vrijplaatsen, die de steden van de hoognodige broedplaatsen voorzien, worden veelal niet op waarde geschat. Laten we niet vergeten dat het gaat om inzet voor non-profit organisaties die berusten op vrijwilligerswerk. Het zijn geen winstgerichte initiatieven die de belasting proberen te ontduiken. De activiteiten worden juist zo low budget mogelijk aangeboden. Daarom is hier is een taak weggelegd voor de CMV'er. Deze is namelijk expert op het gebied van zelfinitiatieven / burgerinitiatieven. "Culturele en Maatschappelijke Vorming richt zich met name op het ontwikkelen en onderhouden van affiniteiten die mensen hebben met stijlen, uitingen en activiteiten op het gebied van kunst, cultuur en vrije tijd. Juist het ontwikkelen van die affiniteiten kan het deelhebben en deelnemen van mensen aan het veelvormige en publieke leven versterken (Mommaas 1997). Het is juist de bedoeling deze culturele participatie van de burger door de overheid en de lokale autoriteiten gestimuleerd worden. De CMV'er is geschikt om hiervoor ingezet te worden. Nu is het begrijpelijk dat men de huidige vorm waarin ze plaatsvinden niet kan toestaan. Tijdens mijn onderzoek naar de visie en het beleid van de gemeenten t.o.v. illegale houseparties (want zo staan ze bij de gemeente bekend) werd mij duidelijk verteld waarom men geen specifiek beleid heeft ontwikkeld voor dit onderwerp. "Het woord illegale houseparties zegt het al, ze zijn illegaal dus daarom kan er geen sprake van zijn dat we ze toestaan." En hier eindigt het dan ook mee. Maar ik raad de gemeenten aan om zich er juist meer in te verdiepen, een CMV'er kan bijvoorbeeld ook een platform oprichten waar de verschillende initiatieven in besproken kunnen worden. Hier kan vervolgens een vruchtbare samenwerking uit voortvloeien die kan leiden tot het opzetten van verschillende projecten. Wanneer er een project wordt opgezet zal de CMV'er kunnen helpen bij het ontwikkelen van de zelfredzaamheid van de klanten / deelnemers. Door processen van culturele en maatschappelijke vorming op een zodanige manier te begeleiden dat de

zelfstandigheid, zelfwerkzaamheid en zelfsturing van de klanten daardoor wordt bevorderd, creëer je onder de begeleiding van de CMV'er een organisatie die uiteindelijk zelfstandig zal kunnen functioneren. Natuurlijk zal er tussendoor veel geëvalueerd en opnieuw afgestemd moeten worden om tot dit resultaat te komen, ook daar kan de CMV'er de juiste structuur voor aanbrengen. Wanneer je de leiding krijgt over een project zul je professioneel leiding en begeleiding moeten geven. De vorm waarin je dit doet wordt bepaald door je strategisch handelen. Je handelt met kennis en affiniteit zodat je vanuit een toegesneden begeleidingsstrategie leiding kunt geven aan medewerkers. Het begeleiden van medewerkers en vrijwilligers en het werken in een team zijn voor een CMV'er zeer belangrijk. Door de werkvorm van methodisch handelen kan hij vaak een actieve bijdrage leveren aan het werkproces en door de ervaring die een CMV'er heeft met het leiding geven en begeleiden van medewerkers kan het werkproces efficiënt doorlopen worden.

4.1.3 Orde en veiligheid

De freeparties hebben de middelen om mensen te mobiliseren, en de middelen om een hoop herrie te produceren dus in principe hebben ze de middelen om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke onrust. Overheidsinstanties weten hierdoor niet zo goed wat ze met de illegale freeparties aanmoeten en reageren hierop door het de kop in te drukken. Dit vind ik geen goede aanpak. Een CMV'er als expert en contactpersoon zouden ze goed kunnen gebruiken, helemaal wanneer men beleid wil schrijven. Een CMV competentie die in deze situatie toepasbaar is, is werken in relatie tot overheidsbeleid en bij de totstandkoming van beleid de eigen rol en functie vormgeven. Wanneer je in dienst van de overheid een rol wilt spelen in de systeemwereld zul je je meer moeten verdiepen in het overheidsbeleid. Alleen wanneer je het goed kent en de achterliggende gedachten kent, zul je suggesties kunnen doen bij de totstandkoming van eventueel nieuw beleid. De CMV'er kan namelijk met zijn kennis van de doelen van de overheidsinstantie een advies uitbrengen over een beleid dat aansluit op de leefwereld waar dit beleid betrekking op heeft.

Ik adviseer de gemeenten om in contact te treden met de organisaties van freeparties en een dialoog te starten. Een CMV'er kan hiervoor contacten leggen en netwerken opbouwen. Ik ben als professioneel CMV'er gewend om contacten te leggen met individuen, groepen, organisaties en samenlevingsverbanden met diverse achtergronden. Dit is erg handig om met de doelgroep (in dit geval de soundsystems en de bezoekers van de feesten) in contact te komen. Deze moeten namelijk op een informele basis benaderd worden waarentegen de contacten met de overheid juist op formele basis plaatsvinden. Als ik als CMV'er voor een overheidsinstantie of een gemeente zou werken dan zou ik een veel gemakkelijker aanspreekpunt in de communicatie met de zelforganisaties / soundsystems / vrijplaatsen zijn. Je moet je namelijk in de mensen kunnen verplaatsen en niet alleen naar hun situatie kijken vanuit formeel standpunt. Ook het opsporen, opzetten en ontwikkelen van netwerken die een bijdrage leveren aan de vormgeving van het sociale en culturele leven, kunnen efficiënt door een CMV'er worden gerealiseerd. Wanneer men zich goed kan behelpen via het gebruik van netwerken zullen er veel deuren opengaan. Het gaat er altijd om de juiste mensen te kennen die je verder kunnen helpen om je doel (dat misschien wel gemeenschappelijk is) te bereiken. Een CMV'er gaat te werk vanuit een open houding en kan hierdoor goed contacten leggen en onderhouden. Omdat de CMV'er ook op zo veel gebieden bekend is met verschillende instanties, werkmethoden en bevolkingsgroepen, kan er snel en effectief een breed netwerk opgebouwd worden. Of dit nu betrekking heeft op het werkveld van recreatie, educatie, samenlevingsopbouw of kunst & cultuur, een CMV'er kan er snel zijn weg vinden.

4.1.4 Ruimtelijk beleid

Naast de keuze voor legaliteit of illegaliteit wordt er door de organisatie van een feest ook een keuze gemaakt tussen particuliere ruimtes en openbare ruimtes. Zo kan een locatie speciaal voor een feest gekraakt worden, men kan iets organiseren op een stuk braakliggend terrein, of er wordt iets afgehuurd. Voor de gemeentelijke instanties onder wiens verantwoordelijkheid deze locaties vallen is het natuurlijk belangrijk dat ze ook geschikt zijn voor het soort evenementen die er gehouden worden. Ook moeten zij in actie komen wanneer de eigenaren van gekraakte panden hier om vragen omdat zij geen toestemming hebben verleend voor een evenement in hun pand. Om dit probleem te omzeilen kan de gemeente bijvoorbeeld de freepartyorganisaties en de kunstenaars tegemoet komen door een pand, voordat het gesloopt wordt, aan hen in onderpand te geven. Zo kan dit pand toch nog ergens voor dienen en staat het niet leeg tot de sloop. Ook heeft de gemeente dan meer zicht op wat er binnen haar grenzen gebeurt en wordt ze niet meer geconfronteerd met onverwachte illegale activiteiten. Een pand dat voor een lange periode leeg staat kan dienen als woonruimte, bedrijfsruimte voor kleine ondernemers of vrijplaats / broedplaats. Een pand dat voor korte tijd leeg staat kan toegewezen worden aan een soundsystem zodat zij hierin een bijdrage kunnen leveren aan de culturele diversiteit met hun muzikale en kunstzinnige activiteiten. Op deze manier zullen illegale feesten middels een 'hit&run actie' voorkomen kunnen worden, omdat er op een andere manier voorzien wordt in de behoefte. En waarom vindt er in Frankrijk een legale teknival plaats en kan dit niet in Nederland? Het zou een hoop overlast op andere locaties voorkomen en door middel van een donatie systeem kan middels de tienduizenden bezoekers die aangetrokken worden geld worden opgehaald voor de sanering van het terrein en de EHBO posten. Er zijn ongetwijfeld nog braakliggende terreinen beschikbaar waar men genoeg lawaai kan maken zonder dat dit geluidsoverlast oplevert voor de directe omgeving, denk bijvoorbeeld aan de Maasvlakte. Zo'n teknival trekt internationaal ontzettend veel mensen en vanwege de activiteiten die er allemaal plaatsvinden zou er zelfs subsidie aangevraagd kunnen worden. Dit project zou aangestuurd kunnen worden door een CMV'er. Als CMV'er ben je goed in staat om mensen te stimuleren om initiatieven te ontplooien en hen te begeleiden in de uitwerking daarvan. Verantwoording nemen over de vorm en inhoud van programma's en hun effecten op de participanten en de samenleving is niet voor niets een CMV competentie. Het monitoren van programma's is belangrijk om er voor te zorgen dat de doelen niet uit het oog verloren worden of insneeuwen onder andere belangen. Er moet dus iemand zijn met een goed overzicht op wat er gebeurt en de gevolgen hiervan, deze persoon zal met een objectieve blik te werk moeten gaan. Een CMV'er is daarom de aangewezen persoon om een project als dit op te laten zetten en te monitoren.

4.2 De CMV'er in dienst van de soundsystems

Als je aan een onwillekeurig lid van een soundsystem zou vragen: 'Hebben jullie hulp nodig?' Is het antwoord ongetwijfeld 'Nee'. Men dopt al jaren zijn eigen boontjes en de DIY mentaliteit werkt prima voor hen, ze zitten dus zeker niet op bemoeienis van buitenaf te wachten. Toch waag ik me er aan om enkele suggesties te doen die ten goede zullen komen aan de kwaliteit van de vorm waarin de feesten worden georganiseerd.

4.2.1 Cultuur

Hoe kan de teknoscene culturele erkenning krijgen en hoe kan deze culturele waarde worden ingeschat? In hoofdstuk 2 heb ik laten zien waar de teknoscene voor dat en dan men eigenlijk kan spreken van een technocultuur. Ook gaf ik aan dat men hier mee naar buiten moest komen, het is niet zo slim dat de pers op afstand wordt gehouden. Er is serieuze pers geïnteresseerd geweest in de technocultuur en aangezien je zelf bepaald wat voor informatie je verstrekt zou

je dit medium kunnen gebruiken om een positiever beeld naar buiten te brengen. Nu is men hier nog erg terughoudend in wegens een beetje paranoia.

In de teknoscene doet men al jaren zijn eigen ding op zijn eigen manier. Maar het wordt tijd dat er enige veranderingen plaatsvinden, het komt de scene niet ten goede dat er zo veel feesten die op de huidige manier worden georganiseerd afgelast worden. Daarom is het tijd voor verandering en dit zal ongetwijfeld leiden tot weerstand. De potenties van de veranderingen moeten goed gecommuniceerd worden. Ook moeten de normen en waarden van de scene bespreekbaar gemaakt worden, omdat deze ten grondslag liggen aan de manier van handelen. Wat wordt gezien als normaal en wat is not done? Waarom is dit zo en zijn sommige normen en waarden niet al achterhaald? Een CMV'er kan hier een belangrijke rol in spelen, ten eerste om de dialoog binnen de eigen scene op gang te brengen en ten tweede om hier vervolgens actie op te ondernemen.

Momenteel vinden er veel freeparties plaats middels een 'hit&run strategie'. Dit houdt in dat een locatie wordt gekraakt voor het eenmalig gebruik voor een feest. De volgende dag ruimt men het pand voor zover mogelijk op en wordt de locatie verlaten. O. Verschuur: "De bedoeling is om een plek tijdelijk voor een feest te gebruiken en daarna weer schoon achter te laten. Jammer genoeg wordt er soms iets gesloopt of spuit een halve zool graffiti op de muur. De organisatie wordt hierop aangekeken en wordt in een slecht daglicht gezet." Ik vind deze manier van het houden van feesten daarom niet zo tactisch. Vaak wordt er veel schade aangebracht aan het pand en wordt het uitgeleefd achter gelaten. Men kan beter een pand kraken voor meer redenen dan het eenmalig geven van een feest. Wanneer het officieel gekraakt is voor langdurig gebruik is de positie stabiel. Dan kunnen er in ieder geval kleine besloten feesten of verjaardagsfeesten gegeven worden, iets wat de laatste tijd steeds meer voorkomt. Het is ook zonde om een pand niet voor meerdere doeleinden te gebruiken, er kan gezorgd worden voor woonruimte, ateliers, expositieruimte, etc. Eén van de belangrijkste taken voor een CMV'er bij de soundsystems is normen en waarden bespreekbaar maken, omgaan met weerstanden tegen verandering en veranderingspotenties kunnen mobiliseren.

Ook raad ik aan om feesten te geven met een reden, een achterliggende gedachte waardoor je ze kunt verantwoorden. Er ligt immers wel degelijk een ideologie aan de freeparties ten grondslag:

- "het idee dat feesten en plezier geen geld hoeft te kosten, en voor iedereen toegankelijk zijn;
- het idee dat een kunstvorm een verrijking is voor de maatschappij en zeker wanneer je jongeren kunt bereiken op een feest;
- het idee dat we allemaal iets moois met elkaar kunnen delen, het is een belevenis;
- het idee dat je in heel Europa mensen tegen kunt komen die diezelfde ervaring met jou kunnen delen."

Michelle

"Tekno zet in een keer de hele commercie buitenspel en dat is alweer een ideaal op zich."

MRK

Door deze idealen ook uit te dragen kan men zich profileren als een cultuur, een fenomeen waar een meerwaarde aan vast zit, die iets toe te voegen heeft aan de maatschappij. Breng het naar buiten als een kunstzinnige expositie met optredens of een demonstratie. Als je een feest of evenement een meerwaarde geeft, sta je steviger met je redenen om het uit te voeren. Ook heb je dan eerder grond om een subsidie aan te vragen wat de potentie van het evenement weer vergroot. Wees duidelijk over de doelen van een feest en kom op voor het bestaansrecht!

4.2.2 Politiek

Wanneer de autoriteiten de positieve invloed van de burgerinitiatieven erkennen zullen de freeparties toch niet gedoogd worden, omdat men nog steeds wetten overtreed. Hoe zou men feesten kunnen organiseren die niet in strijd zijn met de wet? Ik adviseer de groepen achter de soundsystems om te overwegen een stichting op te zetten. Vanuit die stichting zou een evenementenvergunning aangevraagd kunnen worden. Want zelfs wanneer men toestemming van de eigenaar van een pand heeft om er een feest te geven dan is het juridisch nog steeds mogelijk dat al je spullen in beslag genomen worden. Om in een pand een activiteit openbaar toegankelijk te organiseren heb je namelijk een evenementen of een gebruikersvergunning nodig. En als je drank verkoopt heb je een horecavergunning nodig, en daar moet dan vervolgens een bepaald aantal vierkante meter toiletgroepen tegenover staan. Je moet voldoen aan allerlei wettelijke eisen en daar gaat het meestal fout. In Den Haag pakt men de illegale feesten vaak aan op het gebied van de horeca en de daarvoor ontbrekende vergunningen.

Samengevat houdt een evenementvergunning in dat er gekeken wordt naar de 'mate waarin het evenement beslag legt op de ruimte, tijd en hulpdiensten, het aantal bezoekers dat wordt verwacht, of de aard van het evenement zich verdraagt met karakter of bestemming van de gevraagde locatie, of er gevaar bestaat voor de openbare orde, gezondheid of veiligheid, voor belemmeringen van verkeer, voor een onevenredige belasting van het woon- of leefklimaat in de omgeving van het evenement, voor verontreiniging, aantasting van het uiterlijk aanzien van de stad, beschadiging van groenvoorzieningen of voorzieningen voor het openbaar nut. Ook: of de organisatie voldoende waarborgen biedt of kan bieden voor een goed verloop van het evenement en om de schade aan het milieu te voorkomen of te beperken. Daarnaast worden beperkingen gesteld bij de duur van het evenement (maximaal 2 1/2dag), eindtijd (doordeweekse dagen tot 23.00 uur, op vrijdag en zaterdag 24.00 uur), geluid (voor muziek is de bovennorm, afhankelijk van de locatie Leq 90 dB(A) gemeten op 25m. afstand van de bron) en feesten van horeca-ondernemers. (Tegencultuur tégen cultuur, p. 3)

Wanneer men in het bezit is van een evenementenvergunning kan een feest niet zomaar afgelast worden. Afgelaste feesten brengen meestal erg veel kosten met zich mee wat zorgt voor grote verliezen. Momenteel gaat geld dat verdiend wordt direct naar het onderhoud van het soundsystem, of het wordt gebruikt om in beslag genomen spullen weer vrij te kopen of te vervangen. Dit geld kan men echter weer voor betere doeleinden gebruiken wanneer er minder problemen met justitie zijn en de spullen niet zo vaak meer in beslag worden genomen.

Ook kreeg ik een suggestie van een lid van een soundsystem over een manier waarop regels omzeild kunnen worden, namelijk door het opzetten van een vereniging. Wanneer mensen een maandlidschap voor deze vereniging betalen, die hen recht geeft op een bepaald aantal consumpties op het maandelijkse feest, kan men toch alcohol schenken zonder horeca vergunning. Zo zijn er wel meer wegen om iets te organiseren zonder dat je bepaalde wetten overtreedt.

4.2.3 Orde en veiligheid

Aandacht voor veiligheid en het beperken van overlast zet ik hoog op de agenda. Wanneer er legale randvoorwaarden voor een feest zijn geschept kan men van tevoren al in contact treden met de brandweer. Middels een rondleiding en een toelichting van de genomen veiligheidsmaatregelen zal de politie geen reden hebben om het vanwege dit punt af te lassen. Ook kan er een draaiboek over de te treffen veiligheidsmaatregelen gemaakt worden die men

bij de hand heeft in het geval van een controle. En als men zich meer verdiept in het voorkomen van geluidsoverlast zal de politie minder redenen hebben om in te grijpen, omdat er geen klachten van omwonenden zijn binnengekomen.

Bedrijfsvoering

Via een stichting kunnen ook de belastingzaken geregeld worden en wanneer je geen winst maakt zul je ook niets hoeven af te dragen. Voor het aanvragen van een BTW nummer moet je wel bij de Kamer van Koophandel staan ingeschreven en dit kost voor een stichting zonder onderneming 25,70 euro per jaar. Voor deze zaken kan de CMV'er ingeschakeld worden. Uit naam van de stichting kunnen zelfs subsidies worden aan gevraagd en fondsen worden aangeschreven. Er zijn genoeg potjes die geld willen uittrekken voor evenementen met als doelgroep jongeren die op kunstzinnig of muzikaal vlak experimenteren. Als CMV'er heb ik ervaring met het aanvragen van subsidies en fondsen en zou dit op vrijwillige basis kunnen doen. Het vrijwilligersaspect is erg belangrijk in de organisaties. Iedereen die lid is van het soundsystem steekt er vrijblijvend zijn tijd en geld in, dit is één van de grootste krachten van de organisatie. Wanneer je met hen gaat samenwerken is dit een erg belangrijk aspect om rekening mee te houden. CMV'ers zijn ervaren in het werken met vrijwilligers, een belangrijke CMV competentie op dit gebied is op heldere en motiverende wijze informatie overdragen en aansluiten bij de leefwereld en motieven van vrijwilligers. Omdat de systems volledig uit vrijwilligers bestaan vergen ze dus een speciale manier van aanpak. Wees je bewust van hun motieven en idealen. Je zult ze niet kunnen commanderen maar juist met respect voor hun inzet met hun om moeten gaan. Voor een CMV'er is dit vanzelfsprekend, je werkt vanuit het principe dat vrijwilligers gewaardeerd en gehonoreerd moeten worden. De mensen die zich vrijwillig inzetten voor de organisatie van soundsystems krijgen hun honorering door de activiteiten die ze tot stand brengen en de reacties van de bezoekers.

Als men aan de voorwaarden die aan evenementen worden gesteld op het gebied van de juiste vergunning, de veiligheid en de belastingtechnische vorm kan voldoen, heeft men zekerheid dat het feest niet wordt afgelast. Want dat is toch het belangrijkste: met zijn allen kunnen feesten en kunnen genieten van de muziek en elkaars gezelschap. Weegt het aspect van de spanning die er gecreëerd wordt doordat men illegaal bezig is of aan een illegale activiteit deelneemt zwaar genoeg? Ik denk dat het voor velen een essentieel onderdeel is geworden van het bezoeken van feesten. Het creëert een spanning en maakt een feest speciaal, anders dan de feesten die in clubs plaatsvinden. Het is de illegaliteit versus de gevestigde orde, men maakt een statement. Maar dit is niet het enige wat een feest maakt tot wat het is. De bezoekers zelf creëren de sfeer, waar het feest ook plaatsvindt, en de muziek zorgt voor de rest.

4.2.4 Ruimtelijk beleid

Voor veel freeparties kiest men ervoor een pand te kraken als locatie. Recent is er door de Tweede Kamer ingestemd met de motie Van As, welke tot doel heeft om het kraken van bedrijfspanden tegen te gaan. Volgens CDA-lid Ten Hoopen zouden kraakpanden buitenlandse criminele organisaties aantrekken. Maar kraakpanden trekken vaak de aandacht van de politie en dus is het niet logisch dat buitenlandse criminele organisaties juist dit als locatie kiezen. Ook werd er gezegd dat in deze kraakpanden lucratieve housefeesten plaatsvinden, een zwarte bedrijfstak. Alle dure op winst gerichte houseparties vinden echter plaats op exclusieve en luxe locaties, en niet in grote loodsen zonder voorzieningen. De feesten die daar sporadisch plaatsvinden worden georganiseerd door de soundsystems die volledig non-profit zijn. Zij halen geen winst uit deze feesten en ook houden ze er geen drugshandel op na. Er wordt niet meer drugs gebruikt als op een legale houseparty op een

afgehuurde locatie en er vindt een grote sociale controle plaats. De miljoenen vierkante meters kantoorruimte die leeg staan worden juist gekraakt door mensen die te lijden hebben onder de woningnood, bijvoorbeeld studenten. Ook de vrijplaatsen die in kraakpanden ontstaan en zorgen voor een broedplaats op kunstzinnig en cultureel gebied lopen hierdoor gevaar hun bestaansrecht te verliezen. Deze motie kan leiden tot een wetswijziging m.b.t. het kraken van bedrijfspanden en wat zou de volgende stap zijn? Een totaalverbod op kraken? Met dit beleid blijft er weinig van het 'vrije' en sociaal bewogen Nederland over.

Er is nog een optie om legaal feesten te organiseren, en dat is door te kiezen voor een club als locatie. Dan zijn het natuurlijk geen freeparties meer, want er moet entree betaald worden en men moet zich houden aan de in de club geldende regels. Zo staan er bijvoorbeeld portiers aan de deur die mensen fouilleren en je kunt niet zomaar naar binnen en naar buiten lopen. Vaak worden wel clubs uitgekozen die het mogelijk maken om maar een paar euro entree te heffen en die verder geen extra geld vragen voor garderobe en toilet. Dit zijn meestal de kleinere alternatieve poppodia die graag experimentele avonden in hun programma opnemen. Momenteel is dit een alternatief dat regelmatig gebruikt wordt. Maar zou dit voet aan de grond kunnen krijgen als definitief alternatief voor de illegale kraakfeesten? Nee, want het druist in tegen de principes van de soundsystems om de volgende redenen:

- er wordt geld aan verdiend door mensen van buitenaf
- freeparties zijn een alternatief, een protest tegen de clubcultuur

Het zou dus nooit een vervanging kunnen zijn van de freeparties zoals we die nu kennen. De eerste optie voor de organisatie van feesten via een legale weg middels het opzetten van een stichting zal de continuïteit het meest ten goede komen. Maar laat de systems het beheer echter wel in eigen handen houden, ze moeten alleen veel meer verantwoordelijkheden op zich nemen. Hierbij kunnen ze ondersteund worden door een CMV'er, en zolang men nog niet op één lijn zit met de overheid zal de CMV'er van pas komen om te onderhandelen en conflicten te hanteren. Vanuit de soundsystems moet er vaak onderhandeld worden en meer dan eens leidt dit tot een conflict met politie of justitie wanneer er een feest ontruimd moet worden. Deze competentie komt dus goed van pas wanneer je fungeert als spreekbuis voor de scene.

4.3 De CMV'er als intermediair

4.3.1 Cultuur

Een belangrijke taak van de CMV'er is bemiddelen tussen de systeemwereld en de leefwereld. Met de systeemwereld wordt in deze context het economische en politieke systeem aangeduid waar strategisch handelen de boventoon voert. De leefwereld is de wijze waarop mensen met elkaar omgaan in het alledaagse leven. CMV verleent diensten aan de leefwereld en staat onder invloed van het systeem. Als CMV'er kun je dus bemiddelen tussen de overheid en de burger. "De CMV'er kan deze tussenpositie op een specifieke manier inkleuren, namelijk door het versterken van uiteenlopende vormen van vrijwillig en maatschappelijk initiatief." (Beroep in ontwikkeling, p. 255)

Momenteel is de relatie tussen de soundsystems en de overheid dus niet zo goed. Dat komt doordat men al een geschiedenis heeft van jaar of tien en er over en weer veel vooroordelen bestaan. Er is veel onbegrip en miscommunicatie en omdat er bij een confrontatie sprake is van een conflictsituatie met de gemeentelijke beleidsvoering, is er geen open communicatie mogelijk tussen de soundsystems en de gemeente. Als er sprake is van een verordening, wordt

getracht een compromis te sluiten. Dit is echter vaak onmogelijk met ontruiming of inbeslagname van de apparatuur tot gevolg. De communicatie moet dus verbeterd worden en hier is een rol voor de CMV'er weggelegd: de CMV'er als intermediair. De CMV'er is hier geschikt voor vanwege zijn expertise op het gebied van het begeleiden van groepsprocessen en samenwerkingsprocessen. Mocht er sprake komen van een eventuele samenwerking tussen soundsystems en gemeenten dan is het goed om deze te laten begeleiden door een onafhankelijke partij. De CMV'er als intermediair kan hier bijvoorbeeld een platform organiseren. De CMV'er is gewend om groepsprocessen en samenwerkingsprocessen te begeleiden en kan er voor zorgen dat beide partijen naar elkaar luisteren en proberen om met overeenkomstige doelen iets te bereiken. Zo'n overeenkomstig doel is bijvoorbeeld het aanbieden van activiteiten en evenementen die een toegevoegde waarde hebben op het gebied van muziek en kunst. De doelgroep moet bereikt worden met een laagdrempelige activiteit die mensen inspireert zelf bijvoorbeeld ook muziek of kunst te gaan maken. Of misschien worden ze zo ergens anders toe gestimuleerd zoals het oppakken van poë.⁹

4.3.2 Politiek

Ik denk dat een professioneel opgeleide CMV'er een rol kan spelen in het kat en muis spel tussen de overheid en de freepartyorganisatoren. De overheid zal denk ik sneller een CMV'er in dienst nemen dan de soundsystems. Die hebben een 'do-it-yourself' mentaliteit en accepteren niet snel hulp van buitenaf. Maar een CMV'er als (onafhankelijke) intermediair heeft een groot voordeel. Er is namelijk vooral vanuit de overheid de behoefte aan een spreekbuis. Dit kan dus beter een neutrale partij zijn, omdat vanuit de freepartyscene niemand deze rol op zich wil nemen omdat niemand aansprakelijk gesteld wil worden. De CMV'er zou zich op een freelance basis kunnen laten consulteren door beide partijen. Ook kan men op deze manier een dialoog starten en naar de media toe meer blootgeven over de achterliggende gedachten van de freeparties. Deze komen namelijk bijna nooit aan het licht waardoor er een beeld geschilderd wordt van 'illegale houseparties die alleen om feesten en drugs draaien'. En dit is een misverstand want daar draait het helemaal niet om, zie hoofdstuk 2.2 voor een uitgebreid overzicht van de achterliggende gedachten en motieven van de bezoekers en organisatoren van de feesten.

4.3.3 Orde en veiligheid

Middels het methodisch handelen kan de CMV'er op een professionele manier te werk gaan wanneer er opgetreden moet worden als intermediair tussen beide partijen. Wat is methodisch handelen? "Methodisch handelen veronderstelt een systematische wijze van werken, dit wil zeggen: werken via een ordening van tijd en ruimte. Bewust en weloverwogen worden verschillende stappen in een bepaalde volgorde gezet en afgewerkt. In die zin verloopt methodisch handelen planmatig en procesmatig. Een andere eis die aan methodisch handelen wordt gesteld, is dat het doelmatig en doelgericht moet gebeuren. De aangewende middelen moeten voorzover mogelijk efficiënt en effectief worden ingezet." (Balanceren stimuleren, p. 90) Welke stappen moeten er genomen worden? De Duitse sociaal-pedagoog Giesecke geeft hier antwoord op: eerst moet men de voorwaarden en de Ausgangssituatie kennen. Daarnaast wordt een beeld gevormd van het verloop van de tijd en tot slot wordt getoetst of het doel ook bereikt is. Aan de hand hiervan bepaalt men of de fase van het handelen is afgelopen of moet worden voortgezet of gecorrigeerd. Wanneer je als intermediair in zee gaat met een overheidsinstelling is een professionele manier van werken onmisbaar om je doel te bereiken.

⁹ zie begrippenlijst

Het aspect van de werkwijze van methodisch handelen dat bij het optreden als intermediair van toepassing is, is de vraag naar het *hoe*. Je zult bij beide partijen waartussen je optreedt als intermediair moeten kijken naar:

- het doel van het werk (waartoe)
- de achtergrond of motivaties (waarom)
- de inhoud van het probleem (wat)
- de situatie waarin het plaatsvindt en de personen die erbij betrokken zijn.

Het methodische handelen helpt de CMV'er bij het onderhouden van een professionele en agogische relatie met individuen en groepen, en omgaan met de spanningsverhouding tussen proces- en productgerichtheid. De functie van intermediair komt ook hier naar voren. Deze keer in de vorm van het contact met de individuen en groepen, gekoppeld aan het werkproces. Middels het methodisch handelen kan er efficiënter gewerkt worden waardoor de doelen gemakkelijker behaald kunnen worden. Ook kunnen de werkwijzen van de beide partijen op deze manier meer op elkaar afgestemd worden. De CMV'er is een goed geschoolde agoog en kan zijn competenties op dit gebied gebruiken om vaardigheden over te brengen en een leerproces te initiëren. De essentie van een goede intermediair bestaat uit leiding geven, bemiddelen en begeleiden. Of dit in al dan niet formele vorm plaatsvindt, hangt af van de situatie. De soundsystems zullen op een informele manier benaderd worden en vereisen natuurlijk een hele andere werkaanpak dan welke wordt gehanteerd jegens de overheidsinstellingen. Ook de vormen van leiding geven en het begeleiden zullen op maat gemaakt moeten worden.

Om de kennis, inzichten en vaardigheden van een CMV'er te kunnen integreren en toepassen in de rol van intermediair ontwikkelt hij een beroepshouding. Deze beroepshouding houdt in:

- werken vanuit een eigen mensmaatschappijvisie, deze kunnen verantwoorden en open staan voor en tolerant zijn ten opzichte van andere visies;
- geïnteresseerd zijn beide partijen, hun leefwereld, ervaringen, interesses en leermogelijkheden;
- de ervaringen, kennis, leefwereld en leef- leermogelijkheden van de beide partijen als uitgangspunt nemen bij het begeleidingswerk;
- streven naar een vertrouwensklimaat tijdens de activiteit met inachtneming van de sociale en culturele achtergronden van beide partijen;
- zijn betrokkenheid met voldoende afstand kunnen tonen en zijn noodzakelijke afstandelijkheid kunnen vertalen in adequate betrokkenheid.

Deze beroepshouding komt in het bemiddelen tussen de gemeenten en de lokale freepartyorganisatoren erg goed van pas omdat er nou eenmaal meer bij komt kijken dan een regulier bemiddelingsoptreden. Het legale / illegale aspect, de openbare / particuliere ruimtes, de normen & waarden, de initiatieven die niet gestimuleerd worden vragen om een speciale aanpak. Vanwege al zijn competenties zal het de situatie tussen de overheid en de soundsystems ten goede komen om een CMV'er als intermediair in te schakelen, om vervolgens te kijken naar de mogelijkheden die er gecreëerd kunnen worden om duurzame activiteiten en evenementen te organiseren.

4.3.4 Ruimtelijk beleid

Het is de taak van de intermediair om samen met beide partijen te zoeken naar een oplossing voor het locatie probleem. Wanneer de gemeenten niet willen dat er panden gekraakt worden, wat stellen zij dan voor als alternatief? Zouden er zoals beschreven in paragraaf 4.1.4 slooppanden ter beschikking gesteld kunnen worden? Want met het simpel verbieden van de activiteiten omdat ze illegaal plaats vinden en daardoor niet aan de benodigde vergunningen voldoen, worden de burgerinitiatieven genegeerd en te niet gedaan. Wat kunnen de

soundsystems doen om een bijdrage te leveren aan dit conflict? Er kan terecht ruimte voor een broedplaats geclaimd worden. Als intermediair zou ik graag een platform oprichten waar dit in besproken kan worden en waar men op zoek gaat naar een alternatief waar beide partijen zich in kunnen vinden.

Nawoord

Ik wil in dit nawoord reflecteren op de hoofdvraagstelling:

Welke rol kan een CMV'er spelen om freeparties een geaccepteerde plek in de samenleving te geven?

Ik heb drie rollen uitgewerkt die de CMV'er kan aannemen. De rol die me het beste toepasbaar lijkt is de rol van intermediair. Er is behoefte aan een onafhankelijke partij die een dialoog kan starten tussen de freeparty organisatoren en de overheid. Dit kan het best een neutrale partij zijn en daarom is de CMV'er hier geschikt voor. Het wordt tijd dat beide partijen elkaars standpunten horen en samen kijken hoe de initiatieven die genomen worden zich het best kunnen ontwikkelen.

De freeparties hebben een belang in de ontwikkeling van de jongeren. Literatuur over subculturen geeft weer dat het van belang is voor jongeren om zich te positioneren en te profileren ten opzichte van andere jongeren. Tevens is in het proces naar volwassenheid een belangrijke rol weggelegd voor muziek. Muziek is een middel waarmee jeugdcultuur zich manifesteert. Juist een CMV'er zou daarom in deze kwestie als intermediair moeten fungeren.

Wanneer ik als CMV'er in dienst van een soundsystem zou zijn, zou ik adviseren om een duurzame vorm te kiezen voor het organiseren van feesten en evenementen. Als locaties kunnen langdurig gekraakte panden gekozen worden in plaats van de hit&run aanpak. Veel soundsystems zijn in het bezit van een volledige geluidsset maar deze staat te verstoffen in een opslag. Dit is zonde, er zou meer samengewerkt kunnen worden. En middels het oprichten van een stichting zijn er veel meer mogelijkheden om op een legale wijze toch neer te zetten wat men wil. Ook kan men uit naam van de stichting aanspraak maken op fondsen en subsidies wat de mogelijkheden tot de invulling van de feesten ten goede kan komen. Men moet een positiever beeld van zichzelf naar buiten brengen, zodat de stempel 'illegale houseparty' niet meer kan worden aangevoerd om alles over één kam te scheren. Ik zou zeggen: laat zien wat je in huis hebt en draag je idealen ook uit, want een positiever beeld van jullie activiteiten zal deuren openen. Gaat het uiteindelijk om de inhoud (artistiek) van het georganiseerde of om de vorm (legaal of illegaal)? Een lid van een soundsystem vertelde me: "Ik weet niet of freeparties een geaccepteerde plek in de samenleving willen of kunnen krijgen. Daar is een bepaalde mate van professionaliteit voor nodig die eigenlijk niet met freeparty samenhangt. Daarom denk ik dat er op dit moment niet zo veel freeparties meer zijn. Waar de mensen nu mee bezig zijn is een zelfevaluatie: waar gaat het nou om? Moet het perse in een kraakpand zijn, moet er perse geen entreeheffing zijn? Wat zijn de normen en waarden? Wat maakt een freeparty tot een freeparty?" Binnen de scene zelf staat men nu ook op een keerpunt, hoe lang kan het nog doorgaan op de huidige voet? Maar de vraag is of er wel een alternatief mogelijk is, juist de vrijheid die je verwerft door iets illegaal te doen en daarmee alle regels en wetten buiten spel te zetten maakt een freeparty tot een freeparty. De tekno muziek zal men altijd te gehore kunnen brengen in een club maar de entourage zal anders zijn.

Ik ben tot de conclusie gekomen dat je een subcultuur niet kunt onderdrukken, mijn standpunt is dat jongeren recht hebben om te experimenteren. Ik vind dat jongerenculturen de vrijheid moeten krijgen want als ze onderdrukt worden, worden ze alleen maar extremer en

opstandiger. In plaats van dit tegen te gaan en de initiatieven die er genomen worden af te kappen kan de overheid ook tegemoet komen aan de soundsystems. De gemeenten zouden moeten kijken naar een wenselijke vorm waarin ze georganiseerd kunnen worden. Ik herken veel doelen op het gebied van culturele en maatschappelijke vorming in de activiteiten en evenementen die worden georganiseerd door de teknoscene. Ze hebben een meerwaarde en zouden gestimuleerd moeten worden door de overheid. Maar de manier waarop de relatie tussen de overheid en de soundsystems nu verloopt vraagt om een CMV interventie. Hierdoor kan de CMV'er een bijdrage leveren aan de kwaliteit en de continuïteit van de freeparties. Omdat veel gemeenten geen gedoogbeleid willen voeren worden er aan de lopende band freeparties afgelast. De freeparties worden veelal bestempeld als 'illegale houseparties' en hierdoor menen veel gemeenten er geen aandacht aan te hoeven besteden. Ze zijn illegaal en dus verboden waardoor er hard tegen opgetreden moet worden. Deze zelfinitiatieven van de soundsystems hebben echter een toegevoegde waarde en die moet meer naar voren worden gebracht, als CMV'er wil ik helpen deze initiatieven te stimuleren.

Ik hoop dat deze scriptie daar een bijdrage aan kan leveren. Ik heb geprobeerd om een beeld te schetsen van de teknocultuur en de overheid, maar ben er achter gekomen dat het moeilijk was om de precieze denkwijzen en beleidsregels op papier te krijgen. De teknocultuur wil met rust gelaten worden en de mensen die hier binnen actief zijn hebben allemaal hun eigen opvattingen over hoe het wel, en hoe het niet moet. De overheid wil ondertussen geen aandacht aan de freeparties besteden omdat ze illegaal zijn. Het was dus niet gemakkelijk om een rol voor de CMV'er te claimen alhoewel ik het duidelijk een situatie voor een CMV interventie vind. Het is me niet ontgaan dat ingrijpen in deze situatie misschien wel een averechts effect kan hebben. De teknoscene zit niet op bemoeienis van buitenaf te wachten en een freeparty is geen freeparty meer wanneer men zich moet houden aan de regels en wetten van de overheid. De toekomst zal echter toch nog om veranderingen kunnen vragen. Ik heb met veel interessante mensen gesproken om grip te krijgen op dit onderwerp door middel van het onderzoek dat ik gedaan heb. En omdat ik me er zo in verdiept heb, heb ik zelf kunnen reflecteren op de competenties die ik door de jaren heen verworven heb, en hoe ik die efficiënt in kan zetten om mijn doelen te bereiken. Ook heb ik weer een stukje van het beroepsveld van een CMV'er uit kunnen breiden.

Begrippenlijst

DIY mentaliteit	Do It Yourself mentaliteit, wordt gehanteerd door de systems die Volledig zelfvoorzienend zijn.
freeparties	gratis feesten met een achterliggende gedachte die voor iedereen toegankelijk zijn. Omdat het een vernederlandsd woord is zijn er meerdere schrijfwijzen: free parties, freeparty's, free party's.
goa trance	psychedelische muziekstroming, gaat vaak samen met freeparties.
hit&run strategie	een pand wordt alleen gekraakt voor het eenmalig gebruik voor een feest. De volgende dag wordt het leeg en al dan niet uitgeleefd achter gelaten.
illegale houseparties	aanduiding van de media en de overheid voor de freeparties. Wordt ook wel geschreven als illelagel houseparty's.
poi	afkomstig van de Maori uit Nieuw Zeeland. Soort jongleeract waar men met ballen aan touwtjes rond het lichaam spint, in allerlei figuren. Kan ook met vuur uitgevoerd worden.
provo's	beweging die midden jaren '60 in Nederland is ontstaan, het was een ludieke revival van gewelddoos anarchisme en werd vooral zichtbaar door het provoceren van gevestigde autoriteiten.
rave	Engelse aanduiding voor een freeparty.
scene	geheel van personen en zaken die een bepaalde subcultuur, trend vertegenwoordigen.
soundsystem / system	organisatie van de freeparties, bestaand uit een autonome groep mensen die een geluidssysteem bezitten.
straight edge	beweging van jongeren die zich onthoudt van alcohol, drugs, vlees en vrijblijvende sex. Vooral te vinden in de hardcore bands scene.
teknival	freeparty in de vorm van een meerdaags festival, is een internationaal fenomeen.
tekno	muziekstroming / subcultuur die zich uit in freeparties
trespasser	persoon die zich zonder toestemming van de eigenaar op diens grondgebied bevindt.

Bronvermelding

Bezouw, C. van (2002) *Sonique Village* Uitgegeven in eigen beheer.

Bogt, T. ter (1997) *“One, two, three, four. Popmuziek, jeugdcultuur en stijl”* Lemma BV.

Bogt, T. ter & Hibbel, B (2000) *Wilde jaren, een eeuw jeugdcultuur* Lemma BV.

Breek, P. & Graad F. de (2001) *“Laat 1000 vrijplaatsen bloeien”* Uitgave 'De Vrije Ruimte' ISBN 90-804556-3-6

Cornelissen, A. (2002) *Documentatiemap houseparty gemeente Bergen Limburg 2002* Bergen.

ES&E & NIBRA (2001) *Dance Valley 2001. Een evaluatie van de gebeurtenissen.* Onderzoeksrapport in opdracht van de gemeente Velsen.

Firth, S. (1989) Jongeren en muziek. In: *Kunst & educatie: tijdschrift voor theorievorming*, Vol. 2 aflevering 1, pagina 19 ISSN: 0922-2030

Hofstede, G. (1998) *Allemaal andersdenkenden. Omgaan met cultuurverschillen.* Contact, Amsterdam. ISBN 9025469132

Hoitsma, S. & Jager, I. de & Leeuw, K. de & Schonewille P. (2000) *Jong! Jongerencultuur en stijl in Nederland 1950-2000* Waanders ISBN: 9040093857

Janssen, J. (1995) Hedendaagse jeugdcultuur: 'Here we are now, entertain us'. In: *Streven: Cultureel maatschappelijk maandblad*, Vol. 62, aflevering 6, pagina 533-534 ISSN 00392324

Keunen, G. (2002) *Pop! Een halve eeuw beweging* Tiel: Lannoo ISBN 90-209-4871-7

KPMG Special Services B.V. (2002) *Dance in Nederland. De betekenis en impact van dance op de Nederlandse economie en maatschappij: een verkenning.* Onderzoeksrapport in opdracht van ID&T.

Malschaert, H. & Traas, M. (2002) *Werkboek jeugdcultuur* HB Uitgevers.

Matthijs, M. (1993) *Mythe van de jeugd 1: Cultuur en leeftijd Mythe van de jeugd 2: Beleid en interventie* Wolters – Noordhoff.

Maul, P.F. & Crimethinc Workers Collective (2001) *Days of War, Nights of Love: crimethink for beginners.* CrimethInc. Workers' Collective, Atlanta.

Mommaas, H. (1997) De stad, de toerist en de cultuur. In: M. Hajer en F. Halsema (red.). *Land in zicht. Een cultuurpolitieke visie op de ruimtelijke inrichting.* Wiarda Beckman Stichting, Amsterdam.

Nuchelmans, A. (2002) *“Dit gebonk dient tot het laatste toe te worden bestreden” Popmuziek en overheidsbeleid 1975-2001* Boekmanstudies ISBN 90-6650-073-5

Petersen, V. (1999) *No System* Steidl Verlag ISBN: 3-88243-645-X

Reynolds, S. (1998) *Energy Flash – A journey through rave music and dance culture* Picador, London.

Seynaeve, K. Fenomenen van de jeugdcultuur. In: *Jeugd en samenleving*, Vol. 20, aflevering 11, pagina 706 ISSN: 0047-1976

Smeenk, C. (2004) *Popmuziek: Kunst of Levensstijl?* CMV scriptie.

Spierts, M (1997) *Balanceren en Stimuleren. Methodisch handelen in het sociaal-cultureel werk*. NIWZ/De Tijdstroom, Maarssen ISBN 9035218612

Spierts, M. (1998) *Beroep in ontwikkeling. Een oriëntatie op culturele en maatschappelijke vorming*. Elsevier/De Tijdstroom Maarssen. ISBN 9035219740

Spierts, M. (2000) *Werken aan openheid en samenhang. Een nadere verkenning van culturele en maatschappelijke vorming*. Elsevier Maarssen ISBN 900352244X

Trouwborst, C. (2003) *Tegencultuur tégen cultuur?* Een sociologische marktanalyse van tegencultuur en onderzoek naar de spanningsrelatie tussen de autonomie van de kunstenaar en/of sub-culturen en de gemeentelijke beleidsvoering. Amsterdam.

Verhaar, J. (2000) *Projectmanagement 1. Een professionele aanpak van evenementen*. Boom Amsterdam. ISBN 9053526358

Verschuur, O. (2003) *Tekno met een K* Documentaire *Tekno met een O* CD & boekje
Uitgegeven in eigen beheer.

Internet sites

<http://crimethinc.com/library/libalpha.html>

<http://squat.net/nl/index.html>

<http://www.070.freetekno.nl>

http://www.antenna.nl/ravage/archief/22nws_4.html

<http://www.freetekno.nl>

<http://www.indymedia.nl>

http://www.legislation.hmso.gov.uk/acts/acts1994/Ukpga_19940033_en_1.htm

<http://www.vrijeruimte.nl>

Bijlagen

Bijlage 1 Criminal Justice and Public Order Act 1994

Powers in relation to raves

Powers to remove persons attending or preparing for a rave.

63.—(1) This section applies to a gathering on land in the open air of 100 or more persons (whether or not trespassers) at which amplified music is played during the night (with or without intermissions) and is such as, by reason of its loudness and duration and the time at which it is played, is likely to cause serious distress to the inhabitants of the locality; and for this purpose—

(a) such a gathering continues during intermissions in the music and, where the gathering extends over several days, throughout the period during which amplified music is played at night (with or without intermissions); and

(b) "music" includes sounds wholly or predominantly characterised by the emission of a succession of repetitive beats.

(2) If, as respects any land in the open air, a police officer of at least the rank of superintendent reasonably believes that—

(a) two or more persons are making preparations for the holding there of a gathering to which this section applies,

(b) ten or more persons are waiting for such a gathering to begin there, or

(c) ten or more persons are attending such a gathering which is in progress,

he may give a direction that those persons and any other persons who come to prepare or wait for or to attend the gathering are to leave the land and remove any vehicles or other property which they have with them on the land.

(3) A direction under subsection (2) above, if not communicated to the persons referred to in subsection (2) by the police officer giving the direction, may be communicated to them by any constable at the scene.

(4) Persons shall be treated as having had a direction under subsection (2) above communicated to them if reasonable steps have been taken to bring it to their attention.

(5) A direction under subsection (2) above does not apply to an exempt person.

(6) If a person knowing that a direction has been given which applies to him—

(a) fails to leave the land as soon as reasonably practicable, or

(b) having left again enters the land within the period of 7 days beginning with the day on which the direction was given,

he commits an offence and is liable on summary conviction to imprisonment for a term not exceeding three months or a fine not exceeding level 4 on the standard scale, or both.

(7) In proceedings for an offence under this section it is a defence for the accused to show that he had a reasonable excuse for failing to leave the land as soon as reasonably practicable or, as the case may be, for again entering the land.

(8) A constable in uniform who reasonably suspects that a person is committing an offence under this section may arrest him without a warrant.

(9) This section does not apply—

(a) in England and Wales, to a gathering licensed by an entertainment licence; or

(b) in Scotland, to a gathering in premises which, by virtue of section 41 of the [1982 c. 45.] Civic Government (Scotland) Act 1982, are licensed to be used as a place of public entertainment.

(10) In this section—

"entertainment licence" means a licence granted by a local authority under—

- (a) Schedule 12 to the [1963 c. 33.] London Government Act 1963;
- (b) section 3 of the [1967 c. 19.] Private Places of Entertainment (Licensing) Act 1967; or
- (c) Schedule 1 to the [1982 c. 30.] Local Government (Miscellaneous Provisions) Act 1982;

"exempt person", in relation to land (or any gathering on land), means the occupier, any member of his family and any employee or agent of his and any person whose home is situated on the land;

"land in the open air" includes a place partly open to the air;

"local authority" means—

- (a) in Greater London, a London borough council or the Common Council of the City of London;
- (b) in England outside Greater London, a district council or the council of the Isles of Scilly;
- (c) in Wales, a county council or county borough council; and

"occupier", "trespasser" and "vehicle" have the same meaning as in section 61.

(11) Until 1st April 1996, in this section "local authority" means, in Wales, a district council.

Supplementary powers of entry and seizure.

64.—(1) If a police officer of at least the rank of superintendent reasonably believes that circumstances exist in relation to any land which would justify the giving of a direction under section 63 in relation to a gathering to which that section applies he may authorise any constable to enter the land for any of the purposes specified in subsection (2) below.

(2) Those purposes are—

- (a) to ascertain whether such circumstances exist; and
- (b) to exercise any power conferred on a constable by section 63 or subsection (4) below.

(3) A constable who is so authorised to enter land for any purpose may enter the land without a warrant.

(4) If a direction has been given under section 63 and a constable reasonably suspects that any person to whom the direction applies has, without reasonable excuse—

- (a) failed to remove any vehicle or sound equipment on the land which appears to the constable to belong to him or to be in his possession or under his control; or
- (b) entered the land as a trespasser with a vehicle or sound equipment within the period of 7 days beginning with the day on which the direction was given,

the constable may seize and remove that vehicle or sound equipment.

(5) Subsection (4) above does not authorise the seizure of any vehicle or sound equipment of an exempt person.

(6) In this section—

"exempt person" has the same meaning as in section 63;

"sound equipment" means equipment designed or adapted for amplifying music and any equipment suitable for use in connection with such equipment, and "music" has the same meaning as in section 63; and

"vehicle" has the same meaning as in section 61.

Raves: power to stop persons from proceeding.

65.—(1) If a constable in uniform reasonably believes that a person is on his way to a gathering to which section 63 applies in relation to which a direction under section 63(2) is in force, he may, subject to subsections (2) and (3) below—

- (a) stop that person, and
- (b) direct him not to proceed in the direction of the gathering.

(2) The power conferred by subsection (1) above may only be exercised at a place within 5 miles of the boundary of the site of the gathering.

(3) No direction may be given under subsection (1) above to an exempt person.

(4) If a person knowing that a direction under subsection (1) above has been given to him fails to comply with that direction, he commits an offence and is liable on summary conviction to a fine not exceeding level 3 on the standard scale.

(5) A constable in uniform who reasonably suspects that a person is committing an offence under this section may arrest him without a warrant.

(6) In this section, "exempt person" has the same meaning as in section 63.

Power of court to forfeit sound equipment.

66.—(1) Where a person is convicted of an offence under section 63 in relation to a gathering to which that section applies and the court is satisfied that any sound equipment which has been seized from him under section 64(4), or which was in his possession or under his control at the relevant time, has been used at the gathering the court may make an order for forfeiture under this subsection in respect of that property.

(2) The court may make an order under subsection (1) above whether or not it also deals with the offender in respect of the offence in any other way and without regard to any restrictions on forfeiture in any enactment.

(3) In considering whether to make an order under subsection (1) above in respect of any property a court shall have regard—

- (a) to the value of the property; and
- (b) to the likely financial and other effects on the offender of the making of the order (taken together with any other order that the court contemplates making).

(4) An order under subsection (1) above shall operate to deprive the offender of his rights, if any, in the property to which it relates, and the property shall (if not already in their possession) be taken into the possession of the police.

(5) Except in a case to which subsection (6) below applies, where any property has been forfeited under subsection (1) above, a magistrates' court may, on application by a claimant of the property, other than the offender from whom it was forfeited under subsection (1) above, make an order for delivery of the property to the applicant if it appears to the court that he is the owner of the property.

(6) In a case where forfeiture under subsection (1) above has been by order of a Scottish court, a claimant such as is mentioned in subsection (5) above may, in such manner as may be prescribed by act of adjournal, apply to that court for an order for the return of the property in question.

(7) No application shall be made under subsection (5), or by virtue of subsection (6), above by any claimant of the property after the expiration of 6 months from the date on which an order under subsection (1) above was made in respect of the property.

(8) No such application shall succeed unless the claimant satisfies the court either that he had not

consented to the offender having possession of the property or that he did not know, and had no reason to suspect, that the property was likely to be used at a gathering to which section 63 applies.

(9) An order under subsection (5), or by virtue of subsection (6), above shall not affect the right of any person to take, within the period of 6 months from the date of an order under subsection (5), or as the case may be by virtue of subsection (6), above, proceedings for the recovery of the property from the person in possession of it in pursuance of the order, but on the expiration of that period the right shall cease.

(10) The Secretary of State may make regulations for the disposal of property, and for the application of the proceeds of sale of property, forfeited under subsection (1) above where no application by a claimant of the property under subsection (5), or by virtue of subsection (6), above has been made within the period specified in subsection (7) above or no such application has succeeded.

(11) The regulations may also provide for the investment of money and for the audit of accounts.

(12) The power to make regulations under subsection (10) above shall be exercisable by statutory instrument which shall be subject to annulment in pursuance of a resolution of either House of Parliament.

(13) In this section—

"relevant time", in relation to a person—

(a) convicted in England and Wales of an offence under section 63, means the time of his arrest for the offence or of the issue of a summons in respect of it;

(b) so convicted in Scotland, means the time of his arrest for, or of his being cited as an accused in respect of, the offence;

"sound equipment" has the same meaning as in section 64.

Bijlage 2 Tweedekamervragen n.a.v. Dutchtek 2002

Antwoorden op kamervragen over een illegale houseparty in Bergerheide
20 november 2002

Vragen van het lid Van der Staaij (SGP) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de illegale houseparty in Bergerheide.
(Ingezonden 5 september 2002)

1. Vraag

Hebt u kennisgenomen van de berichtgeving over de illegale houseparty in het natuurgebied Bergerheide in Noord-Limburg van vrijdag 30 augustus tot en met zondag 1 september jl.?

1. Antwoord

Ja.

2. Vraag

Welke regels zijn er, naast de regels betreffende vergunningverlening, met het houden van deze houseparty nog meer overtreden (regels met betrekking tot milieu, ruimtelijke ordening e.d.)?

2. Antwoord

Op basis van het vigerende bestemmingsplan heeft het perceel waar de houseparty plaatsvond, de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke en/of natuurlijke waarden. Het is krachtens het bestemmingsplan verboden de in het plan begrepen gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan de grond gegeven bestemming. Overtreding van dit verbod wordt in het bestemmingsplan uitdrukkelijk als strafbaar feit aangeduid. Het houden van een houseparty op de desbetreffende gronden levert derhalve krachtens de artikelen 59 en 61 van de Wet op de ruimtelijke ordening een strafbaar feit (overtreding) op.

Krachtens artikel 8, eerste lid, van de Wet op de openluchtrecreatie is het verboden zonder vergunning van burgemeester en wethouders een kampeerterrein te houden. Op basis van artikel 13 van de Wet op de openluchtrecreatie kunnen burgemeester en wethouders ontheffing verlenen van dit verbod voor kamperen bij evenementen. In casu is noch een vergunning noch een ontheffing verleend, hetgeen betekent dat ook hier sprake is van een overtreding (artikel 38 van de Wet op de openluchtrecreatie).

Omdat het in casu geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer betreft, is geen milieuvergunning of melding in het kader van het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer vereist. Wel kan er redelijkerwijs van worden uitgegaan dat er sprake is van strijdigheid met milieuvoorschriften in de APV en de provinciale milieuverordening.

3. Vraag

Is het waar dat de politie reeds vrijdagnacht op de hoogte was van de illegale houseparty, maar wegens gebrek aan manschappen pas zondag kon ingrijpen? Wat is de oorzaak daarvan? Waarom moest het langer dan een etmaal duren om voldoende manschappen te kunnen inzetten?

3. Antwoord

Uit het hierna volgende overzicht van de gebeurtenissen, dat is gebaseerd op informatie van de burgemeester van Bergen, moge blijken welke, mijns inziens gerechtvaardigde, overwegingen ten grondslag hebben gelegen aan het besluit van de burgemeester om de houseparty niet reeds op zaterdag te ontruimen.

Vrijdagavond (30 augustus) krijgt de politie via het Internet de beschikking over aanwijzingen dat er plannen zijn om ergens in de kop van Noord-Limburg een grootschalige houseparty te organiseren. De exacte locatie is bij de politie dan nog niet bekend.

Zaterdagochtend (31 augustus) om 01.15 uur wordt de burgemeester op de hoogte gesteld van het feit dat er in het natuurgebied De Bergerheide, gemeente Bergen, een aanvang is gemaakt met het organiseren van een houseparty waarbij mogelijk zo'n 1.500 jongeren aanwezig zijn.

Na overleg met de officier van justitie en de districtschef van politie besluit de burgemeester om niet nog dezelfde nacht, dus in de duisternis, tot ontruiming over te gaan, omdat er geen afdoende inschatting kan worden gemaakt van de risico's en gevaren op het desbetreffende terrein en van een eventueel ingrijpen. Wel neemt de politie 's nachts, in overleg met de officier van justitie, een grote vrachtwagen met geluids- en geluidsversterkende apparatuur, die op het terrein vastzit, in beslag. Hiermee wordt niet alleen de kans op geluidsoverlast beperkt, maar wordt ook een duidelijk signaal afgegeven dat de houseparty niet wordt gedoogd.

In de vroege ochtend van zaterdag (zodra het licht is) wordt, o.a. met de politiehelikopter, de informatie vergaard die nodig is om tot een zorgvuldig besluit te komen. Om 10.00 uur komt het beleidsteam, onder wie de burgemeester, de officier van justitie en de districtschef van politie, bijeen. De burgemeester besluit, met instemming van het volledige beleidsteam, om over te gaan tot ontruiming. De ontruiming dient zorgvuldig, gewelddoos en in alle opzichten op een verantwoorde wijze te gebeuren. De politie geeft aan dat hiervoor ten minste vier peletons ME nodig zijn.

Ter uitvoering van het bovenstaande kondigt de burgemeester met onmiddellijke ingang een noodverordening af, waarmee het juridisch kader wordt geschapen om op de beoogde wijze de houseparty te beëindigen. Aan de bezoekers van de houseparty worden Nederlands- en Engelstalige pamfletten uitgereikt waarmee duidelijk wordt gemaakt dat men zich bevindt op een illegale houseparty, dat de gemeente dit evenement niet toestaat en dat op bevel van de burgemeester en voor eigen veiligheid iedereen onmiddellijk het terrein dient te verlaten en dient weg te blijven. Op de achterzijde van de pamfletten is de noodverordening afgedrukt. Bovendien worden de toegangswegen geblokkeerd en dienen illegale drankverkoop en andere onrechtmatigheden op het terrein onmiddellijk beëindigd te worden.

De burgemeester kiest er in het beleidsteamoverleg niet voor de ontruiming nog diezelfde zaterdag te laten plaatsvinden. De belangrijkste overweging daarvoor is dat de politie heeft aangegeven dat het zeer waarschijnlijk niet haalbaar is om vanaf dat tijdstip achtereenvolgens de benodigde vier peletons ME operationeel te krijgen, de actie zorgvuldig voor te bereiden en in haar geheel af te ronden voor het invallen van de duisternis (rond 21.00 uur). Ontruiming in uren van duisternis acht de politie zeer risicovol en niet verantwoord. Bovendien hebben ervaringen met het onmiddellijk beëindigen van houseparty's elders in het land geleerd dat ingrijpen in het beginstadium van het ontstaan van een houseparty kan leiden tot het ontstaan van een of meer houseparty's elders in de regio en daarmee gepaard gaande verstoringen van de openbare orde. Voorts waren er geen dwingende redenen, zoals ernstige overlast voor

omwonenden, om over te gaan tot onmiddellijke ontruiming.

Tijdens een beleidsteamvergadering op zaterdagavond besluit de burgemeester om de volgende dag (zondag 1 september) over te gaan tot ontruiming conform de eerder gemaakte afspraken. De feitelijke ontruiming vindt plaats op zondag vanaf 10.00 uur. Er wordt geen geweld gebruikt. Er worden controles uitgevoerd en er worden op ruime schaal inbeslagnames gepleegd, waardoor verplaatsing van het evenement naar elders onmogelijk wordt gemaakt. Er worden acht aanhoudingen verricht.

4. Vraag

In hoeverre heeft de politie zicht op de groepering die de illegale houseparty heeft georganiseerd? Was de politie op de hoogte van de activiteiten van deze groepering op het internet?

4. Antwoord

In de loop van de voorafgaande vrijdagavond was de regionale inlichtingendienst (RID) van de politie er via het Internet achter gekomen dat er plannen waren dat mensen zich in de omgeving van de kop van Noord-Limburg gingen verzamelen. De politie hield er rekening mee dat zij van plan waren om ergens in die omgeving een grootschalige houseparty te houden. De politie onderzoekt nog welke groepering achter de organisatie van de illegale houseparty zit.

5. Vraag

Welke gevolgen worden er verbonden aan de gepleegde strafbare feiten? In hoeverre is er schade aangericht aan het natuurgebied en wordt dat verhaald op de daders?

5. Antwoord

Er zijn acht verdachten aangehouden. Hiervan zijn zes verdachten gedagvaard tegen een terechtzitting van de politierechter begin november 2002. Deze personen worden verdacht van overtreding van artikel 141 WvSr (openlijk geweld) en artikel 184 WvSr (niet voldoen aan een ambtelijk bevel). Voorts is de zaak waarin proces-verbaal is opgemaakt wegens vernieling, strafbaar gesteld in artikel 350 WvSr, geseponeerd (op een grond die samenhangt met de persoon van de verdachte). Tot slot is er nog een verdachte aangehouden wegens verdenking van overtreding van de APV (verkopen van drank uit een auto zonder dat hiervoor een vergunning was afgegeven). In deze zaak heeft de officier van justitie te Roermond nog geen beslissing genomen omdat het proces-verbaal nog niet is ontvangen op het parket.

Op het terrein zelf en in de omliggende bossen is vervuiling opgetreden doordat mensen hier massaal hun behoefte deden. Het terrein waar de houseparty plaatsvond, heeft schade geleden door insporing en betreding. Daarnaast heeft er verstoring van de fauna plaatsgevonden. Verder is er schade aangericht aan de omliggende slagbomen (12 stuks) die grotendeels vernield zijn. Het ziet er echter naar uit dat er geen onomkeerbare schade is aangericht aan de vegetatie.

Gelet op de strafbare feiten waarvoor wordt vervolgd, kan in de strafzaken de schade niet worden verhaald. Schadeverhaal door de eigenaren van het terrein (de gemeente en het Limburgs Landschap) in een civielrechtelijke procedure op grond van onrechtmatige daad is in theorie mogelijk, maar is in dit geval niet reëel haalbaar (van slechts enkele personen, die deels uit buitenland komen, zijn wat gegevens bekend). Schadeverhaal is daarom achterwege gebleven.

6. Vraag

Bent u van mening dat er van het optreden van de politie in dit geval nauwelijks preventieve werking uitgaat, omdat het feest grotendeels gewoon heeft kunnen doorgaan en dat het beëindigen van de gedoogcultuur een veel effectiever en dus sneller optreden vraagt?

6. Antwoord

Anders dan de vraag suggereert, is er geen sprake geweest van het gedogen van de illegale houseparty. Uit het verloop van de gebeurtenissen blijkt dat er op geen enkel moment sprake is geweest van feiten of omstandigheden waaruit de bezoekers van de houseparty hadden kunnen afleiden dat de houseparty gedoogd zou worden. Aan het besluit om de houseparty niet eerder dan zondagochtend te laten ontruimen, lagen andere overwegingen ten grondslag. Ik verwijs ook daarvoor naar het antwoord op vraag 2.

7. Vraag

Welke activiteiten ontplooit de politie op het internet om strafbare feiten als een illegale houseparty tijdig te kunnen opsporen?

7. Antwoord

Het KLPD beschikt over een groep Digitaal Rechercheren. De rechercheurs van deze afdeling houden zich bezig met digitale opsporingsonderzoeken naar inbraken in (of aanvallen gericht op) informatiesystemen en manipulatie van computergegevens. Daarnaast richt de Internetrecherche zich in het kader van vraagstellingen vanuit lopende onderzoeken op digitale dossiervorming en de opsporing van verdachten van criminele activiteiten via het Internet.

Soms wordt de groep Digitaal Rechercheren ook ingezet, indien er vrees bestaat voor verstoring van de openbare orde. Hierbij is van belang dat de opsporingsambtenaar in het kader van de handhaving van de openbare orde slechts beschikt over beperkte bevoegdheden; hij kan slechts informatie putten uit openbare bronnen van het Internet.

De mogelijke organisatie van illegale houseparty's is voor het KLPD geen onderwerp van specifieke aandacht. Indien evenwel de politie signalen bereiken dat een illegale houseparty op handen is en dat daarover mogelijk via het Internet wordt gecommuniceerd, dan heeft het betrokken regiokorps uiteraard de mogelijkheid daarnaar gericht te zoeken. Daartoe beschikken de korpsen over zogenaamde Bureaus Digitale Expertise of Bureaus Digitale Recherche. Hierbij kan het KLPD desgevraagd ondersteuning geven.

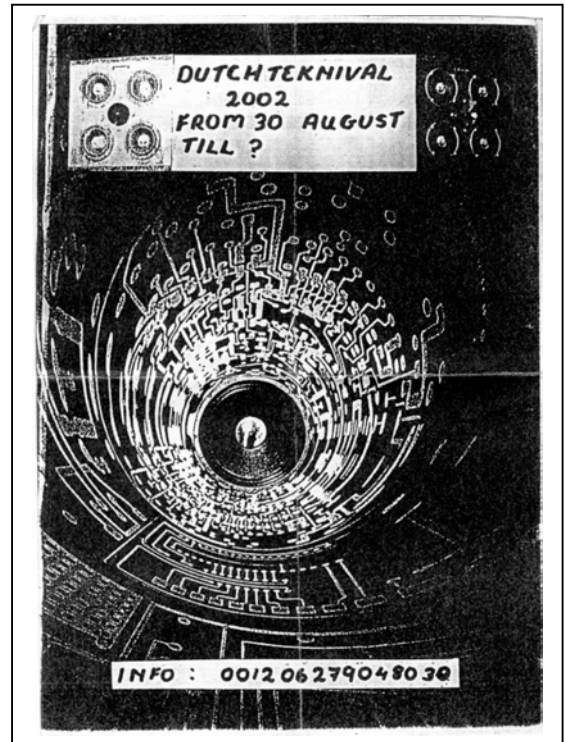
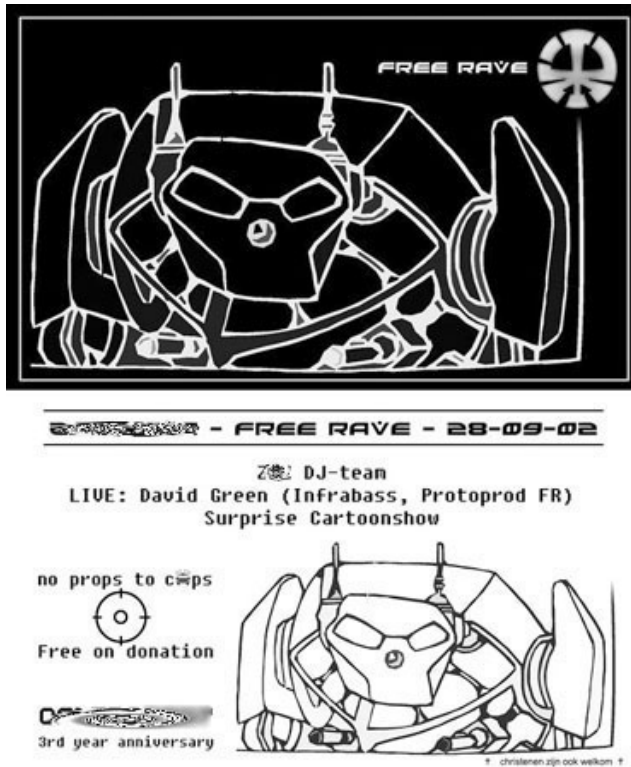
8. Vraag

Welke maatregelen wilt u nemen om herhaling van dergelijke illegale housepartys in de toekomst te voorkomen?

8. Antwoord

Het geheel voorkomen van illegale houseparty's zou indien dit al mogelijk zou zijn een onevenredig zware belasting van het politieel en justitieel apparaat vergen. Het optreden van de lokale autoriteiten naar aanleiding van dreigende of concrete strafbare feiten, met inachtneming van de lokale situatie, heeft bewezen een efficiëntere aanpak te zijn. Uit de wijze waarop tot heden door de overheid is opgetreden tegen illegale housepartys, moge blijken dat dergelijke "evenementen" niet worden getolereerd.

Bijlage 3 Flyers



Bijlage 4 Enquêtes

Soundsystems

Allereerst een introductie van een prominent Nederlands soundsystem: ZMK

ZMK is een afkorting die staat voor Zombies Met Kapuchons, en wordt ook weleens geschreven als ZeteMKA of ZeteMKaa. Dit is een naam die afkomstig is uit een krantenartikel van een legendarisch feest, gegeven op 23-1-1999. Dit feest werd gegeven door Acid-Anonymous, Plexat en K9 te Voorburg in de oude Starlift fabriek (een bekende liftenfabrikant), en is vooral bekend geworden vanwege de afloop. Het bleek namelijk dat een groep reischoppers tijdens het feest, de loods / zolder van de lokatie helemaal gesloopt hadden en zo voor veel geld schade hadden aangericht (tienduizenden). In het krantenartikel wat volgde stond een stuk over deze schade en het verloop van het feestje. Over de feestgangers werd geschreven: "Er trokken twee grote groepen zwijgend weg: over het pad naar Nootdorp en via de Kerkstraat door Voorburg naar Den Haag. een getuige spreekt van "zombies, met van die capuchons over hun hoofd".

Daar komt dus de naam vandaan. Oorspronkelijk werd deze afkorting vooral gebruikt voor Graffiti, waar een deel van ons mee bezig was. "Ons" was het groepje vrienden wat al een paar jaar, onafhankelijk van elkaar, naar feesten ging. Sommige van ons kwamen uit Delft, sommige uit Den Haag, sommige uit Gouda, en sommige (waaronder ik) uit Brabant (Breda en omstreken). We kenden elkaar dus vooral van elke week feesten en trokken met elkaar op, omdat we 'de nieuwe generatie' vertegenwoordigden. We zagen er vaak erg kleurrijk uit, de meisjes met de meest felle kleurtjes en speelgoed, en gekleurd haar. Zeker toen was dat nogal 'ongebruikelijk' omdat zwart erg in was.

Enkele van ons kregen relaties met elkaar en zo trokken we steeds intensiever met elkaar op. Vaak op vrijdag kwamen we bij elkaar, zaterdag heel de dag plaatjes draaien of muziek maken en 's avonds naar het feest met de trein (want rijbewijs hadden we niet en geld voor een auto al helemaal niet). Als we dan zondagmiddag weer brak terugkwamen gingen we weer vrolijk verder met plaatjes draaien, totdat ieder van ons zo moe was dat we uiteindelijk naar huis gingen.

Nadat we die zomer naar Tsjechie waren gegaan, besloten we eindelijk om een keer zelf een feest te geven. Een week voor Dutchtek besloten Floris Termorshuizen (Koek, mijn huisgenoot) en ik, om eens wat dingen echt op papier te zetten nadat we van een feest terugkwamen. Zo is het balletje gaan rollen...op 27 September 1999 gaven wij ons eerste feest, en het was een megasucces. Sinds die tijd zijn we een echt SoundSystem ☺

Owen van Dijk

1. Wat is jullie motivatie om freeparties te geven?
2. Wat is jullie doel met het geven van een freeparty?
3. Wat is je levensfilosofie?
4. Hoe denk je dat de toekomst van de freeparties er uit ziet?
5. Wat denk je dat de invloed van drugs is op de tekno-scene?
6. Mag ik je eventueel quoten en kan ik daar je naam/nickname bij zetten (of anoniem)?

1. Wat is jullie motivatie om freeparties te geven?

Als je al een aantal jaren naar feestjes gaat is het leuk om er meer te gaan doen. Je leert veel mensen kennen, je ziet nieuwe systems komen en je ziet hoe leuk het is om daarmee bezig te zijn. Het is spannend en interessant om te weten hoe het in elkaar zit, hoe alles georganiseerd en uitgevoerd wordt. Ik denk ook dat iedereen door elkaar gemotiveerd wordt, door het zien van anderen systems en door te kijken naar je eigen system.

Toen we begonnen met Kierewiet (ong. 2 jaar geleden) was er even weinig te doen. De motivatie om door te gaan is dan nog groter.

Het was voor ons al een stuk makkelijker omdat iedereen van ons wel ergens iets vanaf wist. Zo hadden we al een paar mensen die veel van het technische verhaal afwisten, een paar dj's, creatievelingen, enz. Dat scheelt toch best veel.

Eefje

Onze motivatie? We willen gewoon mensen een nacht/weekend geven wat ze niet snel zullen vergeten, we willen feestjes neer zetten waar mensen later van zeggen, zo herinner je je dat feestje nog?!

Ivar / Killerdoperwt

gratis feest waar bij iedereen welkom is.....en doen en laten kan wat hij/zij wil.....en de muziek natuurlijk.....geen zacht gebeuk!!!! maar lekker knallen!!!!!!!!!!!!!!

Kriek Kierewiet

2. Wat is jullie doel met het geven van een freeparty?

Allereerst zijn de feestjes er voor de mensen; voor het system en voor de bezoekers.

Het eerste doel is dan ook om een goed feest neer te zetten. Goed hoeft dan niet perse groot, commercieel of iets te zijn, maar als het maar een gezellige, geslaagde avond is die zonder moeilijkheden (vooral politie dan) door kan gaan. We hopen natuurlijk dat iedereen zich net zo vermaakt en dat iedereen een vette avond heeft gehad.

Commerciële doeleinden hebben we nooit gehad met het geven van feestjes, bijvoorbeeld geld maken, vet veel winst maken enzo. Dat is niet voor ons weggelegd en dat zou ook een beetje de bedoeling van een 'freeparty' weg laten vagen. Het is altijd kut als je verlies draait, daar draaien we namelijk als system helemaal voor op en grote kans dat er de volgende keer wel wat geld moet worden verdiend. Over het algemeen vinden we het prima als we een beetje winst draaien (wat niet door iemand wordt gemerkt van de bezoekers) of als we quite draaien is dat ook allemaal prima.

Eefje

Mensen plezier laten hebben, zorgen dat ze het naar hun zin hebben, zorgen dat ze hun ding kunnen doen, mensen met zelfde belangstellingen bij elkaar laten komen!

Ivar / Killerdoperwt

Een goede avond/nacht/dagen/week/ te geven en mensen naar hun zin te laten hebben

Kriek Kierewiet

3. Wat is je levensfilosofie?

Mijn levensfilosofie... blijf gelukkig en doe vooral de dingen die je leuk vindt, doe alles wat je allemaal nog wil doen en wacht daar niet lang mee, je krijgt erna vanzelf weer nieuwe ideeën...

Eefje

We zijn geboren om geluk na te streven, leef je dromen!

Ivar / Killerdoperwt

Iedere dag is een feest, geniet daarvan zolang het nog kan!!!!!!!

Feesten geven genieten van het leven, muziek overbrengen naar andere zielen!!!!!!!!!!!!!!

Kriek Kierewiet

4. Hoe denk je dat de toekomst van de freeparties er uit ziet?

Tja, er zijn nu veel wetgevingen en dergelijke die het moeilijk maken om feestjes te geven. Eerlijk gezegd denk ik dat dit best nog wel erger kan worden, Nederland is namelijk een land met veel regeltjes. Aan de andere kant is Nederland ook een land waar veel over de regels heen wordt gelezen. Dus ik zie het nog best positief in; waar 'nee' tegen wordt gezegd kan best wel iets op verzonnen worden. Over commercieel gehad ben ik ook niet bang dat freeparties dat zullen worden. Wanneer wel, blijft de underground tekno altijd bestaan.

Eefje

Ik denk dat het allemaal nog een stukje besloten wordt, wat opzich wel jammer is aangezien hiermee het idee van freepartie toch wel een beetje ontkracht wordt, de feestjes zijn dan niet meer vrij toegankelijk, niet vrij als in gratis maar vrij als in voor iedereen die wil komen. Maar ik denk dat dit niet anders kan met het huidige beleid...Ik denk dat de echte free parties die nog gaan komen iets groter aangepakt zullen worden, beter georganiseerd om zo de kans op problemen met de politie een stukje kleiner te maken.

Ivar / Killerdoperwt

Het word steeds moeilijker om een geschikte lokatie te vinden voor een free party.....wel staan er steeds meer kantoorpanden leeg.....maar de politie treedt steeds harder op ----->zo in Rotterdam helemaal!!!!!!Zelfs een teknival kan waarschijnlijk al helemaal niet meer omdat Nederland veel te VOL GEBOUWD is!!!!!!!!!!Maar misschien heb is er dit jaar toch wel een lokatie. Ook is het achterlijke beleid

van die Balkenende niet veel soeps voor de tekno/krakers scene omdat hij het kraken wil verbieden wat volgens mij onmogelijk is!!!! Ook komen er steeds meer anti-kraak panden onder het nom van een Stichting die het kraken tegen gaat.....

Kriek Kierewiet

systems op zonne-energie...

Deepfrost

5. Wat denk je dat de invloed van drugs is op de teknoscene?

De drugs stelt tekno soms in een donker daglicht. Wanneer er in de krant, op tv, of ergens anders wordt gesproken over freeparties, is drugs meteen het eerste onderwerp op de lijst. Wat ze niet weten of waar ze nooit op ingaan is dat er ook een bedoeling achter tekno zit, het 'waarom' er freeparties gegeven worden.

Over het drugsgebruik zelf vind ik dat de mensen het op freeparties het heel goed in de hand kunnen houden en er een veel meer socialere controle is. Namelijk, in bijna elke kroeg, discotheek, dorp of stad wordt tegenwoordig gebruikt, en die mensen doen het of stiekem en meestal is er weinig sociale controle omdat het zo sneaky moet. Ik heb ook ooit voor school op een ID&T feest moeten werken, verschillende als sensation enzo tot thunderdome. Als je ziet wat daar aan drugsgebruik rondloopt, zij zijn diegene die duidelijk hun grenzen niet kennen en alles gebruiken wat ze tegenkomen. Rijp voor de EHBO, vind het echt niet gek dat daar weleens doden vallen.

Dat is dus beter geregeld op feestjes, je bent echt 'free' om het te gebruiken. Drugs is denk ik ook niet de voornaamste reden voor mensen om naar een feestje te gaan, het is meer een bijzaak.

Eefje

Ik denk wel dat drugs een heel grote invloed heeft op de teknoscene, op een freepartie kun je gewoon wat makkelijker drugs gebruiken en hier door worden er veel mensen aangetrokken die, zo lijkt het, alleen maar voor de drugs naar feestjes komen. Ik denk wel dat het ook positieve invloeden heeft, er zijn genoeg mensen die niet alleen voor de drugs komen en die erg relaxte zijn als ze wel gebruikt hebben. En er zijn ook genoeg mensen die door de drugs hun creativiteit makkelijker kunnen uitten, maar ik ben niet van mening dat dit alleen in de "tekno"scene is.

Ivar / Killerdoperwt

Natuurlijk gebruiken er mensen drugs, dit vind ik eigenlijk een vies woord gebruiken, het is meer het verbruiken ervan, maar dit zal in iedere scene wel zijn behalve de straight-edge scene dan.....ik denk zelf dat er genoeg mensen op feesten zijn die niet verbruiken of gelegenhedsverbruikers zijn!!!!!! Veel mensen verbruiken drugs om langer door te kunnen gaan op een feest soms wel dagen om er intensief van te kunnen genieten.....denk ik

Kriek Kierewiet

Bezoekers

1. Wat is je motivatie om naar freeparties te gaan?
2. Hoe denk je dat de toekomst van de freeparties er uit ziet?
3. Wat denk je dat de invloed van drugs is op de teknoscene?
4. Wat is je levensfilosofie?
5. Mag ik je eventueel quoten en kan ik daar je naam/nickname bij zetten (of anoniem)?

1. Wat is je motivatie om naar freeparties te gaan?

mijn motivatie is de sfeer de muziek de mensen en et feit dak zelf ook bezig ben met tekno maken wil graag horen wat anderen soundsystems maken om zelf inspiratie op te doen

Acidburn

Oef, da's een lastige vraag 😊 Niet alle redenen zijn namelijk 100% waar en dus zal ik er een hoop 'maren' en haakjes bijzetten !

De belangrijkste reden is (natuurlijk) de vrijheid, hoewel vrijheid natuurlijk geen grijpbaar gevoel is. Laat ik het dan in eerste instantie maar houden op de vrijheid die je wordt ontnomen in het reguliere

muziekcircuit, zoals (vaak vage) dresscode, sluitingstijd, (te) hoge toegangs- en drankprijzen en de vaak individualistische en opgefokte sfeer (mensen aanspreken of per ongeluk aanstoten kan je een blauw oog opleveren).

Daarnaast heb je nog de vrijheid om te doen en laten wat je wilt: binnen zitten/liggen/dansen/rennen/klimmen/dwalen of buiten in je busje voor de deur zitten en (openlijk) drugs gebruiken.

Maar ik weet ook wel dat de vrijheid om aan te doen wat je wilt, de vrijheid om te komen en naar huis te gaan wanneer je wilt, de vrijheid om zelf je drank mee te nemen, de vrijheid om wel of niet een donatie te willen/kunnen geven, de vrijheid om random mensen aan te spreken, de vrijheid om te doen waar je op dat moment zin in hebt en de vrijheid om vrij drugs te kunnen gebruiken alleen werken als mensen er mee om kunnen gaan en gelukkig is dat meestal zo op freeparties. Dat is volgens mij deels toe te schrijven aan de 'grondbeginselen' van de 'subcultuur' (anti-kapitalisme), maar grotendeels aan de instelling van mensen zelf (die dus sterk overeenkomt). "1. Pas goed op jezelf en 2. pas goed op een ander". Dit wordt ook voortdurend uitgedragen door mensen die al langer met freeparties bezig zijn, waardoor nieuwe mensen geconfronteerd worden met (wellicht) een nieuwe ideologie. Met andere woorden: als freeparties niet in hun zodanige vorm blijven bestaan zullen er altijd mensen zijn die wel blijven doorleven met de idealen ervan.

En verder ga ik naar freeparties om vrienden die ik niet vaak zie weer eens te zien. En ook wel voor de muziek. En misschien ook wel voor de locaties.

Anoniem

Vroeger ging ik altijd naar andere housefeesten, voornamelijk gabber. Toen ik op stage was in '99 ofso bij een internetbedrijfje in nieuwegein, zat daar een ex-kraker als webdesigner, die vroeger altijd naar teknofeesten ging. Hij heeft me er als eerste over verteld, en hoewel ik wel al veel langer naar dergelijke muziek luisterde, had ik nog nooit van freeparties gehoord. Hij heeft me toen meegenomen naar een feesje op welschap, en toen was ik eigenlijk direct verkocht. De muziek, de sfeer, de mensen, de gezelligheid, het feit dat het gratis was en er toch zoveel moeite was gedaan, enz enz dit alles sprak me erg aan.

Na een paar feesjes, toen 1x per 2/3 maanden ofso, ben ik naar dutchtek'02 gegaan. Op de heenweg nam ik wat lifters mee, waarvan 1 nu mijn vriendinnetje is. Voor haar was het ook redelijk nieuw, maar zij was wel opgegroeid in het hele wereld (haar ouders kraakte vroeger ook, speelde in punkbands enz.) DUs voor mij was dit alles eigenlijk een hele belevenis, een geheel nieuwe wereld eigenlijk, die me veel meer beviel dan het gabberwereldje.

Momenteel is mijn motivatie om te gaan eigenlijk de gezelligheid, ik ken inmiddels een heleboel mensen, en wat ik ook altijd erg tof vind om te zien, is hoeveel moeite mensen doen, en tijd erin steken, puur om anderen te vermaken/entertainen, inclusief vuurshows enz. Vooral ZMK vind ik hier een goed voorbeeld van, hoewel de rest natuurlijk ook heel tof is. Ik ben eigenlijk al snel tevreden altijd. Daarnaast is mijn motivatie dat ik de muziek erg vet vind, ik draai zelf namelijk ook een beetje, en we gaan van de zomer zelfs ons 2de feesje geven. Als derde motivatie vind ik het wel relaxed dat je gewoon alles kan meenemen zonder gezeik, bv eigen drinken, tandenbortel, je kunt het zo gek niet verzinnen. Op reguliere feesten kun je bv ook niet even naar je auto om daar even te chillen, dan moet je gelijk opnieuw betalen ofso. Bovendien zijn er natuurlijk geen uitsmijters, die de sfeer toch altijd negatief beïnvloeden vind ik.

Kalekneiter

Het ontmoeten van vrienden (die ik door de weeks o.h.a. niet zie); de afwisseling en spanning doordat het steeds op een andere locatie is; de vrije sfeer; de creativiteit van mensen, die zich uit in muziek, decoraties, kleding, haardrachten etcetera; het door kunnen blijven dansen totdat je het zelf zat bent (en niet omdat plots de lichten aangaan en "sfeerbeheer" je de zaal uitwerkt); en toch ook wel de muziek 😊!!!

Lea

Mijn motivatie... Dat is denk ik wel op de eerste plaats doordat er zo'n aparte sfeer hangt, spannend zo'n illegaal feest in een grote donker loods, t gevoel van vrijheid, iedereen is gelijk, geen vervelende regeltjes etc. De muziek is voor mij bijna net zo belangrijk, deze muziek hoor je niet echt in de lokale discotheek ofzo. Ook is t erg leuk om al je maten uit verschillende steden weer te zien die je normaal niet zo vaak ziet.

Neglekt

dat is omdat het de enige feesten zijn waar ik echt mn ei kwijt kan en kan doen wat ik wil.

Punika

Ik zou hier uren over door kunnen praten, maar ik zal proberen de belangrijkste zaken op te schrijven. In de eerste plaats de sfeer; het idee dat je met zijn allen een plek inneemt en daar vervolgens je eigen ruimte creëert. Met name teknofeestjes hebben iets heel stoers, met al die bussen en grote speakertoren of hele wanden van geluid. Ook de mensen, met name de vaste kern, hebben die

uitstraling, zonder agressie. Er heerst een gevoel van vrijheid, doen waar je zin in hebt.

De muziek is natuurlijk ook een belangrijke reden. Soms heb ik het gewoon nodig, om even die keiharde tekno te horen, om mijn hoofd leeg te laten blazen door de speakers. Tekno voor mij in dat opzicht veel overweldigender zijn dan bijvoorbeeld trance.

Tot slot de mensen. Door de jaren heen heb ik veel mensen leren kennen op feestjes en de meeste daarvan zie ik alleen maar op feestjes. Toch zijn ze me dierbaar geworden en doet het me heel goed ze steeds weer tegen het lijf te lopen. Soms voelt het een beetje als thuis komen.

Ook het idee van zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid spreekt me erg aan. We geven en maken met zijn allen een feest en regelen onze eigen zaken, zonder security.

Pyromancer

Hmmm... tja... allereerst ga ik naar freeparties omdat ik de muziek die op deze feesten gedraaid wordt, beter vind dan de muziek die in "gewone" uitgaansgelegenheden wordt gedraaid. Daar komt bij dat op een teknofeest bepaalde regels en conventies uit de "normale" wereld niet gelden waardoor ik het op zulke feesten meer naar mijn zin heb: ik voel me niet bekeken vanwege mijn kleding of uiterlijk; ik kan gewoon met mijn ogen dicht meedeinen op de muziek zonder dat ik weet dat mensen zich daarover verwonderen; ik kan zo vaak naar binnen en naar buiten lopen als ik wil, zonder stempels te moeten halen of entree te betalen; ik kan, als ik dat wil, openlijk (hard)drugs gebruiken zonder hier commentaar op te krijgen; ik kan, als ik wil, met mijn hond naar binnen; teknofeesten hanteren geen vaste sluitingstijden; de organisatoren proberen me geen poot uit te draaien door geld voor de wc te vragen, 2,5 euro voor een biertje te rekenen, of een betaalde verplichte garderobe in te richten; en tot slot is er een moeilijk te definiëren tekno-gevoel: een verbondenheid met de mede-feestgangers doordat je met z'n allen van heinde en verre bent gekomen om in the middle of nowhere buiten de wetenschap van alle autoriteit om samen te komen om er een leuke nacht van te maken.

Zeetek

Ik ga naar free-party's omdat ik zoiets heb van: de hele week wordt er geld aan mij verdiend (Denk aan: Werk, belastingen, huur enz.) dus waarom zouden ze aan mijn uitgaans-plezier moeten verdienen?? Ik gun Meneer ID&t geen nieuwe ferrari!! T's is ook deels protest tegen de regering, waarom 192.000.000 m2 bedrijfsruimte leeg laten staan, terwijl duizenden mensen zonder huis/uitgaans-plek zitten, kraken die hap en gebruiken maar!!!! En natuurlijk last but not least, hier komen tenminste mensen die echt voor 't feest/muziek gaan, en niet van die meelopers omdat de stijl toevallig "in" is.

2tb

2. Hoe denk je dat de toekomst van de freeparties er uit ziet?

ik denk dat er steeds minder gaat worden vanwege het feit dat de overheid zich iets te veel feestjes stopt ik denk dat de feestjes straks dus met intree geld word in een afgehuurd pand en vroeger afgelopen zijn

Acidburn

Zoals al gezegd denk ik dat het belangrijkste van freeparties (voor mij dan) de ideologie is en die zal ook zonder freeparties doorleven.

Als je puur naar freeparties als subcultuur kijkt denk ik dat het een fenomeen is dat op springen staat. Ten eerste doordat de politie steeds harder en eerder optreedt bij feestjes en er een bedrijfspannen kraakverbod motie is aangenomen door de tweede kamer (ik weet niet precies hoe dat afgelopen is omdat ik in Praag zat) (dus wettelijke beperking). Ten tweede doordat locaties steeds meer afgelegen (moeten) liggen (dus bereikbaarheidsprobleem). Ten derde doordat freeparties steeds vaker (negatief) in de media komen (imagoprobleem). Ten vierde juist doordat het een subcultuur geworden is (klinkt gek, maar ik bedoel dat het steeds meer eenheidsworst wordt in plaats van diverser, waardoor je er een categorie van maakt en dat is nou juist net waar het niet voor stond/staat ! Hmm, laat ik zo zeggen: de eerste generatie is grotendeels verdwenen en met hen een hoop idealen. Zij zijn vervangen door een nieuwe (en jongere) generatie die een andere draai geeft aan freeparties die meer gericht is op consumptie).

Anoniem

In Nederland zal het denk ik steeds moeilijker worden om feesten te geven, ivm nieuwe wetten en protocollen die bij steeds meer overheden bekend zijn. Daarom denk ik dat de feesten vooral gegeven gaan worden in bewoonde kraakpanden, en dus niet meer gekraakt voor 1 feest. De feesten zullen ook meer besloten zijn, aangezien niet in elk pand heel veel mensen passen. In het buitenland kna ik er niet zo goed over praten, maar ik denk dat daar de bureaucratie en gezeik van de overheid een stuk minder zal zijn (zie bv Duitsland, Tsjechië), daar hebben ze wel andere dingen aan hun hoofd, en bovendien MEER RUIJTE om grote feesten te geven.

Kalekneiter

Moeilijk..... ik heb geen glazen bol... Ik denk dat er niet meer zoveel erg grote feesten zullen worden gegeven. Dus veel kleine "besloten" of "verjaardags" feestjes. Meer weet ik er eigenlijk niet over te zeggen... sorry.

Lea

De toekomst van de freeparty's ziet er naar mijn mening niet goed uit. Niet alleen omdat de politie steeds strenger optreedt, en dus de meeste feesten vroegtijdig al worden afgelast, maar ook omdat in mijn ogen de sfeer er niet veel beter op wordt. De passie is weg. Nu komen er zoveel jonge mensen op af die t idee achter een freeparty niet echt snappen. Ze komen alleen maar om te feesten, om drugs te gebruiken en om stoer te doen. Er wordt gedacht dat ze op een illegaal feest maar vanalles kunnen doen (lees: grafitti, tags en ander vandalisme). Ikzelf vind het ook een stuk saaier worden, er zijn nog maar weinig soundsystems die een mooie avond weten neer te zetten.

Neglekt

dat is een moeilijke, om eerlijk te zijn denk ik dat er over een x aantal jaar niet eens freeparties meer zijn..

Punika

Ik denk dat het in Nederland steeds moeilijker word om feestjes te geven. Je ziet wel dat de soundsystems met meer ervaring nu harder hun best doen om de zaken zo goed te organiseren, dat de politie eigenlijk weinig te klagen kan hebben en vroeger werden waarschuwingen om te stoppen vaker genegeerd, nu beëindigen soundsystems vaak zelf het feest, in plaats van de gok te nemen en een ontruiming door de politie te riskeren.

Ook zie je dat tekno langzaam maar zeker het clubcircuit in gaat en dat veel stijlelementen steeds modieuzer worden. Toen ik net naar feestjes ging, zeiden veel mensen zoiets nooit te zullen doen. Door de grotere repressie door de politie en ook gewoon doordat tekno als stroming steeds "ouder" wordt, zetten veel mensen de aanvankelijke bezwaren opzij. Toch is dat voor mij niet het zelfde, ik associeer tekno te veel met de vrijheid om te kunnen doen wat ik wil doen, om er in een club écht van te kunnen genieten.

Maar er zullen altijd mensen blijven die feestjes willen organiseren zonder commerciële bedoelingen, met allerlei muziekstijlen. Grote feesten worden alleen steeds moeilijker worden en meer vindingrijkheid en organisatie vergen. De tijd dat je in Nederland een loods kon kraken en een weekend lang zorgeloos je gang kon gaan lijkt voorbij.

Pyromancer

De toekomst van freeparties in Nederland zie ik redelijk positief in, mits het de 'scene' lukt buiten de aandacht van de de maatschappij, de media en de autoriteiten te blijven. Ik vind het dan ook een slimme zet dat men tegenwoordig niet meer probeert in Nederland teknivals te organiseren.

Zeetek

Ik zie de toekomst vrij rooskleurig, ondanks 't dreigende verbod van 't kraken van bedrijfs-panden, dat krijgen ze er toch niet doorheen gedrukt. Anders gewoon heel veel zomer-feestjes in bossen en zo. De scene op zich zal sowieso blijven bestaan, omdat er altijd mensen blijven bestaan die een afkeer hebben tegen de dure "normale" dance-scene en omdat er altijd mensen zullen zijn die nu aanmaal niet €60 voor een kaartje overhebben. Dus dat komt wel goed denk ik.

2tb

3. Wat denk je dat de invloed van drugs is op de teknoscene?

nou zelf gebruik ik drugs en moet zeggen dat et de tekno wereld denk ik best wel beïnvloed et heeft mij inidergeval wel beïnvloed en et kwam omdat ik ineens naar tekno feestjes toe ging

Aciburn

Vooropgesteld dat ik denk dat als drugs verstandig gebruikt worden (waar dan ook) ze een belangrijke, positieve bijdrage leveren aan het gedrag en de ervaring van een persoon en aan een omgeving (die liefst ook gebruikt).

Drugs zijn daarom van essentieel belang op teknofeesten omdat ze naar mijn mening heel vaak verstandig gebruikt worden en iedereen er zijn/haar voordeel mee doet door zelf iets positiefs te voelen/doen en anderen ook een positief signaal af te geven. Ik denk dat feestjes een stuk 'koudere' zouden zijn zonder drugs. Te koud wellicht. Hoewel (meth)amphetamine en cocaine nou niet bepaald de 'warmste' of sociale drugs zijn.

Kortom: ik denk niet dat drugs an sich een motor zijn, maar de manier waarop ze gebruikt worden wel. Dat maakt een groot verschil. (Het is ergens een uitvergroting van thuis met een aantal vrienden drugs gebruiken in plaats van in je eentje op een groot feest uit je bol zijn. Het menselijke, emotionele aspect is toch het bindmiddel).

Nog korter om: drugs zijn essentieel vanwege de manier waarop ze gebruikt worden. Zo. 😊

Anoniem

In denk dat die invloed redelijk groot is, aangezien de interpretatie van iemand die drugs op heeft toch anders is dan een nuchter iemand. Iemand kan meer opgaan in de muziek, en langer doorgaan, waardoor de feesten ook langer doorgaan. Overigens is deze invloed van drugs lang niet alleen in de teknoscene, maar ik denk wel zo'n beetje in elke uitgaansscene, behalve de kroeg.

Kalekneiter

Die is toch wel behoorlijk groot... Er wordt toch erg veel gebruikt en geëxperimenteerd, zeker als de nacht ver gevorderd is. Maar eigenlijk vind ik deze invloed niet per se negatief; ik vind de losse en gekke sfeer die zo ontstaat vaak erg leuk en typerend voor feestjes. De gesprekken die ontstaan, de vage capriolen die mensen uithalen... voor mij toch wel onlosmakelijk verbonden met freeparties en - misschien jammer- ook met het drugsgebruik op feestjes. Er wordt naast gebruikt, ook ongelooflijk veel gepraat over drugs op feestjes. Wie wat gedaan heeft, en hoeveel etcetera... ik vind het echt heel typisch dat zoveel gesprekken op feestjes over drugs gaan... dat vind ik soms wel jammer.

Lea

Drugs kan, maar met mate. En het ligt er natuurlijk aan wat voor drugs er gebruikt wordt. Eerst werden er veel XTC en MDMA pillen geslikt, daar wordt je heel erg vrolijk en zweverig van, alles is mooi en leuk. De sfeer was toen ook erg gezellig. Nu wordt er veel speed gesnoven en ikzelf vind dat de sfeer daardoor een stuk aggressiever wordt.

Hoe dan ook, door t feit dat er openlijk drugs gebruikt wordt op freeparties, geeft dat een negatief beeld

Neglekt

ik denk dat het een grote invloed heeft op alles, voor mij persoonlijk heeft drugs helemaal niks met tekno te maken..

Punika

De invloed van drugs is groter dan veel mensen willen toegeven. Ik heb genoeg feesten nuchter beleefd en dan heb ik het prima naar mijn zin, maar een teknofeest waar helemaal geen drugs wordt gebruikt kan ik me moeilijk voorstellen. Niet voor niets is 'freaken' en vaak gebruikte term binnen de scene en is iemand voor 'freak' uitmaken vaak meer een compliment dan een belediging. Veel karakteristieke danspasjes en rare armbeweging kun je nuchter prima nadoen, maar zijn ontstaan onder invloed van drugs. Voor mij zijn de mooiste momenten op feestjes die 's ochtends, als mensen 'toneelstukjes' gaan opvoeren voor elkaar op de dansvloer. Ookdan helpt het als mensen drugs op hebben.

In tegenstelling tot wat veel mensen beweren, omdat het nu eenmaal prettiger is om te denken dat je geen drugs nodig hebt om het naar je zin te hebben en je dat spul alleen maar neemt omdat je daar zelf zin in hebt, hoort drugs er gewoon bij, waarmee ik niet wil zeggen dat iemand die geen drugs gebruikt er niet bij kan horen.

Met de jaren is de nadruk veel meer komen te liggen op speed, vroeger werden er xtc en lsd gebruikt. Dat is ook te merken in de sfeer. Vroeger werd er veel meer 'gespeeld' en gelachen op feestjes.

Pyromancer

Ik denk dat de invloed van drugs op de teknoscene tweeledig is. Ten eerste is het belangrijk voor het voortbestaan van de teknoscene. Mede door drugs raken veel mensen gek op tekno en teknofeestjes, en mede door de invloed van drugs betekent de teknoscene zó veel voor bepaalde mensen dat zij zich ervoor willen inzetten de teknoscene te laten voortbestaan (uiteraard is het gebruik van drugs hier geen voorwaarde voor).

Natuurlijk zijn de persoonlijke gevolgen vaak minder positief, drugs kunnen tot verslaving leiden en mensen bewegen tot een zelfdestructieve levensstijl.

Zeetek

-Qua drugs zou ik zeggen, het is heus niet erger als op 'n Trance/Gabber-feest, misschien wat heftigere drugs, maar zeker niet meer als op bovengenoemde feesten, drugs zijn nu eenmaal in de gehele dance-scene "ingeburgerd", zeker niet meer op Tekno- dan op andere feesten.

2tb

4. Wat is je levensfilosofie?

mijn levens filosofie is et leven is geen feest dat moet je er zelf van maken

Acidburn

Haha, die heb ik niet echt. Of althans niet in definities. Iets van: denk met je hart en je hoofd. Of: je eigen vrijheid houdt op waar je die van een ander beperkt. Of: leef voor momenten zonder de grotere dingen uit het oog te verliezen.

Maar het gaat er waarschijnlijk om hoe ik mijn denken en freeparties verenig. Dan denk ik dat het allerbelangrijkste is dat mijn idee over vrijheid grotendeels overeenkomt met mensen op freeparties. Soms zijn er wel eens te vrijdenkende mensen, maar ach, dat bevestigt vaak ook weer je eigen idee.

Anoniem

Het leven is geen krentenbol :monster: HAHA nee serieus, ik denk eerder: keep exploring
kalekneiter

Leef vol.

Lea

Mijn levensfilosofie... Dat vind ik altijd heel moeilijk om te zeggen... Iets in de trand van: Je leeft maar 1 keer, haal er zoveel lol uit als mogelijk is.

Neglekt

ben ik nog niet helemaal uit

Punika

Ik wil zelfstandig zijn, zelf bepalen wat ik doe en daar ook de volle verantwoordelijkheid voor nemen. Ik ben zelf verantwoordelijk voor alles wat me overkomt en mijn omgeving, zelfs als dat op het eerste gezicht niet zo lijkt. Ik wil leren van alles wat ik op mijn pad tegenkom en ook de tegenslagen als een interessante ervaring kunnen beschouwen.

Pyromancer

Ik heb niet echt een uitgedachte levensfilosofie... Natuurlijk is het uiteindelijke doel van iedereen om gelukkig te worden, maar wat is daar de beste manier voor? Een goede balans vinden tussen lol hebben, studeren en werken denk ik...

Zeetek

Mijn levensfilosofie is:Leef iedere dag alsof het de laatste is, voordat je 't weet is't voorbij, dus:Live Life To The Max!!

2tb

Bijlage 5 Sample CD

1. Cal & Curley - Air 012- b1
2. IST – Somatic Responses – ‘Axon’
3. Lunatic Asylum – Near the Core
4. Zenith – Streets of Avulon
5. Heretik
6. Heretik
7. Heretik
8. Heretik